

Revista d'ensenyament de les Illes

PISSARRA

5 €

abril - maig - juny 2011

núm. 138

Sindicat de Treballadores i Treballadors-Intersindical de les Illes Balears STEI-i

22 DE MAIG

ara et toca

Participa al procés democràtic, ara i sempre!

Les Illes Balears i el Rif es presenten

Les Illes Balears i el Rif es presenten és el títol d'una unitat didàctica i la guia corresponent. El contingut d'aquest material serveix per treballar en qualsevol àmbit escolar a partir de 3r cicle de primària, on hi hagi immigrants marroquins, especialment els berbers procedents de la zona del Rif. A la unitat didàctica es pot trobar en una primera part, *Unes pinzellades*

sobre les Illes Balears, on es faciliten unes dades geogràfiques elementals sobre la seva situació, el clima, la flora i la fauna, la població, una senzilla informació sobre economia il·lenca, sobre el transport, unes quantes dades històriques, una breu explicació sobre l'organització política, algunes dades sobre la llengua pròpia, la llengua catalana, una petita informació sobre la religió predominant, algunes dades sobre l'enorme immigració arribada, plats típics de cada una de les illes, les principals festes, tradicions i costums i unes dades literàries.

S'ha de tenir en compte que es promouen molts de debats sobre qüestions que no estan suficientment explicades i que poden ésser susceptibles de tenir diferents opinions, i al mateix temps és necessari investigar i ampliar la informació redactada.

Els autors d'aquesta primera part són Catalina Thomàs Galmés, Joan Lladonet i Pere Polo i ha estat corregida i revisada per Bartomeu Cantarellas.

La segona part està formada per *Unes pinzellades sobre el Rif*, que també compleix el mateix objectiu que la primera, que és que els joves emigrants marroquins i els berbers puguin tenir coneixement de la zona d'on procedeixen. Hi trobareu informació sobre alguns fets històrics, el relleu i el clima, la fauna i la flora general i l'específica del parc nacional d'Al-Hoceima, unes dades breus sobre l'urbanisme, la població a la regió de Tànger i a les diferents províncies i comunitats i alguns costums i tradicions a la zona del Rif, com poden ser els mercats només per a dones i les bodes.

Els autors són Ahmet Achernan i Ferdaous Touhami Lalami, l'ha traduït del castellà Joan Lladonet i l'ha corregit i revisat Bartomeu Cantarellas.

Després hi ha una guia didàctica elaborada pels tres autors de la primera part, que també han realitzat unes activitats per a la segona. A la guia s'hi detallen els objectius i competències que es treballen, els continguts, la metodologia, la temporització i un solucionari amb les respostes a les activitats o, en tot cas, amb uns suggeriments de resposta allà on se n'admet més d'una.

Editorial	4
“Nada ha terminado. Crónica de cuatro décadas de escuela”	5
La crisi i les seves conseqüències. L'estocada final al somni impossible de l'Estat del Benestar	6
Josep Manel Busqueta	
Objectius prioritaris de normalització lingüística per a l'ensenyament a les Illes Balears	10
M. Antònia Font	
L'estat de les autonomies: parlem-ne de tot plegat	12
Damià Pons	
Propostes de l'STEI-i	17
Eleccions autonòmiques i municipals 2011	29
DES D'ITACOLOMÍ. Dakar 2011... l'FSM va tornar a Àfrica	54
Albert Sansano	
<i>Mulan</i> i les qüestions de gènere: de l'anonimat a la visibilització de l'heroïna Disney	56
Maria Victòria del Olmo Serra	
Cultura i país: mancances i reptes	61
Montserrat Nadal Fullana	
Els poemes de combat de “La terra encesa” de Joan Alfons Marí	65
Antoni Lluís Trobat	
Les Illes Balears i els Rif es presenten	
Llibres i CD	

PISSARRA

Revista periòdica d'informació de l'ensenyament de les Illes Balears

EDITA:

STEI-i
 INTERSINDICAL

Sindicat de Treballadores i Treballadors Intersindical de les Illes Balears

Carrer Jaume Ferran, 58

07004 Palma

Tel. 971 90 16 00

Fax. 971 90 35 35

Pàg. Web: www.stei-i.org

E-mail:

mallorca@stei-i.org

llevant@stei-i.org

inca@stei-i.org

soller@stei-i.org

menorca@stei-i.org

eivissa@stei-i.org

CONSELL DE DIRECCIÓ I REDACCIÓ:

Francesc Xavier Alomar Novila

Gabriel Caldentey Ramos

Maria Camps Sintes

Francesc Cardona Natta

M. Antònia Font Gelabert

Tomàs Martínez Miró

Pere Polo Fernández

Joana Tur Planells

COORDINACIÓ:

Joan Lladonet

S'agraeix la col·laboració de les autores i dels autors dels articles.

MAQUETACIÓ, COMPOSICIÓ I IMPRESSIÓ:

Antoni Martínez

Escola de Formació en

Mitjans Didàctics.

C/ Marià Canals, 13

07005 Palma

Tel. 971 91 00 60

PUBLICITAT:

Jaume Ferran, 58

07004 Palma

Tel. 971 90 16 00

PORTADA:

Àstrid Colomar

FOTOS DE LA PORTADA:

Miquel Àngel Dora

FOTOS:

Cedides pels partits polítics

Internet

Els articles publicats en aquesta revista expressen únicament l'opinió de les seves autores i dels seus autors.

Dipòsit Legal: PM 533/77

ISSN: 1133-052X

índex

editorial

Eleccions autonòmiques i municipals

La revista Pissarra, com cada vegada que es convoquen eleccions polítiques, s'ha adreçat a tots els partits i coalicions que es presenten i han gaudit de representació en aquesta passada legislatura autonòmica i els ha ofert les seves pàgines per tal de poder conèixer la seva posició vers una sèrie de qüestions que consideram bàsiques.

Quant a educació, hi ha hagut increments del pressupost els anys 2008 i 2009 i disminució, els anys 2010 i 2011 (això ha suposat que només s'hagi invertit el 3% del PIB de les Illes, fet que suposa esser dels darrers de l'Estat espanyol en inversió educativa). Des de l'any 2010 només hem tengut males notícies, una d'elles ha estat la suspensió dels acords salarials assolits amb l'Administració autonòmica, agreujat amb l'aplicació de la retallada salarial, dictada des del Govern central. Aquests plans d'austeritat per a reduir el dèficit públic han generat, a més de la retallada salarial abans esmentada, la disminució del pressupost de l'educació, cosa que ha suposat l'allunyament de l'objectiu que s'havia fixat assolir durant aquesta legislatura, que era arribar al 6% del PIB. Aquest quatre anys de govern, a més de destapar la corrupció del Govern anterior del PP, s'han caracteritzat per la inestabilitat que ha suposat la crisi interna d'un dels socis de govern, UM, fins al desenllaç de la seva autodissolució com a conseqüència de les accions judicials a les quals segueixen sotmesos els principals exdirigents d'aquesta formació. També hem assistit a un procés de dretanització i de posicions més espanyolistes i anticatalanistes del PP, tot això, immersos dins una crisi econòmica que posa en risc la cohesió social i l'estat del benestar.

Des del nostre punt de vista l'escenari macroeconòmic ha dificultat, i fins i tot, ha postergat

mesures que un govern progressista hauria d'haver impulsat. L'STEI ha rebutjat i rebutjarà plans d'austeritat i d'ajustament del dèficit públic que atemptin contra el dret a l'educació, a la salut i al benestar social.

Ha estat decebedor el nou sistema de finançament. Els ciutadans de les Illes segueixen essent maltractats pel Govern central, sigui del PP o del PSOE, tot i que durant aquesta legislatura s'hagin augmentat les inversions estatals i formalment s'hagin lliurat més recursos, que han estat insuficients per a fer front a les necessitats estructurals de les Illes Balears. Actualment, l'Estat es queda tres mil milions d'euros dels nostres impostos, cosa que representa el 15% del nostre PIB, xifra que triplica allò que les lleis alemanyes atorguen als lands alemanys, com a transferència solidària. Tal volta hauríem de començar a reclamar una mena de concert econòmic solidari. Si aquests recursos estiguessin disponibles per al Govern autonòmic, es podria millorar substancialment, malgrat la crisi econòmica, la nostra societat, gaudint de bons serveis públics i drets socials equiparables als estats que han desenvolupat més les polítiques de benestar.

Seguirem reivindicant polítiques actives en defensa dels drets dels ciutadans i de les ciutadanes, de les treballadores i dels treballadors.

Reclamam als partits la millora de la qualitat de la democràcia, un compromís que rebutgi la corrupció i polítiques que prioritzin la inversió social (educació, sanitat, benestar...). No és ètic que des d'algunes opcions polítiques es facin promeses electorals que impliquen augment de despesa i alhora parlin d'una disminució dels impostos, així com que es fomenti la confrontació lingüística, tant en l'àmbit escolar com en el si de la societat.

“Nada ha terminado. Crónica de cuatro décadas de escuela”

Pío Maceda, mestre des de 1971, que ha desenvolupat la seva tasca a Galícia, Catalunya i a Madrid, que va participar en els primers moviments de l'ensenyament i que ha ajudat a desenvolupar el sindicalisme del sector, treballant sempre per al millorament de l'educació, ha publicat uns quants llibres sobre el tema com: *“La educación entre los grandes caminos culturales”* i *“Educación y libertad en la sociedad de la información”*, ara ha volgut fer un repàs a la seva vida professional i als canvis que ha sofert l'educació durant els últims quaranta anys. Per això ha publicat el llibre *“Nada ha terminado”*, que té com a subtítol *“Crónica de cuatro décadas de escuela”*, a l'Editorial Laertes, Barcelona.

L'autor ha decidit narrar el passat, perquè després de vèncer el dubte ha trobat que l'esforç pagaria la pena. Se n'ha adonat que la vida passa molt de pressa i vol que la memòria de les il·lusions i dels esforços de la seva generació no desapareguin a mesura que la jubilació els vagi separant dels més joves. Narrant el passat intenta vèncer l'oblit, perquè les coses que ha vist «no es perdin com llàgrimes dins la pluja».

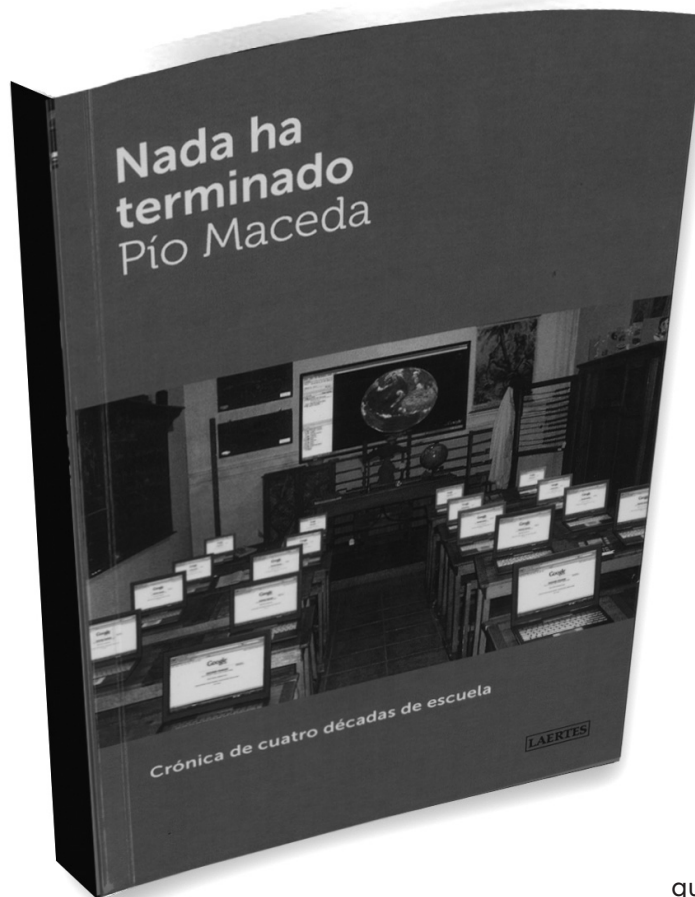
Ha participat, des dels primers anys de la Transició en les mobilitzacions de l'ensenyament i

en el desenvolupament del sindicalisme de sector. Això té avantatges per al treball que s'ha proposat dur a terme, i també té l'inconvenient segons afirma ell mateix de ser “jutge i part” a l'hora de valorar els fets viscuts. Per poder vèncer el subjectivisme de la seva narració, recorre al testimoni d'altres persones que li aporten diferents punts de vista. Amb la finalitat que els records no li facin

cometre equivocacions, utilitza les notes que ha anat prenent al llarg de la seva vida professional. Però té un problema i és que les anotacions discontinües són d'un període de nou anys. Per això també recorre a fulls ciclostilats de les primeres etapes i a revistes professionals i sindicals.

Els canvis a l'educació són lents... Les polítiques de govern són referents, però són les persones amb qui ha treballat les que

l'han ajudat a reflectir aquests canvis. Ha intentat que el lector pugui imaginar els esdeveniments amb pocs elements, perquè pugui treure les seves conclusions a partir de les pròpies experiències. Encara que s'ha esforçat a contrastar les dades, el resultat final sempre sol ser una visió subjectiva. Espera que el lector hi aportï la seva. □

LA CRISI I LES SEVES CONSEQÜÈNCIES. L'ESTOCADA FINAL AL SOMNI IMPOSSIBLE DE L'ESTAT DEL BENESTAR

Josep Manel Busqueta,
Seminari d'Economia Crítica Taifa

Des de l'agost de 2007, moment en què esclatà el que s'ha conegut com la "crisi", estem vivint una ofensiva brutal sobre les condicions de vida i els drets de la majoria de la població. Ja sigui pels efectes directes de la crisi sobre l'economia productiva o a través de les mesures que, tant a l'àmbit nacional com a l'internacional, s'han concretat per fer-li front, la nostra societat ha empitjorat en l'àmbit social i en el laboral. Si abans que esclatés la crisi, les condicions de precarietat laboral arribaven a nivells molt elevats i el nivell de desenvolupament de l'estat del benestar era molt precari, en relació a la resta de països europeus, encara podia existir l'esperança que resultava possible avançar envers un horitzó d'una major igualtat i justícia social. Avui això sembla impossible.

En aquest article repassaré els principals impactes que la crisi i les mesures preses, suposadament per fer-li front, estan tenint sobre l'economia i la societat de l'Estat espanyol.

S'ha ensorrat el model productiu basat en l'especulació i la corrupció

La construcció a crèdit, pedra angular del model productiu espanyol s'ha ensorrat. Avui, a l'Estat espanyol existeixen al voltant d'un milió d'habitatges

buits sense vendre. La disminució de l'activitat en el sector ha afectat sobretot petites i mitjanes empreses, que o bé han desaparegut o han estat absorbides per les més grans. Més de 9.000 empreses sense assalariats i més de 24.000 amb un o dos treballadors han desaparegut. Al contrari, les sis empreses més grans del sector (Acciona, ACS, FCC, Ferrovial, OHL, Sacyr Vallehermoso), gràcies als contractes d'infraestructures, tant

La destrucció de llocs de treball generada per l'ensorrament del sector està essent dramàtica. Només durant els dos primers anys de la crisi es destruïren 743.000 llocs de treball i l'atur, en aquest sector, podria situar-se aquest any 2011 per sobre del milió de persones.

El sector financer, l'element central que permetia el funcionament del model, a dia d'avui es troba absolutament col·lapsat,

nacionals com internacionals, i gràcies a les mesures del govern que els ha permès socialitzar les seves pèrdues, avui presenten importants beneficis.

només ha pogut sobreviure al naufragi gràcies als recursos públics. Aproximadament el 53% del total acumulat en hipoteques és considerat de dubtós

“...en el conjunt de l'Estat espanyol es tancaran al voltant de 5.000 oficines i es destruiran entre 30.000 i 35.000 llocs de treball.”

cobrament i el Banc d'Espanya ja ha estimat que la banca podria assumir unes pèrdues de 130.000 milions en els seus crèdits als promotors. Probablement, com ja ens té acostumats, haurà de ser l'Estat qui esdevingui la garantia del capital privat, per això, haurà de ser el conjunt de la ciutadania qui haurà de pagar part de la factura d'un sector financer que ha escanyat les famílies amb les seves hipoteques abusives.

Les caixes d'estalvi mereixen una menció especial. A causa de la seva estreta relació amb constructors i immobiliàries, tot el sistema de caixes està experimentant seriosos problemes de liquidesa i necessita el suport públic. El conjunt de caixes de l'Estat espanyol ha de retornar uns 120.000 milions d'euros de deute fins al 2012. Aquesta situació s'està intentant afrontar a partir del procés, primer de fusions i ara de bancarització. Ens trobem davant d'una enorme operació de concentració del sector que comportarà el tancament de moltes oficines i l'acomiadament de treballadors. S'estima que en el conjunt de l'Estat espanyol es tancaran al voltant de 5.000 oficines i es destruiran entre 30.000 i 35.000 llocs de treball.

La resta del sector productiu s'ha vist arrossegat per la caiguda de la construcció i les finances. Per una banda, la congelació del crèdit i per l'altra, la caiguda de la demanda estan liquidant el ja de per si feble teixit productiu,

compost en bona mesura per petites i mitjanes empreses. Durant el 2008, a l'Estat espanyol tancaren 242.000 empreses, 200.000, durant el 2009 i 141.000, el 2010. Aquest darrer any una mitjana de 264 empreses tancades per dia

Les conseqüències de la crisi: atur, precarietat, retallades de drets socials. Ens espera un futur pitjor

A dia d'avui el debat se centra en la recerca d'un nou model productiu. Ara bé, per més que el discurs mediàtic ho negui, resulta evident que no hi ha, ni hi haurà a mig termini, cap sector capaç d'absorbir els més de 2 milions d'aturats que ha generat l'esfondrament del

model productiu actual i que situa el nivell d'atur en 4.696.600 persones, l'atur més elevat de la història. Per edats, l'atur esdevé esfereïdor entre els joves situant-se la taxa d'atur per sobre del 40%.

Els nivells d'incertesa i angoixa que l'atur provoca en la població que el pateix es veuen agreujats per la impossibilitat de trobar feina (pràcticament la meitat dels aturats són de llarga durada) i per la migradesa de les prestacions que reben les persones que es troben en aquesta situació. A dia d'avui, un milió i mig d'aturats no rep cap prestació d'atur, en un context on 300.000 famílies no disposen de cap font d'ingressos, ni salari ni prestacions, un 44% més que el 2007.

“...les empreses de l'IBEX reparteixin entre els seus accionistes fins a 18.000 milions de beneficis.”

Un dels sectors que més i amb més intensitat està patint els efectes de la crisi és la població immigrant, afectada per un nivell d'atur un 10% superior al de la població autòctona. La manca de treball assalariat esdevé crucial per a una població que sense feina perd la seva condició de "legal". Aquest fet està ocasionant que la població immigrant en situació irregular s'estigui incrementant de manera notable. L'immigrant que cau en situació irregular es troba irrevocablement condemnat als circuits de l'economia submergida, sense drets i a mercè de l'explotació més crua. Cal assenyalar que la població immigrant no disposa de vincles familiars a l'Estat espanyol, cosa que fa que no pugui acudir al coixí que suposa la família per alleugerir la cruesa de la seva situació social.

Resulta exemplificador de la diferència d'impacte de la crisi el fet

que mentre es destrueix ocupació a mansalva, les empreses de l'IBEX reparteixen entre els seus accionistes fins a 18.000 milions de beneficis. Cal tenir present que l'atur, a més de suposar una reducció de costos per a les empreses, els suposa substancials beneficis fiscals, des d'octubre de 2008 fins a setembre de 2009, les empreses s'havien estalviat fins a 400 milions d'euros en les subvencions de les cotitzacions socials pel manteniment dels llocs de treball dels treballadors afectat per ERO.

Les mesures contra la crisi afavoreixen els poderosos mentre les classes populars en paguem la factura

Lluny de fer-se càrrec del drama social que per a milions de persones està suposant l'actual situació, la crisi es visualitza com una gran oportunitat per a la classe capitalista. Amb el suport del Govern i el consens mediàtic i acadèmic, els objectius dels sectors poderosos de la societat se centren a alterar els elements essencials de les relacions laborals (reforma laboral): contractes d'ocupació, remuneracions salarials, acomiadament lliure i gratuït, jornades i horaris laborals (flexibilitat i mobilitat total), contribucions socials (disminució de quotes de la Seguretat Social i subsidis d'atur), eliminació de la negociació col·lectiva, eliminació de les restriccions ecològiques, reassignació de la despesa social cap a subvencions al capital privat, reforma de les

pensions, reforma fiscal de caràcter regressiu, etc.

Totes aquestes mesures impacten en una societat absolutament desigual on el 20% de la població més rica concentra 5,4 vegades la riquesa del 20% més pobre, xifra que supera de molt la mitjana europea situada en 4,8. Una societat on gairebé 11 milions d'assalariats, sis de cada deu, són mileuristes. On la pensió mitjana se situa en 750 euros i la de les viudes en 421, per sota del salari mínim situat en 623 euros al mes. El 33% dels pensionistes viuen per sota del llindar de la pobresa. És en aquest context en què s'aprova la congelació de les pensions i la seva reforma!

La retallada pressupostària, així com la manca de recursos públics als que haurà de fer front la societat en el futur immediat, recauen sobre una estructura molt feble d'estat del benestar. L'Estat espanyol té un sistema de protecció social per sota de la mitjana europea. Ja el 2005, durant els anys daurats del capitalisme especulador, l'Estat espanyol dedicava a prestacions socials sis punts menys del PIB que la mitjana europea. Cal tenir en compte que les ajudes socials esdevenen fonamentals per a molta població. A l'Estat espanyol la població que es pot considerar pobre oscil·la entre el 18 i el 20% de la població total. Amb la crisi, aquest percentatge està augmentant. Això suposa que una de cada cinc persones a l'Estat Espanyol és pobre. D'aquestes, aproximadament la meitat pateix

pobresa severa, es a dir de condicions molt precàries d'existència i en la majoria dels casos, absolutament dependents dels ajuts públics i de la caritat.

molt més precària, desigual, amb uns dret socials molt debilitats. En definitiva, una societat amb menys perspectives de vida digna per a la majoria de la població.

col·lectiva. Ens cal entendre que el que està en joc és el futur d'una societat, la nostra, on encara existeixen alguns mecanismes d'equilibri i justícia social que cal defensar i potenciar. Només la potència col·lectiva pot conduir-nos a plantejar i guanyar una societat millor.

“...la nova proposta de societat que ens prepara el poder ens aboca a una societat molt més precària, desigual, amb uns dret socials molt debilitats.”

Què fer: actuar, mobilitzar-nos, construir un moviment ciutadà decidit en la defensa dels drets de tots i de totes

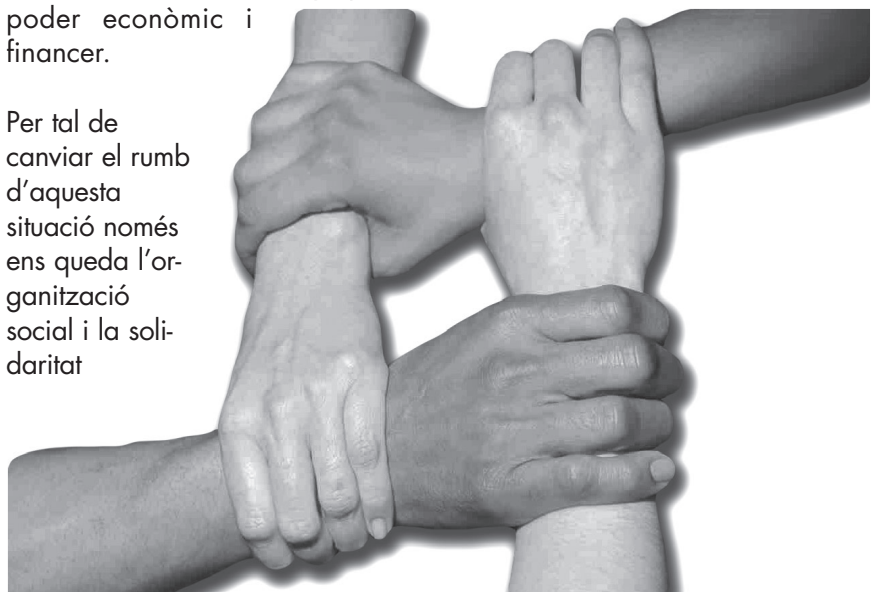
De tot l'anterior es desprèn com a conclusió que en una societat ferida de mort, la crisi i les mesures del govern per solucionar-la poden esdevenir l'estocada final. La recerca del nou model productiu, que ens ha de permetre enfilar el camí virtuós de la competitivitat internacional, sembla una quimera tenint en compte les mesures de restricció pressupostària que s'estan aplicant.

En l'àmbit popular la sortida de la crisi no representa cap notícia esperançadora. Tal i com s'està plantejant (ajust pressupostari, reforma fiscal, reforma laboral, reforma de les pensions, reforma del subsidi d'atur, reforma sanitària, etc.) la nova proposta de societat que ens prepara el poder ens aboca a una societat

Per tal de canviar aquesta situació no existeixen viaranyos ni solucions màgiques. Tampoc no podem esperar que ningú, ni el Govern ni els organismes internacionals pensin a millorar les condicions del conjunt de la ciutadania. Més enllà de la retòrica, ja ha quedat clar que els poders públics, siguin d'on siguin, lluny de respondre als interessos de la majoria, són fidels defensors dels interessos dels diferents grups de poder econòmic i financer.

Per tal de canviar el rumb d'aquesta situació només ens queda l'organització social i la solidaritat

Més enllà de les nostres ideologies concretes i dels interessos particulars com a assalariats, pagesos, autònoms, estudiants, funcionaris, pensionistes, immigrants etc., hem d'entendre que tenim un nexa comú: sabem que volem una model de societat sense desigualtats socials, ni explotació de cap tipus, on la justícia social esdevingui fets no només paraules i on, per tant, existeixen uns drets universals: educació, sanitat, pensions, etc. públics i de qualitat. En definitiva entendre que una societat millor per a tothom és una societat millor per a cadascun de nosaltres. □

Objectius prioritaris de normalització lingüística per a l'ensenyament a les Illes Balears

M. Antònia Font,

secretària d'Ensenyament Públic i coordinadora de la Comissió de Normalització Lingüística de l'STEI-i

L'STEI-i vol fer conèixer els resultats de les enquestes realitzades a tots els centres públics d'infantil, primària i secundària de les Illes Balears durant el curs 2009-2010 i de les enquestes enviades als centres a l'inici del curs 2010-2011.

La Comissió de Normalització Lingüística de l'STEI-i ha buidat aquests dos blocs d'enquestes i ha fet arribar a la conselleria d'Educació i Cultura i al Govern de les Illes Balears quina és la situació de l'ensenyament en català als centres educatius públics i quins són els objectius prioritaris a tenir en compte per a posar en marxa la seva consecució com més aviat millor.

De les respostes a les enquestes, l'STEI-i constata la disminució de l'ús de la llengua catalana als centres i el fet que una bona part del professorat abandona la llengua catalana, quan en el projecte lingüístic s'ha acordat que es faria l'assignatura en català. La majoria del professorat afirma que molts d'alumnes que acaben l'ESO i el batxillerat no tenen competència suficient en llengua catalana i que el seu ús ha reulat en la majoria de centres d'educació secundària de les Illes Balears. El professorat implicat en

l'ensenyament en català ha vist com des del 2003 no s'ha donat un impuls seriós a l'ensenyament en català. Durant el període 2003-2007, durant la legislatura del PP, la normalització fou igual a zero, i durant la legislatura 2007-2011, anam cap a mitjan 2011 i encara no s'ha posat en marxa el Pla de NL, quan se sap que la situació ha empitjorat molt.

“Afirmen que no s'ha pogut complir el decret de mínims, expliquen per què i proposen solucions i millores per a augmentar l'ús encara insuficient del català a l'ensenyament.”

El professorat també és ben conscient que des de l'Administració no es fa complir la normativa aprovada. Molts de coordinadors de normalització lingüística dels centres diuen que la seva feina els sembla inútil i encara queden instituts que no disposen d'aquesta figura.

Ja fa temps que l'STEI-i recorda que és necessari revisar les memòries dels projectes lingüístics de centre on el professorat que n'és responsable expressa quina és la situació real de l'institut en

l'aplicació de la legislació vigent i quines són les seves necessitats. Afirmen que no s'ha pogut complir el decret de mínims, expliquen per què i proposen solucions i millores per a augmentar l'ús encara insuficient del català a l'ensenyament. Algunes d'aquestes propostes són tan senzilles com la dotació de professorat a l'equip de suport per a poder fer una intervenció peda-

gògica directa a les aules d'acolliment i al conjunt de professors i professores que atenen l'alumnat nouvingut i també perquè puguin coordinar la classe de referència i l'aula d'acolliment.

Troben a faltar que l'Administració doni un nou impuls als plans d'acolliment lingüístic i cultural, tal com es va fer en el moment en què s'iniciaren aquests tallers durant la legislatura 1999-2003.

Un aspecte positiu és que el professorat ens deixa constància de

la dotació de material didàctic adaptat a les variants illenques per a aquestes persones nouvingudes.

Demanen també, com ja fa molt de temps que demana l'STEI-i, un equip de suport per als instituts de secundària. És necessari dinamitzar els claustres, els equips directius i els pares, fer xerrades per a recordar la normativa i fer veure els beneficis de la millora en la competència lingüística de l'alumnat en llengua catalana. És important també que els centres facin intercanvis de les seves experiències, expliquin els seus projectes com pot esser el voluntariat, la participació en les setmanes de teatre, l'elaboració d'audiovisuals en català, etc.

El professorat demana també material dirigit als pares i mares com poden ser vídeos, presentacions de "powerpoints", cartells de lèxic, difusió d'opinions d'alumnes i de professorat que fan un bon ús de la llengua, que expliquin tot el que els ha ajudat a haver estat constants en l'ús del català.

Per aturar aquest retrocés i perquè la llengua catalana, pròpia de les Illes Balears, tenguí el paper que li correspon com a primera llengua

d'aquesta comunitat i com a element més visible de la nostra identitat que és el de ser eina de la necessària cohesió social, l'STEI-i demana que els objectius prioritaris a l'ensenyament, ara que s'aprovarà el Pla de Normalització, siguin:

- Posar els recursos necessaris, perquè els centres puguin complir la legislació vigent i es camini cap a la superació del decret de mínims. Que el català arribi a ser l'eix vertebrador del sistema educatiu de les Illes Balears i esdevingui la llengua vehicular de l'ensenyament i de relació interna i externa de les escoles i instituts, i no només la llengua de les classes dins l'aula.
- Mantenir els cursos de reciclatge de català de l'ICE en la seva forma presencial, objectiu imprescindible, així com la possibilitat que el professorat que ja té el reciclatge pugui perfeccionar la seva competència lingüística en altres cursos. És evident encara la necessitat de mantenir els cursos de Llengua I i Llengua II de forma presencial i la convocatòria extraordinària del mes de març. S'ha de restituir el presupost assignat a aquests cursos, perquè les persones que volen

obtenir el requisit per a poder accedir a les llistes públiques de feina, ho puguin fer.

- Dotar de professorat suficient per a poder atendre tot l'alumnat nouvingut que, en el 100% dels casos desconeix la llengua pròpia. És important també per a tota la societat en general que aquest alumnat estigui repartit equitativament entre els centres públics i els centres privats concertats per a poder fer un acolliment adequat de l'alumnat i de les seves famílies, per a evitar els guetos i per a treballar la cohesió social.
- Promocionar cursos de formació per al professorat, tant en el manteniment d'actituds lingüístiques a favor de l'ús del català, com en noves metodologies, estratègies i recursos per el foment de l'ús del català dins i fora de l'aula.

L'STEI-i també manifesta que per fer efectiva la normalització lingüística i assegurar el nostre futur com a poble és necessari treballar en un pla coordinat que tenguí en compte sobretot l'ús que es fa del català a l'Administració, als mitjans de comunicació, a l'ensenyament i a la societat en general. Per tant, el pla necessita voluntat política clara per a dur-lo endavant, una bona planificació de la seva execució i un finançament adequat. □

“...un pla coordinat que tenguí en compte sobretot l'ús que es fa del català a l'Administració, als mitjans de comunicació, a l'ensenyament i a la societat en general.”

L'estat de les autonomies: parlem-ne de tot plegat

Damià Pons

D'entrada voldria fer una afirmació ben rotunda: l'actual estat de les autonomies és infinitament millor que qualsevol dels altres models d'estat que han estat vigents a Espanya els darrers tres segles. He considerat oportú començar així la meua breu reflexió per tal d'evitar que algú pensi que jo també vull afegir-me a la multitud de veus –siguin mitjans de comunicació, polítics en actiu o ciutadans que participen en política des de la terrassa d'algun cafè que a hores d'ara han convertit les comunitats autònomes en les responsables principals de tota una sèrie de fets, en molts de casos en realitat inventats o sobredimensionats, que certament, en bona lògica, haurien de merèixer una valoració negativa: la duplicitat administrativa, l'excés de funcionaris, la ineficiència política, la corrupció generalitzada, el malgastament dels recursos públics, el cost excessiu del funcionament de les institucions... Darrera aquest discurs, sobretot promogut de manera infatigable pel Partit Popular i per la Brunete mediàtica, i també per aquells sectors del PSOE que exerceixen de nacionalistes espanyols sense mitges tintes, el que hi ha és una contraofensiva que té la perversa intenció de crear un corrent d'opinió favorable a considerar que l'Estat és un santuari on s'hi troben totes les bones virtuts, mentre que les comunitats

autònomes són governades per poca cosa més que una colla d'ineptes i d'aprofitats o de lladregots caciquils. No hi cerquem cap voluntat d'objectivitat, en les anàlisis dels qui desqualifiquen visceralment l'estat de les autonomies. Tan sols una única intenció els impulsa a fer-ho: llevar legitimitat social i política a l'actual model autonòmic i posar novament en valor l'estat-nació centralitzat i uniforme, acastellanat fins al moll de l'os, al qual, d'acord amb el més ranci pensament polític del liberalisme jacobí del segle XIX, li atribueixen per se la capacitat de produir tota mena de béns: modernitat, progrés, llibertat, eficàcia, justícia i solidaritat. Un engany absolut, com sap qualsevol batxiller que hagi llegit algun manual solvent d'història d'Espanya.

la democràcia- per no haver de reconèixer el dret a un autogovern de veritat a aquelles realitats històricopolítiques que no pertanyen al grup nacional castellanoespanyol, vull dir els països de llengua catalana, el País Basc i Galícia. El nacionalisme espanyol de sempre, amb la generalització del model autonòmic, va contribuir a la creació de governs i de parlaments en unes regions castellanes que previsiblement ja s'haurien sentit satisfetes simplement amb un règim de descentralització políticoadministrativa, en definitiva, amb l'atribució de més competències i més recursos a les diputacions provincials. La racionalitat política i econòmica feia recomanable que els estatuts d'autonomia fossin únicament reservats per als territoris que tenien una identitat nacional

“La racionalitat política i econòmica feia recomanable que els estatuts d'autonomia fossin únicament reservats per als territoris que tenien una identitat nacional...”

Parlem-ne, de tot plegat. En primer lloc, no convé oblidar que la generalització del model autonòmic –desset comunitats- va ser una estratègia dels poders de l'estat –els de la transició i els de

–llengua, cultura, tradició històrica- i una voluntat col·lectiva d'autogovern, més o menys històrica i intensa, segons els casos. L'Espanya-nació, però, no va triar una opció d'aquest tipus,

tan raonable, perquè fer-ho hauria implicat haver de reconèixer la particularitat profunda de determinats territoris i, en conseqüència, la seva condició d'estat plurinacional, pluricultural i plurilingüe.

L'Espanya actual, construïda històricament al servei de l'hegemonia nacional castellana, encara que s'hagin transferit múltiples competències a les diferents comunitats autònomes, en cap moment no ha renunciat a continuar impulsant el projecte d'homogeneïtzació nacional –de llengua, de cultura i d'imaginari simbòlic, sobretot, de la totalitat del seu territori, començat el segle XVIII amb els decrets de Nova Planta, reforçat per la idea d'estat-nació autopublicitada pel liberalisme, durant el segle XIX i els inicis del XX, i imposat totalitàriament, el segle XX, per les dictadures de Primo de Rivera i, molt especialment, de Francisco Franco. Les nacions culturals sense estat inserides dins l'Espanya autonòmica probablement han comès, els darrers trenta anys, la ingenuïtat de creure que el seu projecte de construcció nacional es podria anar desenvolupant progressivament, encara que fos amb lentitud, en paral·lel a un previsible procés de desactivació del projecte d'homogeneïtzació que històricament havia impulsat el nacionalisme castellanoespanyol. A hores d'ara, ja hi ha evidències infinites que demostren que les coses no han anat en aquest sentit. Perquè succeís així, era imprescindible que l'Estat es reconegués com a plurinacional i que assumís que

havia d'aixoplugar en igualtat de condicions les diferents nacions que incloïa.

va ser perquè varen entendre que a les acaballes del segle XX la nacionalització dels ciutadans ja

“...quina ha estat la utilització dels fons europeus que tan massivament han arribat els darrers vint anys, sobretot a les zones castellanoandaluses?”

Amb la perspectiva de les tres darreres dècades, ara ja podem pensar que si els poders de l'Estat, en la transició, varen acceptar la seva descentralització

no s'havia de fer a cops de doctrinarisme autoritari, ni aprofitant uns recursos nacionalitzadors més aviat arcaics, per exemple l'escola o el servei militar. En

l'època de la cultura de masses i de les eficients i universals tecnologies de la comunicació, la nacionalització en clau castellanoespanyola ja simplement requeria que el discurs ideològic, polític i cultural que la promou, a aquesta nacionalització, fos clarament hegemònic en els territoris no castellans de l'Estat. Tot el sistema mediàtic espanyol actual, públic i privat, ha estat concebut amb aquesta finalitat. Tan sols a Catalunya, i més secundàriament al País Basc, s'ha pogut crear un sistema de ràdio i de televisió propi que fos capaç de competir exitosament amb el d'abast estatal. A les Balears, en canvi, no hi ha hagut ni tan sols la intenció d'intentar-ho. Per això, a

la immensa majoria dels ciutadans balears l'únic discurs ideològicopolític i l'únic imaginari simbòlicocultural que els arriba diàriament i amb insistència és el que fabrica i distribueix el nacionalisme castellanoespanyol, des de les seves diferents plataformes madrilenyes, i en diferents formats i graus d'exaltació. D'aquest fet se'n deriva, per exemple, que una gran part dels nostres conciutadans continuïn menyspreant la seva identitat cultural, o que més d'un vuitanta per cent se sentin atrets pels mateixos partits polítics que monopolitzen la representació electoral de les províncies castellanes, o que no hi hagi un clam popular majoritari i irritat contra l'espoli fiscal –un 14 % del PIB-

amb què l'Estat castiga les Balears, any rere any, fins al punt de donar com a resultat que les nostres institucions públiques són les que disposen de més pocs recursos per dedicar a l'ensenyament i a la sanitat, a la cultura i a les polítiques socials, al foment de la recerca i la innovació o de l'economia productiva.

En acusar a les comunitats autònomes de malgastament dels recursos públics –un fet, d'altra banda, que a les Balears ha estat ben cert en referència a uns determinats gestors públics, adscrits al PP i a UM-, és convenient no deixar de banda l'anàlisi del que han anat fent els diferents governs espanyols, del PP i del PSOE, en matèria d'inversions i en polítiques pressupostàries. Facem-nos algunes preguntes: l'Estat ha sabut aprofitar la gran quantitat d'ingressos que ha tingut durant els anys de la gran expansió de la indústria de la construcció i del turisme de masses per posar unes bases sòlides –més formació, més innovació i recerca, més infraestructures al servei d'un desenvolupament de caràcter estructural i sostenible- que poguessin permetre avançar en la creació d'un sistema econòmic de més qualitat, que fos més productiu i més competitiu, més sòlid, que tengués una major capacitat de guanyar nous mercats a l'exterior?; què n'ha fet, l'Estat, dels quantiosos ingressos que va obtenir com a conseqüència de la privatització de les seves empreses públiques?; quina ha estat la utilització dels fons europeus que tan massivament

“En realitat, la creació de les comunitats autònomes ha estat un gran negoci per a l’Estat.”

han arribat els darrers vint anys, sobretot a les zones castellanoandaluses? Per respondre aquesta darrera pregunta, és més que suficient la lectura del llibre *Espanya, capital París*, de l’economista Germà Bel. Les seves dades i els seus arguments posen al descobert el malbaratament de milions i milions d’euros. Un malbaratament escandalós perquè ha prioritzat els objectius nacionalistes –“A Espanya, les infraestructures es pensen i s’executen per a mantenir la nació soldada”, ha afirmat Bel en una entrevista recent a *El Temps*- per davant de les conveniències de l’economia real. És per aquesta raó que s’ha construït una xarxa radial de TVG –amb quilòmetres i quilòmetres sense usuaris, amb uns dèficits de manteniment espectaculars, amb connexions difícilment justificables entre Madrid i determinades capitals de província o ciutats poc poblades- i, en canvi, no s’han prioritzat ni el corredor mediterrani ni el corredor atlàntic -del tot necessaris, i clarament rendibles, per facilitar el trasllat de mercaderies-, l’existència dels quals respon a les necessitats d’uns territoris –Catalunya, País Valencià, Múrcia i País Basc- que tenen capacitat de producció de béns industrials i, per tant, requereixen un transport ràpid, a un cost baix, per treure’ls cap a Europa. Els diferents governs d’aquest Estat suposadament tan exemplar, han malgastat quantitats immenses de milions d’euros per cosir qualsevol punt de la península a un Madrid que ha estat programat perquè es converteixi en una macrociutat a la sud-americana que xucla i

concentra en benefici propi totes les energies i tots els capitals financers, econòmics i culturals del conjunt del territori.

A més de no haver estat capaços de saber aprofitar els ingents recursos econòmics que han tengut disponibles per crear una base econòmica sòlida que pogués ser una alternativa, almenys parcial, a la hipertròfia de les indústries de la construcció i dels serveis turístics de baix rendiment, els governs de l’Estat amb freqüència han fet ús dels pressupostos públics per prendre decisions descaradament populistes, únicament explicables pels interessos electorals dels mateixos partits, ja fos eliminar algun tipus d’impost –de vegades, fins i tot, quan el seu cobrament ja havia estat transferit als ajuntaments o a les comunitats autònomes-, o bé anar distribuint cada cert temps una determinada quantitat de doblers per una o altra finalitat, canviant amb freqüència els destinataris i els motius, sempre a cops d’improvisació i en operacions de pur màrqueting partidista. La pràctica d’aquest populisme, que han compartit igualment el PP i el PSOE, ha significat una opció per la política de gestos mediàticament cridaners, en detriment de l’adopció d’aquella mena de decisions més silencioses que podrien haver estat orientades a

produir uns efectes de caràcter més estructural i més perdurable.

En realitat, la creació de les comunitats autònomes ha estat un gran negoci per a l’Estat. En transferir-los l’educació, la sanitat i els serveis socials -amb valoracions del seu cost sempre a la baixa, gairebé en tots els casos: recordem què va passar a les Balears en referència a l’educació-, l’Estat s’ha permès no haver d’assumir directament l’increment de la despesa pública de cada un d’aquests sectors –ben considerable, a causa de l’augment de la població i per l’exigència legítima dels ciutadans de voler disposar d’uns serveis equiparables als del nostre entorn europeu-, i a més a més, s’ha alliberat, l’Estat, del desgast polític que habitualment representa la gestió política d’unes àrees en les quals mai no hi ha la capacitat de satisfer totes les expectatives i demandes dels ciutadans. Amb la particularitat, així mateix, que l’Estat, que és qui recapta els impostos més substanciosos, i per tant el que té la clau de la caixa, té la possibilitat d’exercir, quan li convé, el paper d’oncle ric i de condicionar cada vegada que li dóna la gana les actuacions de les comunitats autònomes en l’àmbit de les competències que ja estan transferides. Que cada lector en cerqui alguns exemples.

Aquesta manera de funcionar ja arriba a l'apoteosi en el cas de les Balears: l'Estat cada any ens expropia uns 3.000 milions d'euros i resulta que el nostre govern ha de pidolar constantment recursos als governs estatals de torn, gesticulant agraïments propis de país colonitzat cada vegada que aconseguim la devolució d'una mínima part d'allò que prèviament ens havia estat robat. L'Estat espanyol dels darrers vint-i-cinc anys ha patentat un nou significat del terme solidaritat. Ara resulta que les Balears, i també Catalunya, tenen una disponibilitat de recursos per destinar a educació i a sanitat, a cultura i a serveis socials, que és clarament inferior a la que tenen a la seva disposició els governs d'aquelles autonomies que són beneficiàries de la nostra solidaritat. Hem arribat a una paradoxa certament increïble: a hores d'ara els dos territoris de l'Estat en què està més en perill l'estat del benestar són les Balears i Catalunya. O sigui, els dos territoris que més contribueixen al manteniment del benestar general dels ciutadans de les comunitats castellanoandaluses són els que forçosament han de tancar quiròfans, reduir el personal sanitari i docent, deixar d'atendre determinats col·lectius que la crisi va

abocant a una situació d'exclusió social.

Per tot això, no és ben raonable que, des de Mallorca estant, puguem considerar que el problema per a les Balears no és l'existència de les autonomies, sinó més aviat la perduració d'un Estat-nació que a dia d'avui, en democràcia i en un temps en què és vigent una estructura descentralitzada del poder polític, continua insistint en un nacionalisme de creuada, en l'eliminació de la diversitat existent en el seu interior, en una concepció frívola i populista de l'acció de governar, i, com a colofó, en la pràctica de l'espoli fiscal de les seves colònies mediterrànies —els d i f e r e n t s P a ï s o s Catalans— com a recurs principal per proveir-se del carburant que necessita per fer funcionar tota la seva maquinària, vull dir la de l'Estat?

Tanmateix, però, és en l'actual moment històric quan els ciutadans balears, en la mesura que ara podem triar els nostres parlamentaris i el nostre govern, perquè facin unes lleis autonòmiques i decideixin unes polítiques pròpies, disposam d'uns instruments potencialment més vàlids, els quals, en el cas que així ho decideixi el vot popular, podrien servir, malgrat les seves limitacions evidents, per anar construint una alternativa a aquest Estat que ens inclou amb l'únic objectiu d'assimilar-nos identitàriament, d'espoliar-nos econòmicament i de subordinar-nos políticament. □

“...el problema per a les Balears no és l'existència de les autonomies, sinó més aviat la perduració d'un Estat-nació...”

Informàtica Ciutat

www.informaticaciutat.com

*Venda d'equips informàtics i servei tècnic
Càmeres ip de vigilància
Disseny Web
Servei a Domicili*

Tel. : 971-28 98 98

Fax: 971- 45.16.94

E-mail: tenda@informaticaciutat.com

C/ de la Balanguera, 10 - baixos

07011 - Palma de Mallorca

Propostes de l'STEI-i sobre política educativa per a les eleccions autonòmiques i municipals del 22 de maig de 2011

Les propostes que presentam a continuació es fonamenten en el nostre programa electoral que ha obtingut a tots els àmbits de l'ensenyament el suport majoritari de les treballadores i dels treballadors a les darreres eleccions que s'han anat efectuant al llarg del present curs.

PER UNA ADMINISTRACIÓ EDUCATIVA SOBIRANA I PER LA PLENA NORMALITZACIÓ LINGÜÍSTICA I CULTURAL

L'STEI-i, com a sindicat de classe i nacional de les Illes Balears sempre ha estat en una posició capdavantera en la lluita per garantir el manteniment de la nostra identitat cultural i nacional.

Tot i que consideram que l'actual marc no garanteix una competència educativa plena i sobirana, propugnam:

- La negociació d'una Llei d'educació de les Illes Balears que impulsi la nostra sobirania en matèria educativa i que s'adapti als trets culturals i lingüístics del nostre País i que defineixi un model educatiu en consonància amb un nou model econòmic i social.
- La presència activa de la Conselleria d'Educació i Cultura en la defensa dels nostres interessos educatius territorials, a tots els àmbits.
- L'impuls del marc de negociació autònom i autonòmic. Dotar de més competències la Mesa Sectorial d'Educació. Atorgar als sindicats el paper que els correspon com a òrgans reals de negociació per a reforçar el procés democràtic.
- La descentralització administrativa per Illes, amb una major dotació de recursos humans i

materials, així com una efectiva delegació de competències a cada àmbit insular.

- La implantació de l'ensenyament íntegrament en català a tots els nivells educatius, amb el suport de la legislació pertinent.
- L'impuls per a la millora del coneixement d'una llengua estrangera.
- L'ampliació de la dotació de recursos materials i de personal per poder dur a terme el Pla d'acolliment lingüístic i cultural: tallers de llengua i cultura, aula d'acolliment i suport lingüístic.
- L'increment del pressupost destinat a la potenciació de la normalització lingüística als centres.
- L'impuls de les relacions amb les conselleries d'Educació del Principat i del País Valencià, des de la Conselleria d'Educació del Govern de les Illes Balears.
- El pressupost per al reciclatge de català per a poder realitzar les classes presencials de llengua I i llengua II.

L'STEI-i proposa l'establiment de convenis per:

- Coordinar i, si cal, especificar la inclusió d'objectius i continguts de l'àmbit dels Països Catalans a les àrees de ciències socials i naturals -sobretot- en la part pròpia del currículum de cada Comunitat Autònoma.
- Elaborar, homologar i publicar materials didàctics i llibres de text comuns per a tot el territori.
- Realitzar demandes conjuntament a l'Administració estatal: departaments de Català, a les universitats de la resta de l'Estat, mesures pel reconeixement dels drets lingüístics i continguts adequats de la nostra història i cultura en el currículum mínim d'àmbit estatal.
- Coordinar activitats sobre projecció internacional de la nostra realitat nacional, cultural i lingüística.

PER UN ENSENYAMENT PÚBLIC DE QUALITAT

- Pacte social i polític per l'educació per a garantir una estabilitat legislativa i organitzativa.
- L'assoliment progressiu del 6% del PIB de les Illes d'inversió en Educació, per a la propera legislatura, amb la consegüent Llei autonòmica de finançament.
- L'augment de les dotacions de personal docent, que permeti millorar la intervenció educativa i l'atenció a la diversitat, així com la dotació de personal administratiu i de serveis a tots els centres.
- L'elaboració d'uns criteris de matriculació, tant per als centres públics com per als concertats, que assegurin la distribució plural d'alumnat a tots els centres sostinguts amb fons públics i que evitin l'acumulació d'alumnat amb especials problemàtiques socials educatives en uns determinats centres.
- La consolidació d'una xarxa d'escoles infantils (0-6 anys) públiques i gratuïtes que possibiliti

una educació primerenca, tan important en aquesta etapa, que afavoreixi la conciliació de la vida laboral i personal que generalitzi les condicions laborals de les treballadores de Menorca a les de Mallorca i a les d'Eivissa.

- La dotació als centres públics de mitjans econòmics, humans i materials per realitzar activitats complementàries gratuïtes.
- La compensació de desigualtats i l'establiment d'uns criteris que garanteixin un acolliment igualitari de l'alumnat a tots els centres públics i als sostinguts amb fons públics.
- L'augment del nombre i la quantia de les beques, a fi de garantir la gratuïtat total de l'ensenyament a les classes socials més desfavorides, incloent-hi els materials escolars.
- L'impuls a les escoles de pares i mares, així com la seva participació en la vida del centre.
- La gestió democràtica dels centres, per tal que es possibiliti l'accés als càrrecs directius i de coordinació pedagògica, a través d'una elecció democràtica.
- La promoció de campanyes que representin la importància de l'educació com a servei públic, la participació i la valoració social del treball docent, així com la implantació de mesures que reforcin i facilitin l'autoritat pedagògica dels docents.
- El desenvolupament de programes de coeducació, educació sexual, educació ambiental, educació per al consum, educació per a la pau, per a la democràcia...
- La negociació i l'elaboració descentralitzada i participativa del Mapa Escolar i de les seves modificacions.
- La dotació a tots els centres d'un sistema complet de connexió a la xarxa amb banda ampla, per tal que totes les aules estiguin dotades d'ordinadors, tot propiciant que el llenguatge de les noves tecnologies es faci present als alumnes des de les primeres edats.
- Treballar per a l'èxit escolar i perquè més alumnes continuïn estudis superiors universitaris o de formació professional.

- La coordinació de totes les administracions locals i autonòmiques que treballen en educació i amb plans d'infància i joventut.
- L'avaluació integral del sistema educatiu per a propiciar mesures negociades que afavoreixin la seva millora i la cohesió social.

PER LA CONVIVÈNCIA EN ELS CENTRES

- L'increment dels recursos per afrontar els nous reptes i per al foment d'una convivència saludable, de la manera següent:
- Establiment de plans i programes estables per al foment de la convivència saludable amb suport institucional, pressupostari i de recursos personals suficients.
- Formació inicial i contínua específica per al professorat per a l'afrontament d'aquesta problemàtica. Impuls a la formació a centres per als equips docents.
- Adopció de protocols consensuats i adaptats d'intervenció en les comunitats educatives.
- Introducció als centres escolars de noves figures, com els mediadors socials, professionals sanitaris, etc.
- Reducció de les ràtios i del nombre de grups per professor/a.
- Impuls decidit a les escoles de pares, mares o tutors legals i la seva integració en la dinàmica de les comunitats educatives.
- Programes de qualificació professional inicial (PQPI) a tots els centres per a facilitar l'accés de l'alumnat al graduat en secundària obligatòria.

PER L'ATENCIÓ A LA DIVERSITAT

Que el nostre projecte de defensa de l'Atenció a la Diversitat a l'escola es basi en l'impuls d'un model d'escola inclusiva, compensadora i integradora. Una escola que es fonamenti en el principi de donar més a qui més ho necessita. Per aconseguir-ho, l'STEI-i defensa l'impuls d'aquestes mesures:

- Tots els centres educatius d'ensenyament no universitari han de ser, de fet i de dret, centres d'integració i, per tant, hauran de disposar dels recursos materials i professionals adequats.
- La dotació, a tots els centres que en necessitin, de fisioterapeutes, treballadors socials, cuidadors o cuidadores, personal sanitari, auxiliars tècnics educatius i qualssevol altres (professors tècnics, educació física, mediadors culturals, etc.) per garantir una integració escolar de qualitat. Dotació d'aules taller si fora necessari per al pla d'integració en el centre.
- Serveis psicopedagògics i d'orientació que atenguin de manera coordinada la tasca de diagnòstic, avaluació i assessorament sobre l'Atenció a la Diversitat en els centres de secundària, d'infantil i de primària. Aquests centres tendran un Departament d'Orientació complet, mantenint les estructures dels Equips d'Orientació. A l'educació secundària, per atendre a la diversitat, dotació d'un Departament d'Orientació complet, amb professorat suficient per poder canalitzar i adoptar diverses mesures.
- Reducció de l'horari lectiu per a l'acció tutorial a tots els nivells educatius, com a element clau d'atenció a la diversitat; així com per a la realització de coordinacions, establint a cada centre el nombre d'hores en funció de les seves necessitats. La funció tutorial és inherent a la tasca docent.

PER LA MILLORA DE LES RETRIBUCIONS I DE LES CONDICIONS LABORALS A L'ENSENYAMENT PÚBLIC

- L'establiment d'una clàusula de revisió salarial per tal de garantir el manteniment del poder adquisitiu, mitjançant augments anuals d'acord amb l'IPC real de les Illes Balears, més un 1% destinat a recuperar el poder adquisitiu perdut en els darrers anys i de la rebaixa salarial imposada.
- El pas de les pagues extraordinàries a dobles, amb el 100% de les retribucions.
- Equiparació efectiva del plus d'insularitat amb el vigent a les Illes Canàries.
- Millora de les prestacions d'acció social: ajudes per fills menors de 18 anys, ajudes per estudis, ampliació dels terminis per al retorn de les bestretes...
- Llicenciatura o Grau equivalent per accedir a la docència en tots els nivells educatius, per arribar al Cos Únic d'Ensenyants o del Professorat.
- La negociació de l'Estatut de la Funció Pública Docent de les Illes Balears per millorar drets com: llicències per estudis, formació, permisos i llicències, ajudes econòmiques, dietes, salut laboral, malalties professionals, revisions mèdiques, seguretat i higiene en el treball...
- L'aplicació del permís parcialment retribuït.
- La reducció efectiva d'horari lectiu per a majors de 55 anys perquè es dediquin a altres tasques, sense que això impliqui ni increment de l'horari de la resta del professorat ni reducció salarial.
- La jubilació voluntària als 60 anys o als 30 de servei. En qualsevol cas, amb el 100% del salari en actiu. L'establiment de manera indefinida de la jubilació voluntària com un dret.
- Les garanties i l'assistència suficients en tots els casos referits a la responsabilitat civil i penal, així com a la seguretat en el treball.
- L'assegurança de vida i d'accidents per a tot el professorat, a càrrec de l'Administració.
- Una major facilitat d'accés del professorat a la docència universitària i a la investigació. Establiment de mesures que permetin la compatibilitat horària.
- La formació permanent i gratuïta en horari lectiu i/o de permanència en el centre.
- El reconeixement de l'experiència docent quan es canvia de cos a tots els efectes.
- La negociació a la Mesa sectorial de totes les possibles places de nova creació, de les suprimides, de les amortitzades i de les habilitades, així com les quotes de professorat de cada any.
- El compromís d'estabilitat per a tot el professorat interí amb determinat temps de servei i l'ampliació negociada del pacte d'estabilitat. I també la igualtat de drets, a tots els efectes, amb el funcionariat de carrera.

PER LA CULTURA PREVENTIVA, LA SEGURETAT I LA SALUT LABORAL

Els nostres esforços van dirigits a modificar totes aquelles condicions que impedeixen que el treball sigui una activitat que generi benestar físic, psíquic i social. Per tot això proposam els següents punts:

- Atenció mèdica que contempli:
  - El 100% del sou en actiu en cas de malaltia o accident.
  - Reconeixements mèdics periòdics i gratuïts cada any.
  - Un catàleg de malalties professionals i un pla de prevenció.
  - L'atenció total i gratuïta a les malalties psíquiques, odontològiques, otorinolaringològiques i oftalmològiques.
  - El tractament i la reeducació de la veu.
  - La garantia del dret a elegir tractaments alternatius (homeopatia, acupuntura, medicina natural...).

- L'impuls d'un model de prevenció de riscos que tinguí com a objectiu bàsic la modificació de les condicions laborals que suposin un risc per a la seguretat i per a la salut del professorat.

El reconeixement del conjunt de malalties professionals laborals, problemes de la veu, l'estrès, depressió, síndrome del professorat cremat, mobbing, patologies musculoesquelètiques i eliminació dels riscos que sorgeixen com a conseqüència de la intensificació del treball, de l'organització laboral, de les relacions humanes, de la introducció de les noves tecnologies, i de la desinformació o desinhibició de l'Administració.

PLATAFORMES SECTORIALS A L'ENSENYAMENT PÚBLIC

EDUCACIÓ INFANTIL I PRIMÀRIA

- Una xarxa de centres públics suficient per a atendre les necessitats d'escolarització.
- L'adequació dels centres públics a les necessitats educatives: patis (ajustats a les normes de seguretat europees), gimnasos, materials didàctics i integració dels mitjans informàtics i audiovisuals a les aules.
- La consideració com horari lectiu del professorat les hores de docència directa, les dedicades a activitats amb alumnat, les de tutoria, els desplaçaments del professorat itinerant i les dedicades al desenvolupament de projectes d'investigació.
- La presència de professorat +1 per a cada línia de primària a tots els centres.
- L'accés del professorat del cos de mestres al primer cicle d'ESO, accés per concurs del grup B a l'A i l'establiment de plans institucionals de formació que possibilitin l'accés dels i de les mestres a la llicenciatura.
- La dotació de personal i infraestructures adequades a tots els centres d'infantil i primària per atendre els serveis necessaris:
- Potenciació de l'autonomia i l'organització dels centres educatius.

- Implantació de serveis complementaris públics i gratuïts que donin resposta a la demanda social (menjador, transport, escola matineria, activitats extraescolars).
- Departaments d'orientació a tots els centres d'infantil i primària amb la participació dels següents professionals: orientador/a, PT, AL, treballador social, mediador/a cultural i ATE.
- Professorat especialista de pedagogia terapèutica, audició i llenguatge, atenció a la diversitat a tots els centres.
- Dotació de personal d'administració i serveis a tots els centres d'infantil i primària.
- Disminució de les ràtios i augment de les plantilles.

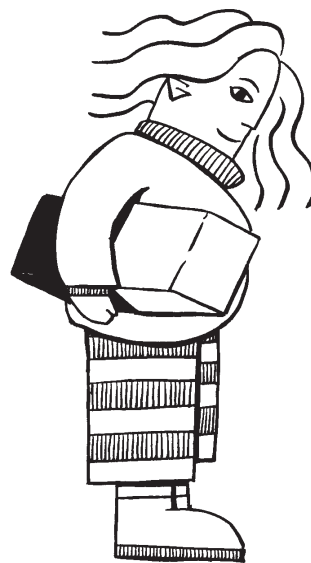
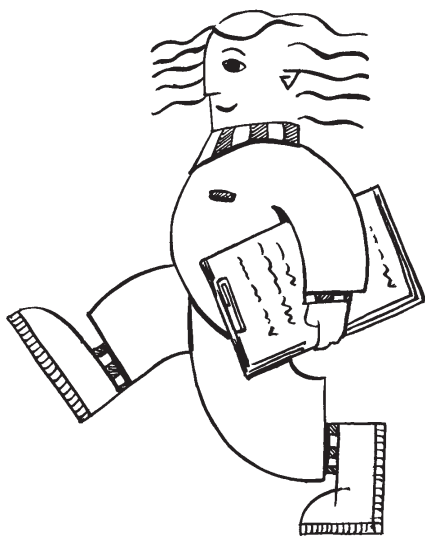
Obertura dels centres fora de l'horari lectiu amb oferta pública gratuïta d'activitats extraescolars. Aquestes activitats estaran incorporades a la Programació Anual del Centre, essent impartides per personal específic amb les adequades condicions laborals.

SECUNDÀRIA I BATXILLERAT

- Una oferta educativa en igualtat de condicions per a totes les zones i comarques. L'oferiment almenys de dos tipus de batxillerat i algun cicle formatiu als IES que encara no en tenen cap i els tres batxillerats a localitats o zones de més de 10.000 habitants, així com a l'illa de Formentera.

- La qualitat de l'ensenyament, l'atenció a la diversitat i l'evolució demogràfica que justifiquen la reducció de les ràtios fins a situar-les en un màxim de 20 alumnes a tota l'ESO i 25 alumnes a Batxillerat; la reducció haurà de ser major en aquells centres que acullin alumnat amb NEE.
- La reducció gradual d'hores lectives per a tot el professorat que permeti una major implicació per poder dedicar-se a l'elaboració de projectes, a la coordinació didàctica, les tutories, activitats complementàries i gestió democràtica del centre.
- L'augment de l'oferta d'optatives, tant pel que fa a l'ESO com a les diferents modalitats del batxillerat, on cal flexibilitzar el nombre mínim d'alumnes per poder impartir una matèria: oferiment d'optatives amb un mínim d'entre 7 i 10 alumnes.
- L'ampliació de l'oferta de batxillerat nocturn als centres de les Illes Balears.
- L'orientació i la tutoria són pilars bàsics de l'educació secundària i per al seu desenvolupament és necessari: augmentar els departaments d'Orientació a tots els centres i la creació d'una plaça de psicologia i pedagogia per cada 350 alumnes o fracció, a partir de 16 unitats d'ESO o als centres d'especial dificultat, incrementant proporcionalment el professorat d'àmbit i de la resta de professionals adscrits al Departament.

FORMACIÓ PROFESSIONAL

- El control públic de les activitats formatives de FP, control públic exclusiu sobre els títols i certificats professionals.
- Modificació de les normes que regulen la composició dels Consells de la Formació Professional per donar cabuda a tots els sindicats i la presència dels sindicats més representatius de l'ensenyament al Consell de FP de les Illes Balears.
- L'increment de l'oferta de la FP reglada, dedicant-li les inversions necessàries perquè els cicles formatius siguin els vertebradors de la formació laboral i capacitin per a l'acompliment qualificat de les distintes professions.
- La implantació de cicles formatius a tots els centres de secundària, com a element dinamitzador de les economies locals i comarcals.
- L'oferiment de més cicles allà on hi ha demanda no coberta i la flexibilització també dels mínims, especialment a Menorca i a les Pitiüses.
- L'oferiment dels cicles de grau superior en els centres, allà on s'imparteix el mateix cicle de grau mitjà.
- La reducció de les ràtios a 20 alumnes per aula com a màxim i no més de 16 per a la realització dels mòduls pràctics.

EDUCACIÓ DE PERSONES ADULTES

- La creació d'un pla de finançament que garanteixi els recursos necessaris per a desenvolupar la Llei de persones adultes.
- La promoció i l'elaboració de plans territorials de Formació de Persones Adultes (FPA) que responguin a les necessitats i interessos de la població usuària, amb la participació de tots els sectors implicats.
- La creació, en l'organigrama de les diferents administracions educatives, d'un òrgan directiu amb competències plenes a EPA, que coordini la gestió de tots els recursos que actualment es destinen a formació de persones adultes per part de les diverses administracions, evitant duplicitats.
- La consolidació i l'ampliació de la xarxa de CEPA, amb augment de plantilles, que doni prioritat a la modalitat presencial i a la capacitat del professorat per a expedir el Graduat en Educació Secundària Obligatòria i l'augment de l'oferta actual que contempli:
  - l'alfabetització.
  - la formació bàsica per a obtenir el graduat d'Educació Secundària Obligatòria.
  - la formació bàsica oberta i prèvia per a cursar cicles formatius, cursos experimentals, cursos de formació ocupacional, proves d'accés a la Universitat per a majors de 25 anys...
  - la formació en idiomes i noves tecnologies.
  - la formació per a immigrants.

ENSENYAMENTS DE RÈGIM ESPECIAL

ESCOLES OFICIALS D'IDIOMES

Que s'acabi amb la precarietat de l'oferta de les EOI. Tot i ser una comunitat amb una activitat econòmica basada entorn del sector turístic, l'oferta pública de coneixement d'idiomes mitjançant les EOI és pràcticament la més baixa de l'Estat. En aquest sentit, reivindicam:

- La creació d'una nova Escola Oficial d'Idiomes a Palma perquè es pugui fer front a les demandes de plaça que en aquest moment no es poden atendre.
- La creació d'una xarxa d'EOI independents, a tots els municipis de les Illes Balears, de més de 10.000 habitants.
- La consolidació com a escoles oficials independents de les ampliacions de Formentera i Ciutadella.
- La dotació dels recursos suficients per dur a terme amb garantia de qualitat el nou pla d'estudis.
- La dotació de plantilla de professorat suficient per a atendre amb garanties de qualitat tota la demanda formativa.
- L'oferta d'estudis de les llengües de l'Estat (euskera i galaicoportuguès).

ESCOLES D'ARTS APLICADES

- La negociació amb l'Administració educativa d'un pla específic que inclogui:
  - Un increment dels cicles formatius.
  - Una oferta suficient dels batxillerats artístics.
  - La dotació dels recursos humans i materials adients.

ESCOLA SUPERIOR DE DISSENY I RESTAURACIÓ

- La definició d'uns perfils adequats a les especialitats de la diplomatura que s'imparteix, d'acord amb la legislació vigent.
- L'establiment d'un règim jurídic i acadèmic propi, independent del règim de secundària.

CONSERVATORI DE MÚSICA I DANSA

- La separació del conservatori de música del de dansa, i la seva ampliació.
- La demanda de dotació de recursos materials per a la biblioteca i la creació d'una fonoteca i una videoteca.
- La creació de conservatoris de grau elemental i mitjà a les localitats d'Inca, Manacor, Felanitx, Alcúdia i a l'illa de Formentera.
- La consolidació del batxillerat de música i l'inici del batxillerat de dansa.
- La creació de cicles formatius de grau mitjà i de grau superior en especialitats tècniques d'art dramàtic.
- La planificació de l'ensenyament de l'educació artística, música, plàstica, dansa i dramatització, així com la formació inicial per a impartir aquests ensenyaments.
- La no privatització de la gestió de les escoles municipals de música dels ajuntaments, ni la dels conservatoris de nova creació.

PER LA MILLORA DE LES CONDICIONS DE TREBALL A L'ENSENYAMENT PRIVAT CONCERTAT

- Impuls del conveni autonòmic, per tal de poder aconseguir millores laborals i econòmiques atesa la demostrada inoperància negociadora a l'àmbit estatal.
- Augment de plantilles, atenent les necessitats reals de les escoles i per a aconseguir l'equiparació amb les condicions horàries del professorat de la xarxa estatal.
- Oferta de treball oberta, contractació a través d'una borsa de treball i/o llista única i amb control sindical.
- Recol·locació del professorat de centre en crisi amb control de la Mesa sectorial i amb control sindical.

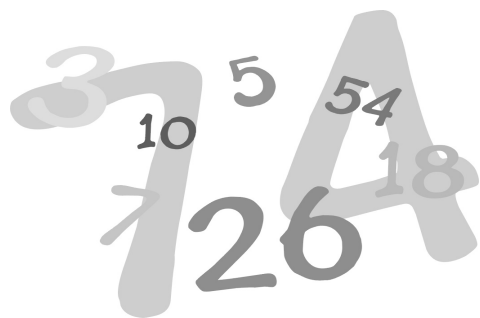
Formació continuada. Pla de formació permanent per al professorat i per al personal d'administració i serveis:

- Facilitat per a la realització d'activitats de perfeccionament i reciclatge a tot el professorat, independentment del seu lloc de treball o del centre on s'han de formar. Aquesta formació serà continuada, comuna i simultània per als treballadors de la xarxa estatal i de les xarxes privades, amb la dotació pressupostària necessària.
- Formació i reciclatge continu dins l'horari de treball per a totes les persones treballadores no docents, PAS, etc.
- Priorització de l'oferta de cursos de formació en contingut pedagògic
- Conveni únic autonòmic per a totes les treballadores i treballadors de l'ensenyament, com a mitjà de potenciar la negociació col·lectiva per a millorar les seves condicions laborals.

Retribucions

- Homologació real, tenint en compte les condicions laborals, amb el professorat dels centres públics.
- Exigència de negociar la reprogramació de l'acord de 18 de juliol de 2008, reduint el període d'aplicació.
- Increment lineal quantitatiu salarial, igual per a totes les categories.
- Inclusió del personal d'Administració i serveis en el pagament delegat.
- Premi de jubilació per a totes les persones treballadores del sector.
- Un Acord que garanteixi el cobrament efectiu de la Paga d'antiguitat dels 25 anys a l'empresa.
- Cobrament del CRIB del professorat substituït de les docents de baixa per maternitat
- Homologació de la jornada amb el personal docent i no docent de l'ensenyament públic.
- Implantació del permís parcialment retribuït per a la realització d'activitats de formació, investigació i intercanvi.
- Homologació del calendari escolar amb els centres públics, per a tots els nivells, concertats i no concertats.
- Per al PAS s'ha d'aconseguir la sisena setmana de vacances a l'estiu, i la resta de vacances de l'any segons el calendari escolar.
- Increments iguals a l'IPC recollits al PGE per als concertats i l'IPC de l'INE per als privats.

Estabilitat en el treball

- Desaparició dels contractes en precari, tant per al personal docent com per al no docent.
- Negociació d'una normativa legal que fixi les plantilles docents i no docents en funció del tipus i estructura de l'escola.
- Equiparació de la ràtio alumnat-professorat entre els centres públics i privats.
- Disminució de ràtios a les aules que tinguin alumnat procedent de la immigració.

Seguretat social i salut laboral

- Total cobertura i millora de prestacions per part de la Seguretat Social.
- Implantació real a les empreses d'un comitè d'higiene i seguretat laboral.
- Revisió mèdica anual voluntària i gratuïta per a totes les treballadores i treballadors.
- Complement salarial que garanteixi el 100% del salari durant tot el període de durada de la incapacitat laboral.
- Assegurança escolar amb càrrec a la Seguretat Social.

Mesures sobre la conciliació de la vida laboral i familiar

- Una hora de reducció de jornada, fins que l'infant tenguí un any, cobrant el 100% (també adopcions i acolliments).
- Reducció de la jornada d'una hora durant un any cobrant el 100% per tenir cura d'una persona amb discapacitat d'un 65%.
- Cotització al 100% del sou quan es demani reducció de jornada o excedència per tenir cura de persones sense autonomia personal durant tot el període d'excedència o de reducció de jornada.

- 100% del sou quan es demani reducció de jornada per a l'atenció d'una persona major sense autonomia personal durant un any.
- Quatre setmanes més de permís si es té un infant menor de dos anys, i una setmana més si l'infant és menor de quatre anys.
- Reducció de la jornada fins que el menor tengui dotze anys.
- Per hospitalització d'infants menors d'edat, una hora d'absència de la feina.

Ampliació de les mesures de conciliació següents:

- Possibilitat de demanar excedència després de l'acumulació de la lactància.
- Ampliació del permís de maternitat i paternitat per a aconseguir dos permisos d'igual duració.
- Possibilitat de reducció de jornada cobrant el 100% del salari fins que l'infant tengui tres anys.
- Ampliació de les ajudes socials (despeses per a estudis, llibres, etc.)

Autonomia dels claustres i gestió democràtica dels centres

- Desenvolupament d'una normativa clara que garanteixi la democràcia de les eleccions als consells escolars.
- Coparticipació del professorat en la gestió pedagògica al centre.
- Potenciació, foment i prioritització del treball pedagògic enfront del treball de gestió empresarial dels centres (auditories).

LA UNIVERSITAT QUE VOLEM

Com a sindicat hem advertit que resulta impossible complir amb el procés d'adaptació a l'Espai Europeu d'Educació Superior i els reptes de globalització acadèmica que aquest procés requereix, en uns termes de qualitat i igualtat per a la societat, sense un finançament suficient que permeti a les nostres universitats públiques complir el paper encomanat de transmissió i generació de coneixement amb la investigació, així com de la seva transferència al conjunt de la societat.

Exigim a les autoritats ministerials, així com als responsables polítics de la Comunitat Autònoma i al Rectorat complir amb els compromisos de finançament adquirits amb les universitats públiques en el procés d'adaptació a l'EEES. Creiem que és necessari garantir que la distribució de la despesa i la inversió es realitzin amb criteris de control, eficiència, qualitat i equitat, evitant carregar el cost del procés de globalització competitiva que suposa l'adaptació a l'EEES sobre les esquenes de l'alumnat, en forma d'increment de les taxes i matrícules, de reducció de beques o de pèrdua de la qualitat de la docència que rep, o sobre les esquenes del PDI i del PAS, en qualsevol dels seus tipus i categories, per la precarietat de les seves condicions de treball, la pèrdua d'estabilitat, la reducció de les seves expectatives i desenvolupament professional i acadèmic o la pèrdua de poder adquisitiu.

Per tant, volem una universitat:

- Pública, de qualitat i plenament democràtica, fonamentada en valors de solidaritat, pacifisme i ecologisme.
- Homologable amb les millors universitats europees. Fa falta una millora molt significativa del finançament destinat a la recerca, a la docència, a les infraestructures... per assolir la convergència europea.
- Que tengui molts de recursos públics, per tant:
  - Exigim un pla estatal de finançament de les universitats per a assolir, almenys, la mitjana dels països de l'OCDE.
  - Propugnam que el govern autonòmic aprovi una llei de finançament de la UIB que contribueixi a assolir la mitjana europea.

- Reivindicam els recursos públics suficients per a Investigació, Desenvolupament i Innovació (I+D+I).
- Arrelada en el propi medi cultural i lingüístic, compromesa amb el procés de normalització lingüística de la llengua catalana, pròpia de les Illes Balears.
- Potenciadora del procés de normalització del català com a llengua vehicular.
- Cooperadora amb els pobles de zones no desenvolupades a través de programes de cooperació acadèmica.
- Una universitat on es garanteixi la igualtat entre homes i dones en l'accés a la promoció laboral del seu personal.

Extensions universitàries a Menorca i a Eivissa-Formentera

- Potenciació dels estudis i millora de les instal·lacions universitàries a l'illa de Menorca i a les illes Pitiüses, amb la participació dels seus agents socials.
- Millora de la retribució del professorat que es desplaça a les illes germanes dins el programa Campus Extens.

Marc institucional de negociació i participació

- L'STEI-i reclama la constitució de la **Mesa Sectorial d'Universitat**, integrada per la Conselleria d'Educació i els sindicats presents a la Junta de PDI, al Comitè d'Empresa i a la Junta de PAS, per negociar les condicions laborals i econòmiques de tot el personal de la UIB, tot respectant l'autonomia universitària.

Millora de les condicions laborals, retributives i socials del professorat (PDI)

Complements autonòmics

- Incrementos salarials anuals iguals a l'IPC. Clàusula de revisió salarial anual automàtica, per a compensar la pèrdua acumulada del poder adquisitiu. Amb independència d'aquesta clàusula, tots els conceptes econòmics s'incrementaran anualment en els mateixos percentatges que els dels funcionaris dels cossos docents universitaris. Les taules salarials s'actualitzaran anualment en el mes de gener.
- Recuperació del poder adquisitiu perdut el 2010 per la retallada al personal del sector públic i per les congelacions salarials.
- Pagues extraordinàries completes, amb el 100% de tots els complements.
- Extensió del complement específic autonòmic per al professorat ajudant i ajudant doctor.
- Millora de la precària situació retributiva del professorat ajudant: establiment d'un complement autonòmic que incentivi la carrera docent en les etapes de formació.
- Augment de les retribucions del professorat associat. Dret a la promoció a figures estables.
- Equiparació efectiva del plus d'insularitat amb el vigent a les Illes Canàries.
- Establiment d'un Pla de Prejubiliació voluntària als 60 anys i 30 de serveis, amb el 100% del salari en actiu, que fomenti una renovació planificada i tutelada del professorat, sense desaprofitar l'experiència i coneixements dels seniors.
- Millora dels drets socials amb un augment dels recursos que facilitin les ajudes per formació, familiars i dietes.
- Homologació integral de les retribucions i de les condicions socials del PDI laboral amb les del funcionari.
- L'actual professorat contractat i els investigadors i investigadores vinculades contractualment han de gaudir de dret preferent per a accedir a figures de promoció o estables.

- Suport a la funcionarització del PDI laboral.
- Implantació de l'Estatut del becari/becària, que reconegui els seus drets laborals i socials, i estableixi una carrera investigadora clara i estable.
- Participació de la Junta de PDI i del Comitè d'Empresa en el Consell de Direcció de l'AQUIB.

Millora de les condicions laborals, retributives i socials del personal d'administració i serveis (PAS)

- Aconseguir una millora salarial mitjançant l'homologació amb les retribucions dels empleats públics de la CAIB.
- Recuperació del poder adquisitiu perdut el 2010 per la retallada al personal del sector públic i per les congelacions salarials.
- Aplicar de manera immediata les millores salarials que s'articulin envers del personal de la CAIB.
- Equiparar el PAS de la UIB amb el Fons Social dels funcionaris de la CAIB. Això suposa, entre d'altres, ajuts per: fills menors d'edat, parents amb discapacitat, orfanat i viduïtat, etc.
- Millorar el pla de formació amb cursos orientats a les tasques específiques de cada servei.
- Establir protocols per a la prevenció i control dels riscos psicosocials, assetjament psicològic (mobbing) i síndrome d'esgotament professional (burnout).
- Reduir la jornada des dels 55 anys sense disminució salarial.
- Articular la regulació d'un permís retribuït de formació per als PAS.

PER LA IGUALTAT DE LES DONES I PER LA MILLORA DE LA CONCILIACIÓ DE LA VIDA PERSONAL I LABORAL A TOT L'ÀMBIT EDUCATIU.

- Reclamam a les Administracions educatives que negociïn els Plans d'igualtat en el seus àmbits competencials.
- L'exigència a les administracions d'adoptar un llenguatge no sexista i de projectar públicament una imatge no discriminatòria de la dona.
- La creació i manteniment d'assessories de coeducació que realitzin tasques de diagnòstic, la potenciació de la formació inicial i permanent del professorat i la realització de programes específics als centres, així com el control per part de l'Administració del material didàctic, per tal d'evitar característiques sexistes.
- La denúncia de la violència de gènere i que les respectives administracions assumeixin el compromís d'eradicar-la.
- L'impuls de programes coeducatius de prevenció i la utilització de més recursos econòmics, atenció sanitària, psicològica...
- La inclusió en el currículum escolar, amb caràcter obligatori, de programes de prevenció de violència cap a les dones en totes les matèries i nivells educatius.
- La potenciació de la presència equilibrada entre dones i homes en totes les àrees del coneixement, etapes educatives i càrrecs de responsabilitat, per part de l'Administració educativa.
- El permís de maternitat i/o de paternitat de 24 setmanes amb el 100% del sou, tal com recomana l'Organització Mundial de la Salut.
- L'ampliació del permís de paternitat fins a quatre setmanes.
- La creació d'un permís pel dol d'un familiar de primer o segon grau. □

Eleccions autonòmiques i municipals 2011

Els partits polítics expliquen el seu programa en els àmbits educatiu, de la sanitat i de la funció pública

Quan queda poc a temps per arribar a dia 22 de maig, dia de les eleccions, l'STEI-i s'ha adreçat a tots els partits polítics o coalicions amb representació parlamentària amb la intenció que puguin donar a conèixer alguns temes del seu programa electoral, especialment els que es refereixen a educació. Si no hi trobau algun o alguns partits és perquè no han contestat el qüestionari.

Aquesta va ser la carta a través de la qual vàrem sol·licitar aquesta informació i seguidament trobareu les preguntes que els hem fet, amb les respostes i les fotografies que ens han arribat fins al moment en què s'ha hagut d'endegar la impressió (10-04-11) de la revista.

Palma, 21 de febrer de 2011

Benvolguts membres de la Comissió Executiva o de la direcció del partit,

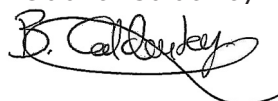
El nostre sindicat, cada vegada que hi ha eleccions autonòmiques, envia un qüestionari als partits polítics que s'hi presenten, perquè el professorat de les Illes pugui conèixer, a través de *Pissarra*, les idees, les intencions, els objectius, en definitiva, el projecte polític general de cada un, especialment en matèria educativa.

Les respostes seran publicades a la revista esmentada de l'STEI-i (revista d'ensenyament de les Illes que té una tirada d'uns 5.000 exemplars) i, per aquest motiu, s'han de tenir en compte les observacions següents:

- Les respostes han de ser lliurades a la redacció de *Pissarra* a través del correu electrònic escola.mitjans@stei-i.org, abans del 20 de març.
- És convenient que ens envieu també una imatge del vostre logotip i una fotografia de la candidata o candidat que presenteu, o d'altres que estimeu oportú.

Tot esperant que tingueu a bé a respondre les preguntes següents, ben segur que clarificadores del programa electoral del vostre partit, us saluda cordialment,

Gabriel Caldentey

Secretari General

1.- Quina valoració feis de la gestió de la Conselleria d'Educació en aquests quatre anys de legislatura?

El concepte de gestió per definició porta implícites quatre accions: planificar, organitzar, dirigir i controlar.

Com es prou conegut a l'inici de l'actual legislatura la planificació bàsica no va poder ser unidireccional pels distints punts de mira dels grups que integraren la Conselleria d'Educació i Cultura. Això provocava punts forts i punts febles dins cada línia prioritària d'actuació.

Quant a l'aspecte de direcció, desgraciadament hem hagut de constatar que, quasi bé, els únics fets portats a terme són els que ja estaven planificats per l'anterior legislatura. Les principals novetats d'aquesta legislatura, per citar-ne les més rellevants: creació de 4.000 places d'escola 0-3, competències bàsiques, projecte d'informàtica Escola 2.0 (referent als ordinadors per a cada 2 alumnes d'ESO del Govern central ja no hi comptàvem), que anaven acompanyades de gran publicitat i pressupost econòmic, han sofert greus retards i resultats no massa satisfactoris. Quant al darrer requisit, el control de la gestió, diàriament ens arribem notícies de "no hi ha doblers", reducció de professorat, retorn de partides, "no sabem en quin punt estam amb les escoletes", etc. Indicadors clars de l'acció de descontrol existent.

Si a tota aquesta casuística s'hi afegeix el cessament de la consellera durant la legislatura i l'abandonament d'alguna Direcció General, l'augment de l'abandonament i fracàs escolar i els informes Pisa i Talis, la valoració en cada un dels apartats de la gestió, utilitzant termes d'avaluació escolar, i essent molt generosos, és la de "Necessita millorar".

Més que positiva si la comparem amb la legislatura anterior i tenim present que estam en una època de crisi econòmica: noves infraestructures i millores en altres ja existents, coordinació amb altres conselleries i institucions en aspectes tan importants com escola inclusiva, prevenció del fracàs escolar, programes per a l'èxit escolar i la convivència, salut i medi ambient; extensió de l'etapa 0-3 a totes les illes; plans i programes de formació específics contextualitzats als centres educatius; dotació de tecnologies a primària i a ESO.

Per altra part, cal que constatem que el nostre partit sols ha gestionat dues direccions generals i que no ha pogut desenvolupar totalment el seu programa polític educatiu. També podem constatar que sovint la política educativa ha estat dictada a través del Ministeri amb convenis que suposen una aplicació, sovint despersonalitzada i generalista, sense tenir en compte especificitats com la llengua catalana i la seva funció vehicular o la necessitat de dinamitzar-ne el seu ús. Creiem que ha faltat il·lusió per una política educativa pròpia, cohesió interna i valentia per destinar un percentatge més alt a educació enfront d'altres conselleries, amb especial esment al capítol de recursos humans.

En termes generals ha estat una legislatura en què s'han posat en marxa projectes molt positius per als ciutadans com és el pla d'educació infantil 0-3 anys, l'ampliació de l'oferta de places en aquest tram

d'edat, la creació de l'institut per a la primera infància, la creació de la figura de l'educador social dins els IES, la mediació escolar, millora en la dotació d'infraestructura de les TIC als centres, creació de nous centres escolars... però, per contra, les condicions econòmiques estructurals han afectat de manera important les escoles/IES i les condicions laborals dels docents, incompliments d'acords retributius, reducció dels sous del professors, reduccions de plantilla als centres... No s'han donat les passes per una llei de finançament en l'educació, ni tampoc s'ha arribat a un pacte social per a l'educació que inclogui un pla de millora per a l'ensenyament públic, un pressupost per a educació del 6% del PIB i mesures efectives per a superar el fracàs escolar, oferta de FP suficient per a la demanda actual...

Cal fer una distinció temporal, atès que durant dos anys Esquerra va ocupar diferents càrrecs educatius i, molt concretament, la direcció general d'Innovació Educativa, a més de la gestió del Cofuc, un consorci en el qual Educació alguna cosa hi tenia a dir.

Estam plenament satisfets de la feina feta en la línia d'imprimir canvis en el sistema educatiu i, en conseqüència, decebuts de no haver pogut acabar-la per les circumstàncies prou conegudes, que ens van obligar a deixar els càrrecs institucionals.

Més genèricament, la decisió d'Esquerra coincideix en el temps amb un canvi de rumb pressupostari que hem denunciat de forma reiterada: el que durant els anys 2008 i 2009 foren augments significatius de la partida d'Educació, esdevingueren retallades preocupants els anys 2010 i 2011.

Malauradament no podem fer-ne una valoració satisfactòria. Des de l'honestedat, i des de la coresponsabilitat que suposa haver compartit tasques de Govern, hem d'assumir que no s'han aconseguit les fites que, com a partit, ens havíem fixat. Si bé hi ha hagut avanços en alguns camps, en la majoria dels àmbits educatius, culturals i lingüístics ha existit una mena de continuïsmes. No s'ha generat la il·lusió entre la comunitat educativa que sí s'aconseguí l'anterior legislatura progressista 1999-2003. Les mancances pressupostàries poden ser-ne una explicació però no l'única. Creim que hi ha mancat un projecte clar al qual sumar esforços.

La qualificam d'insuficient. És cert que s'ha fet una inversió important, sobretot en matèria d'equipaments si bé no s'han cobert les expectatives. Aquesta qüestió és especialment preocupant atès el dèficit històric que pateix l'illa d'Eivissa. Som conscients que l'objectiu d'arribar al 6% del PIB dedicat a l'educació que figurava al nostre programa electoral ha quedat molt lluny. També és cert que per valorar la insuficient inversió en educació s'ha de tenir molt present la situació de greu crisi econòmica que estam vivint i la brutal reducció d'ingressos que ha suposat per a la Comunitat Autònoma. No podem obviar la nostra part de coresponsabilitat en l'actuació de la Conselleria d'Educació i Cultura, atès que la nostra formació ha donat suport a aquest govern.

eleccions autonòmiques i municipals 2011

2.- Quant al finançament d'Educació, quina és la posició del vostre grup? Creis que hi hauria d'haver una Llei de Finançament?

La postura del nostre partit respecte de l'educació ja ha estat manifestada pel nostre president en reiterades ocasions: l'educació és considerada la nostra principal inversió i la propera legislatura si governam serà la legislatura de l'educació a Balears. Nosaltres estam convençuts que el professorat constitueix l'element més important per assolir l'eficàcia i l'eficiència de l'ensenyament. Ens proposam elevar la consideració social del professorat, tot procurant el suport de les famílies i del conjunt de la societat, millorant les seves condicions professionals, reforçant el sistema de formació inicial i permanent, i incrementant la seva remuneració econòmica, igual que vàrem fer en anteriors legislatures, analitzarem la possibilitat d'establir incentius econòmics per als docents que participin en programes d'èxit educatiu, potenciarrem la carrera docent i la professionalització dels equips directius.

José Ramón Bauzá, candidat del Partit Popular

Les persones del PSM, IniciativaVerds i Entesa per Mallorca entenem que l'educació és un pilar bàsic per al país i per això és urgent la necessitat d'incrementar la inversió pública per millorar la preparació dels ciutadans i ciutadanes d'aquestes illes per poder fer front amb garanties d'èxit als nous reptes socials i econòmics.

A hores d'ara, la insuficiència dels pressuposts educatius a les Illes Balears té un triple origen:

- El maltractament fiscal que rebem per part de l'Estat espanyol que, a més, té una llarga tradició de desatenció del seu sistema educatiu.
- Unes transferències absolutament mal dotades, acordades entre els governs del PP a Madrid i a les Balears. A Balears es destina un 3 % del PIB de les Illes a educació enfront del 5 % del PIB estatal de mitjana.
- L'augment de les necessitats en els darrers anys, tant per una major complexitat de la tasca educativa com per l'increment de la població escolar.

Durant aquesta legislatura el PSOE ha demostrat que manté una política subsidiària dels grans projectes mediàtics llançats des del Ministeri d'Educació amb iniciatives uniformistes per a tot l'estat. Aquestes iniciatives s'han de pagar amb el calaix que el Ministeri obté dels doblers recollits a les comunitats autònomes que no transfereix, i una altra aportació econòmica semblant del pressupost propi d'educació de cada comunitat autònoma. Per tant, pagam iniciatives que no han comptat amb nosaltres a l'hora de prendre decisions de quins projectes aplicam, ni com o quan ho hem de fer. En definitiva, no hem estat autònoms per dissenyar els nostres propis projectes per atendre els reptes de l'educació de les Illes Balears.

Per això, nosaltres impulsarem

1. La Llei de finançament del sistema educatiu per aconseguir que el 6% del PIB balear es destini a educació, per tal de tenir una autonomia plena per dissenyar el model educatiu i els recursos econòmics per desenvolupar-lo.
2. La negociació amb l'Administració central perquè assumeixi la seva quota de responsabilitat en el finançament del sistema educatiu de les Illes Balears, especialment pel que fa a un pla d'infraestructures i l'acollida escolar de la població nouvinguda.

Manel Carmona, candidat d'Esquerra Unida

El sistema educatiu necessita arbitrar procediments perquè quedi garantida la dotació de recursos econòmics suficients per afrontar amb èxit els reptes que té plantejats, sobretot els reptes de millorar la qualitat per arribar a la modernització real de l'escola del segle XXI. Per assegurar el futur de les nostres illes i dels nostres ciutadans, cal assegurar una bona formació, per tant, cal invertir en educació si volem tenir alguna possibilitat en aquesta aposta per la prosperitat i el benestar de tots. Dedicar el 6% del PIB a l'educació és una reivindicació històrica sorgida d'una recomanació de la UNESCO que també ha fet seva la Unió Europea, i que per tant seria la fita cap a la qual hauríem de caminar per avançar en la millora del sistema educatiu. Seria important tenir una llei de finançament, per assegurar i garantir les inversions econòmiques imprescindibles per al desplegament de mesures que fiançassin una estabilitat, una suficiència, una qualitat i una equitat dins el sistema educatiu.

Independentment de la legislació que sigui necessari generar, el que ha de fer un govern progressista és donar compliment a allò que ja estava pactat el 2007: arribar a una inversió equivalent al 6% del PIB, només per acostar-nos a la mitjana europea.

Estam, des de sempre, a favor d'una Llei de Finançament del Sistema Educatiu. Considerem, si més no, que una llei d'aquestes característiques hauria de tenir àmbit estatal i que hauria d'ésser elaborada conjuntament amb les comunitats autònomes a fi d'eixugar els paorosos dèficits de dotació que algunes pateixen –en especial les Illes Balears– i que suposen uns clars entrebancs per al desenvolupament d'un model educatiu propi.

Continuam defensant l'objectiu del 6% del PIB en inversió educativa però sabent que, a curt termini, no es podrà assolir. Els pressuposts de les Illes Balears no es recuperaran fàcilment dels efectes de la crisi econòmica; a aquests s'hi han d'afegir les derivades de l'important, si bé justificat, endeutament que s'ha generat. Tenint clar això, considerem que l'Educació ha de ser inversió prioritària dels recursos amb què es compta.

Al nostre programa electoral recollim l'elaboració d'una llei de finançament, però referida a la revisió d'aquest en relació als Consells Insulars, la qual cosa, a més a més, és un mandat estatutari. Atès que les competències en Educació es troben en mans del Govern aquesta llei no modificaria essencialment el seu finançament, si bé milloraria algunes actuacions educatives desenvolupades des dels Consells com pot ser educació d'adults, ajuts als estudiants, escoles...

El que sí contemplam al nostre programa electoral és la necessitat de transferir les competències d'Educació als Consells Insulars; sabem que és un procés llarg i complex i defensam que, mentre això es concreti, les delegacions territorials d'Eivissa i Menorca s'haurien de convertir en Direccions Generals amb competències insulars i pressupostàries en recursos humans i equipaments.

3.- Impulsaríeu una llei educativa pròpia de les Illes Balears com tenen altres comunitats autònomes? Sou partidaris de propiciar un pacte social i polític per a l'educació? Quin paper trobau que hi haurien de dur a terme les organitzacions representatives de la comunitat educativa (sindicats, pares i mares, alumnes, etc.)?

Dins el programa d'educació elaborat per la comissió d'educació del partit, s'apunta en primer terme la proposta d'un pacte educatiu per definir i instaurar un sistema educatiu propi de les Illes Balears. Consideram que hem tocat fons i per sortir-ne hem de considerar l'educació com a privilegi de tots. Necessitam un model de funcionament consensuat que no impliqui modificacions estructurals amb l'alternança política, enfocat en l'eficàcia i la productivitat del sistema que permeti la integració en el sistema de tots els ciutadans i ciutadanes de les Illes, que col·labori en el coneixement i la difusió de la cultura pròpia de cadascuna de les illes, i sobretot en el que hi participin tots els agents educatius i socials en la mesura de la seva implicació i paper dins l'educació. Com a anticipació, per exemple, si governem crearem una Mesa de diàleg permanent entre les Federacions de Mares i Pares d'alumnes i l'Administració.

Una llei educativa pròpia és un repte que assumim amb totes les conseqüències. Creim amb la nostra capacitat d'autogovern i com a partit sempre n'hem reclamat les més altes cotes i treballam per assolir-lo. El Pacte Social i Polític és necessari per poder impulsar aquesta llei, però també perquè cal aprofundir en l'estabilitat organitzativa i legislativa del sistema educatiu. I això s'ha de fer des del diàleg amb totes les organitzacions representatives de la comunitat educativa i amb totes les forces polítiques parlamentàries per assolir un pacte educatiu amb voluntat de consens i estabilitat. N'assumim el lideratge, un lideratge compartit amb tota la comunitat educativa i les forces polítiques i socials.

Sí, però abans caldria un ampli debat social que aportàs un diagnòstic rigorós de la situació del servei públic educatiu. La llei hauria de concretar actuacions i compromisos financers almenys sobre: ampliació i adequació de la xarxa pública de centres, mesures específiques d'atenció a la diversitat i de compensació educativa, suport al professorat i millora de les seves condicions, avaluació i control del sistema educatiu, juntament amb les mesures i els mitjans per fomentar l'autonomia, la participació democràtica, l'obertura dels centres a l'entorn, així com assegurar l'ús normal del català en els centres.

Som partidaris d'un pacte social i polític per a l'educació, perquè és la garantia que donarà estabilitat al sistema. Es necessita arribar al consens pel que fa a currículums, continguts, competències dels nivells educatius, el model de gestió dels centres, els rols de cada agent de la comunitat educativa... Per poder obtenir bons resultats hem de proporcionar un marc que generi confiança als docents, als alumnes i als pares. Però a més de generar aquest gran pacte, també ens agradaria impulsar pactes educatius dins el municipi a cada comunitat educativa, per a generar complicitats, compromisos i objectius comuns.

Esquerra considera profitosa i interessant, l'existència d'una legislació pròpia, sempre i quan no fos conjuntural. Cal una normativa educativa estable, que tingués un ample suport polític que la deixàs al marge dels sotracs electorals i de canvis de govern. Per tant, previ a la llei hi ha d'haver un acord d'estabilitat, que sempre s'ha mostrat difícil d'aconseguir.

Sí, una Llei d'Educació de les Illes Balears és un dels nostres objectius. Però hi ha passes prèvies que no s'han fet i que són absolutament necessàries com és la redacció dels mapes escolars. Una Llei d'Educació de les Illes Balears ha de partir d'un estudi real de la situació actual, de les perspectives de futur i de les actuacions a realitzar. Ha d'incorporar un títol específic de finançament i, en definitiva ha d'establir un model educatiu propi basat en l'autonomia dels centres, en la valoració de la tasca docent, en la consolidació dels trets d'identitat com a poble, en l'obertura de nous canals de participació, etc.

Pel que fa al pacte educatiu, ha esdevingut, per desgràcia, gairebé un tòpic que totes les formacions polítiques proposen però que mai no es porta a terme. Per a nosaltres un pacte d'aquestes característiques, ara per ara, només és possible si neix del debat social i els partits polítics l'assumeixen com a conseqüència d'un procés obert i participatiu. No ha de ser una feina de cúpules polítiques tancades a despatxos opacs. Si més no, cal ser clars, des del PSM-Entesa Nacionalista tenim clares les línies vermelles que no acceptarem ultrapassar:

- Cap mena de retrocés en la normalització lingüística en l'àmbit escolar.
- Defensa de l'autonomia dels centres.
- Fre clar a la creixent burocratització de la tasca docent.
- Valoració de la tasca dels ensenyants.
- Ampliació de les possibilitats de formació contínua.

El consens mai no pot suposar un retrocés. No cal confondre concertació amb renúncia.

Albert Prats, candidat d'Eivissa pel Canvi

Al nostre programa electoral no hi figura l'elaboració d'una llei educativa a les Illes Balears, però tampoc no ens hi oposam i, si es plantejés, treballaríem perquè es pogués dur endavant. Seria importantíssim fer un pacte social i polític per a l'educació, si bé trobam que és més fàcil arribar a un pacte social que no a un polític, ateses les posicions radicals del Partit Popular en aquesta matèria. El paper de la comunitat educativa en un possible pacte per a l'educació és essencial, sobretot, perquè la seva participació activa és condició sine qua non perquè pugui tenir èxit. En aquest procés, els consells escolars municipals, insulars i autonòmic haurien de tenir un protagonisme central.

4.- Com solucionaríeu el problema de la pèrdua de poder adquisitiu de les treballadores i dels treballadors de l'ensenyament de les Illes Balears per culpa dels retalls salarials i la congelació de sous?

Una de les conseqüències de l'acció, o inacció, del govern socialista ha estat la pèrdua del poder adquisitiu no sols dels treballadors de l'ensenyament sinó de tots els ciutadans, petits empresaris, treballadors i funcionaris. Evidentment és una conseqüència inherent al concepte antiquat que té el model socialista de la societat actual, i no pot enfocar-se com un fet que es pugui separar de la filosofia i pràctica política. Ells retalls salarials i la congelació de sous produïts, amb el consentiment tàcit dels sindicats, han de ser recuperats per via política. Els períodes de govern del partit popular, com tots sabem, sempre han suposat per als ciutadans unes èpoques de benestar i millora de la qualitat de vida. Si a les properes eleccions es produeix el canvi desitjat pels ciutadans, treballarem per retornar el poder adquisitiu al professorat i a la resta dels ciutadans.

Biel Barceló, candidat de la coalició PSM-Iniciativa Verds-Entesa

Maria Salom, candidata del Partit Popular

Els retalls salarials i la congelació de sous no és una qüestió que afecta només les persones que treballen en l'ensenyament, sinó que afecten també la resta de persones que treballen al sector públic de la Comunitat Autònoma. El problema és estructural i de fons i les solucions no poden ser immediates ni restringides. Pensam que als problemes de fons se'ls hi han de donar respostes de fons. Cal pensar en una revisió i una reestructuració de la RLT, de les maneres de fer, del repartiment de competències, de la no duplicitat de procediments administratius de compartir informacions, entre d'altres qüestions, amb responsabilitat de totes les administracions. I per descomptat, apel·lar a l'aplicació de totes les mesures possibles per fer front a la manca de liquiditat que no siguin retalls salarials, que en el fons repercuteixen en la vitalitat del mercat. Però pensant en tots els treballadors i no només en els ensenyants.

esquerra unida
L'esquerra alternativa i verda

La nostra força política no està d'acord en el fet que la crisi la paguin els treballadors, el Govern hauria d'haver arbitrat altres mesures per a recaptar fons, per a superar aquesta crisi econòmica i no retrocedir en

els drets laborals. Així que, apostarem per una reforma general del sistema fiscal que recuperi els principis de progressivitat, equitat i suficiència i prengui com a objectius prioritaris la lluita contra l'economia submergida i el frau fiscal. Apostam per una reforma fiscal que suspengui els regals fiscals regressius i antisocials per dedicar aquestes quanties a la inversió real, a l'augment de la despesa social i a l'increment de l'I+D+i, com a mecanisme de creació d'ocupació i de defensa d'uns serveis públics de qualitat.

Joan Lladó, candidat d'Esquerra Republicana

El govern socialista espanyol s'ha caracteritzat, especialment en el darrer tram de la present legislatura, per voler carregar les conseqüències de la crisi econòmica sobre els qui menys responsables en són. No es pot suposar que les despeses de l'Administració es reduiran a partir dels sous dels treballadors públics de l'ensenyament. Cal que el personal recuperi el seu poder adquisitiu, en comptes de veure com els seus ingressos resten congelats, quan no retallats. Les estisorades es poden fer a altres partides, reconegudament més supèrflues.

Nel Martí, candidat del PSM Entesa Nacionalista de Menorca

És una aposta política. No es pot proclamar a boca plena la importància de l'educació per al futur d'un país, mentre es retallen els drets socials dels agents educatius que han de fer possible aquest futur. Cal establir, de bon de veres, prioritats. Si l'educació és prioritària qualsevol altra actuació s'ha de supeditar a aquesta prioritat. El nostre projecte al respecte, i dins la concepció més àmplia de la valoració de la tasca docent, s'ha de planificar una progressió substancial dels sous dels docents fins a una equiparació plena amb altres professionals públics, tot establint clàusules que impedeixen qualsevol mena de retrocés. Malauradament no és valorat socialment qui és menystingut administrativament. El ferm compromís i la important i difícil tasca dels docents ha de ser reconegut en tots els àmbits també en l'econòmic.

EIVISSA PELCANVI

Els compromisos pactats s'han de complir i les pèrdues de poder adquisitiu s'han de compensar. Com hem dit anteriorment, això només es podrà fer d'una manera progressiva en funció de la recuperació de la capacitat financera de la CAIB.

5.- Quina és la valoració que feis de la política lingüística de la Conselleria d'Educació? Què pensau de l'elecció de llengua a educació infantil? Creis que s'ha de modificar el Decret de Mínims i la Llei de Normalització Lingüística? Quin seria el vostre pla d'actuació en matèria de Normalització Lingüística?

Per al Partit Popular, la llengua té com a funció primordial la comunicació i la millora de la participació social i la convivència entre els ciutadans. La realitat de la nostra comunitat, on el turisme és fonamental, la necessitat de preservar la cultura pròpia i alhora la pertinència a l'Estat espanyol, determinen la necessitat d'un model obert a totes les oportunitats per als nostres estudiants i professionals. La política seguida fins ara en matèria lingüística ha provocat ferides de sensibilitat i actituds de rebuig de la llengua pròpia de les Illes Balears en un important col·lectiu, o l'efecte contrari, el rebuig del castellà en altres col·lectius. En el programa electoral apuntam que els pares podran escollir la llengua de primer ensenyament per als seus fills. Posteriorment, s'introduirà la segona llengua cooficial i un idioma estranger. Anam clarament enfocat cap a un model plurilingüe el qual pensam que és el necessari per a la nostra Comunitat. Hem de configurar un model funcional que aprofiti les capacitats del llenguatge i possibiliti l'intercanvi de coneixements al final de l'etapa educativa. Hi estam sensibilitzats i abordarem amb respecte un model lingüístic obert i en llibertat. Quant a modificació del Decret de mínims i Llei de Normalització Lingüística són lleis elaborades en el seu moment pel Partit Popular i que reflectien la nostra manera de sentir en aquells moments. En principi, i pel nostre tarannà demòcrata, el que cal fer és evitar les interpretacions extremistes fetes en benefici de minories i perjudici de les majories. Ara bé, en aquest món, tot és susceptible de millora i, si fos convenient millorar-la per al benefici de la societat balear, es tractaria la seva millora, preferentment en consens, amb altres grups. Quant a pla de normalització lingüística, el que no farem serà aprovar un pla i estar més d'un any a aplicar-lo.

La Conselleria d'Educació va retirar la normativa que feia referència als centres trilingües a principi de legislatura i es manté vigent el Decret de Mínims i això, ara per ara, és positiu. El que potser s'hauria de reforçar és el control sobre la seva aplicació.

Pel que fa a l'elecció de llengua a l'educació infantil pensam que crearia guetos, com ho demostra el cas valencià. Les repercussions serien greus perquè en començar primària aquests al·lotets es trobarien dins classes en català i no estarien en igualtat de condicions que la resta. Si els pares triassin la llengua dels primers anys d'ensenyament estarien optant, en molts casos de manera inconscient, per un sistema exclusiu, d'aïllament, d'una part de la població, i això a la llarga té repercussions socials.

Sobre si s'han de modificar el Decret de Mínims i la Llei de Normalització Lingüística, creim que el Decret de Mínims no ha quedat obsolet i, encara ara, és una bona eina per garantir que els infants sàpiguen català i castellà. Ara bé, hi hauria d'haver mecanismes, com s'ha explicat més amunt, de control perquè s'aplicàs totalment. Pel que fa a la Llei de Normalització Lingüística, aprovada l'any 1986, és evident que s'hauria, si més no, d'actualitzar i adaptar als canvis socials que hi ha hagut de llavors ençà, que són notables. A més, hauríem d'aconseguir una llei que s'aplicàs totalment i que asseguràs que els coneixements lingüístics que l'escola garanteix es posassin en pràctica. És a dir, una llei que vetllàs per l'ús.

I referint-nos al pla de normalització, ja en tenim un, de Pla General de Normalització Lingüística. S'hauria de desenvolupar i aplicar de manera integral perquè no quedàs en paper mullat, però això només és possible amb el compromís de tots els agents implicats i dels socis de govern.

Feim una valoració positiva de la política lingüística de la Conselleria, consideram que el català ha de ser la llengua principal de l'ensenyament i per això s'ha de continuar fomentant l'ús normal als centres. Per a l'alumnat nouvingut, la integració no ha de ser exclusivament lingüística, però l'alumne i la seva família han de percebre que l'aprenentatge del català els serà útil en la seva incorporació a la societat d'acollida. S'han eliminar les mesures que segreguin l'alumnat en funció de la llengua i les que generin respostes educatives diferenciades dins l'aula segons l'origen o la llengua familiar de l'alumne. El marc normatiu actual ens pareix adequat.

Cathy Sweeney, candidata d'Esquerra Republicana

La llengua catalana ha de ser la base, la clau de volta de tot el sistema educatiu, des de les etapes infantils. Ha de ser la llengua vehicular que esdevengui eix de cohesió social i vertebrador d'una societat tan multicultural com la nostra. Tot això, sense deixar de banda altres llengües, com l'anglès, que serveixen per a tenir una projecció internacional.

Les polítiques de normalització lingüística del govern s'han caracteritzat per la seva manca de coratge, en línia amb el menyspreu que ha mantingut respecte de tot allò que tengués a veure amb la construcció nacional: fins i tot, allò que figurava en el pacte de govern de 2007. L'actitud de la conselleria d'Educació queda retratada només en un fet concret, sense entrar en més consideracions: ha hagut de menester més d'un any per engegar el pla de normalització aprovat pel Consell Social de la Llengua Catalana, que finalment restarà sense aplicar durant el que resta de legislatura.

La Llei de Normalització Lingüística ens ha permès avançar, no és el nostre objectiu una modificació immediata –malgrat que conté alguns aspectes obsolets– però sí el seu desenvolupament màxim mitjançant una bateria de disposicions reglamentàries. Pel que fa al Decret de Mínims –i atenent les recomanacions del Consell Escolar de les Illes Balears– apostem per introduir-hi uns nous articles més garantistes que assegurin una major implantació de la llengua catalana a tots els centres educatius, independentment de la seva titularitat.

Si parlem de la política lingüística –i malgrat la ingent feina realitzada de la direcció general respectiva– som ben conscients que aquest és un eix transversal que no ha estat assumit pel conjunt del Govern. Al costat de realitzacions molt importants, com la resurrecció de l'Institut Ramon Llull, el restabliment d'exigències per accedir a la Funció Pública, la renaixença del Consell Social de la Llengua Catalana, l'elaboració del Pla General de Normalització Lingüística, hem de constatar un desinterès, per part de la majoria de conselleries del Govern que no són portades pel PSM, per les qüestions que afecten la nostra llengua.

En un futur govern, tenim tres eixos inicials d'actuació:

- a) Dotació econòmica suficient i blindada per a la normalització lingüística.
- b) Adscripció de la Direcció General de Política Lingüística a Presidència del Govern amb tot el que això comporta.
- c) Obligatorietat de la creació de la Comissió Interdepartamental de Normalització Lingüística, amb reunions periòdiques i amb la participació de representants d'associacions per a la llengua.

A partir d'aquí la translació a norma legal de les recomanacions que assenyala el Pla General de Normalització Lingüística.

La política lingüística de la Conselleria d'Educació ha estat tímida i insuficient. S'ha tardat molt a aprovar el Pla de normalització lingüística al Consell Social de la Llengua i quasi no s'ha desenvolupat. Aquest document ha de ser el marc per actuar en aquesta matèria. Defensem el manteniment del marc lingüístic normatiu i la seva filosofia a totes les etapes educatives, inclosa l'educació infantil.

6.- Quines mesures compensatòries impulsariem per tal de garantir la igualtat real d'oportunitats? Quina política aplicaríem a la immigració en general? I en l'àmbit escolar?

La igualtat real d'oportunitats és un tret diferencial del nostre partit. Garantirem que tots i cada un dels alumnes del nostre sistema educatiu tinguin igualtat d'oportunitats de desenvolupar la seva identitat. Mantenint els

actuals programes que han tingut un cert èxit en l'àmbit escolar, reforçarem l'organització en equips docents més reduïts en els primers cursos de l'ESO per tal de potenciar l'acció tutorial i impulsarem la diversificació curricular en els cursos de 3r i 4t d'ESO per afavorir que els alumnes assolixin els objectius bàsics de l'etapa i l'adquisició de competències bàsiques. Igualment reduïrem el nombre d'alumnes per docent en l'educació infantil, etapa d'especial rellevància per al desenvolupament de l'alumne. Quant a la pregunta sobre immigració, l'immigrant legal té els mateixos drets i els mateixos deures que la resta dels ciutadans, i viceversa. És la premissa a seguir tant en l'àmbit escolar com en qualsevol altre àmbit de la societat.

La LOE estableix com a mesures de compensació aquelles que tendeixen a equilibrar les dificultats per accedir a les oportunitats. Això vol dir posar l'equitat per sobre de la igualtat a l'hora de revisar el sistema de concessió de beques i ajuts i fins i tot en el moment de l'accés a una plaça escolar. Quan parlem de mesures de reforç educatiu o de beques, en un context econòmic com l'actual, la prioritat ha d'ésser la de fer arribar aquestes mesures a tots aquells que no hi tenen accés, si no és a través de l'oferta pública ja que el context sociofamiliar no els ho pot garantir. Facilitar l'accés a experiències de promoció educativa, cultural i d'activitats complementàries posant per davant aquells centres i infants que no hi podrien accedir si no és a través de l'escola. Això, contràriament a allò que es pensa afavoreix l'èxit de tots, millora la convivència i facilita l'intercanvi. Relacionar, a Balears, el tema compensació amb immigració, en general ens sembla una mica arriscat.

A l'educació i a la societat en general la immigració a Balears és un factor permanent i alhora canviant. És per això que s'han de preveure mesures flexibles i variades. L'objectiu ha d'ésser afavorir la inclusió i l'intercanvi cultural sense perdre els valors propis, sinó amb un enriquitment mutu. Això passa per posar en valor la nostra cultura i alhora plantejar recursos que puguin ésser imprescindibles perquè els sectors més desfavorits, tant pel que fa als autòctons com als immigrants accedeixin als serveis bàsics amb garanties. Pensam que per això les administracions locals en són un referent bàsic, ja que coneixen de primera mà la seva població, cal donar-los les eines de participació i gestió i per descomptat el finançament que els permetin desenvolupar plans d'acollida eficients i eficaços. I tant a l'escola com al municipi afavorir la participació i l'intercanvi entre persones i col·lectius esdevé imprescindible. No debades l'organització en comunitats d'aprenentatge i els plans de desenvolupament comunitari on família, escola i municipi (administració local i teixit associatiu) s'asseuen junts són les iniciatives que en aquest moment es mostren més eficaces pel treball envers la cohesió social que ha d'ésser el vertader motor de les polítiques a emprendre.

Defensem una política d'immigració basada en la igualtat de drets i d'oportunitats, a partir del denominador comú que és la ciutadania. Per fer-ho, treballarem des de diferents fronts com l'idioma i la cultura, el funcionament dels serveis i les administracions, la formació laboral i l'accés al treball, les xarxes associatives, la sensibilització de la població d'acollida i el manteniment de vincles positius entres les diferents societats a través del codesenvolupament.

Per altra banda, les polítiques interculturals són imprescindibles i urgents, perquè sense elles es consolida la fragmentació social. Aquesta divisió social provoca aïllament, desigualtat i és una font segura de conflictes. Les polítiques interculturals propicien la cohesió social i fan possible el rendiment de la diversitat en termes econòmics i culturals: enriqueixen i fan prosperar la vida de les persones.

Donat que no tenim les competències exclusives en aquesta matèria, creim que per poder donar resposta a les necessitats des de l'àmbit local i de proximitat cal reclamar per a les Illes Balears les competències exclusives en immigració, ciutadania i interculturalitat, ja que aquestes tres polítiques, que donen estabilitat a la cohesió social, requereixen estratègies inseparables.

esquerra unida
L'esquerra alternativa i verda

- Educació infantil pública i gratuïta, des de 0 /3 anys.
- Impulsar serveis educatius de caràcter preventiu, equips d'atenció primerenca a tot el territori.
- Implantació d'espais familiars, per garantir l'acompanyament tècnic als pares per al desenvolupament del seu rol parental, prioritàriament en la primera infància.
- Dedicar nous recursos i programes de suport a l'adquisició de les competències bàsiques; potenciar programes de lectura, activació de la intel·ligència, programes de reforç per a l'èxit escolar amb personal propi de l'escola i/o extern.
- Suficiència de beques, assegurant que tots els alumnes que en necessitin hi puguin accedir.
- Implantar models educatius com el de "comunitats d'aprenentatge".
- Gratuïtat dels llibres de text. Continuar amb el foment de la reutilització de llibres de text. Fomentar les biblioteques d'aula.
- Oferta de formació professional (PQPI, Grau mitjà, superior) suficient.
- Mantenir l'aplicació de programes i/o mesures específiques com els programes d'intervenció socioeducativa, establint convenis amb els ajuntaments o entitats, treballant des de la perspectiva que l'educació és responsabilitat de tots.

La immigració és una realitat social que ha arribat amb força a les aules. La incorporació nombrosa d'alumnes procedents d'altres països és un repte evident, quant a les noves necessitats d'espai físic i d'organització dels centres, suport, ràtios o professorat de suport. S'ha d'evitar la consolidació de guetos educatius. L'escolarització dels immigrants ha de ser assumida per les escoles públiques i les concertades i l'Administració els ha d'ajudar de manera equitativa.

Hem de partir de la base que el món educatiu ha de reflectir la pluralitat social, que la realitat del carrer sigui present a les aules.

Això suposa un canvi en el sistema d'escolarització, per tal de distribuir la població escolar en funció de la diversitat social.

I aquesta realitat social s'ha de veure reflectida en tots els centres finançats per diners públics, tant els de titularitat estrictament pública com els concertats.

D'altra banda, s'haurà de fer flexible el sistema curricular, per tal que el sistema educatiu, avui excessivament homogeni, doni resposta adient a un col·lectiu escolar fonamentalment heterogeni, amb programes d'atenció a la diversitat que contemplin la realitat individualitzada de cada aula.

No hi ha igualtat real d'oportunitats si no s'estableixen les mateixes possibilitats inicials. És important i bàsic una veritable col·laboració entre els serveis socials i els centre educatius, de manera que qualsevol detecció d'una problemàtica es detecti de forma primerenca i que, en conseqüència, s'hi posin els remeis adients. Això afecta tots els àmbits on la diferència o la mancança pot suposar –i de fet suposa– una real pèrdua de drets i una desigualtat a la pràctica. Segons el PSM hem d'establir sistemes de treball en xarxa, hem de trencar la dinàmica clàssica. Hem de ser capaços d'establir equips de docents, especialistes de tota mena, pares coneixedors de la realitat, alumnes que conviuen amb les problemàtiques, etc., que des de la pròpia autonomia dels centres dissenyin els itineraris específics, assenyalin els mitjans necessaris i, alhora, es comprometin a desenvolupar les tasques adients per a aconseguir que la diferència inicial no suposi un handicap vital. El paper de l'Administració –i això s'hauria de recollir a una futura llei pròpia d'educació– és bàsicament propiciar que aquest treball de la comunitat no topi amb entrebancs que els facin naufragar. Pel que fa a la immigració, fenomen social inevitable i positiu pel que té d'obertura a la diversitat, creim que l'actuació ha de ser la mateixa que abans assenyalàvem: des de l'autonomia dels centres cercar –entre tota la comunitat educativa– les millors formes per a la integració basada en el respecte mutu.

Les mesures compensatòries consisteixen a disposar de suficients recursos humans i materials que permetin el tractament més individualitzat i especialitzat possible. Pel que fa a la immigració, nosaltres defensam que l'immigrant és un ciutadà/na al qual se li han de garantir els drets així com se li han d'exigir els deures corresponents. S'ha de treballar de forma transversal per a la seva integració de tal manera que "ser immigrant" deixi de ser una categoria diferenciada i sigui considerat com a ciutadà/na.

7.- Quin és el model d'escola que defensa el vostre partit, atesa la doble xarxa, pública i privada, que coexisteix aquí? Si aconseguiu governar, quin pla de construccions escolars impulsareu? Com afectarà la crisi l'actuació de la Conselleria, si governau?

El nostre partit no té necessitat de defensar ni d'atacar cap dels models apuntats a la pregunta. El nostre partit defensa la llibertat d'elecció de centres, la participació de les famílies en l'educació dels seus fills, la qualitat en l'educació, etc. Defensem, doncs, qualsevol model d'institució educativa que reuneixi els valors exigits per proporcionar una educació de qualitat al ciutadà.

Quant al pla de construccions escolars, nosaltres en deixàrem un, el qual s'ha executat en part durant la present legislatura, ja que durant els darrers quatre anys no hi ha hagut massa aportacions al mateix. Ara no tenim constància de l'existència de cap pla de continuïtat. Les nostres informacions sols són que no hi deixaran cap doblar i sí molts deutes. De totes formes ja estam acostumats a aquesta situació que és herència inherent a les èpoques de Govern socialista. Nosaltres intentarem reconduir la situació i, com hem dit, fer de l'educació la inversió prioritària, dotant les zones més necessitades, com les Pitiüses per exemple, de prioritat en les actuacions d'infraestructures.

Volem potenciar la xarxa d'ensenyament de titularitat pública, tot respectant els criteris de no discriminació en la gestió de la xarxa concertada, partint de la premissa que el règim de concert ha de tenir una funció social i de complement de la xarxa pública, no de substitució.

La prioritat financera ha de ser la cancel·lació dels principals dèficits presents en les infraestructures, en construccions, en equipaments bàsics i en manteniment, així com també en recursos humans, tant

docents com no docents. No es pot plantejar la subvenció d'activitats d'ensenyament privades, ni les despeses sumptuàries o propagandístiques, sense haver resolt, amb caràcter prioritari, les deficiències i les insuficiències de la xarxa educativa pública. Per això, revisarem i actualitzarem el mapa escolar amb previsions realistes de construcció de nous centres de primària i secundària i de centres integrats de FP, adequarem les infraestructures dels centres que presenten deficiències mitjançant un pla d'obres específic, millorarem la xarxa dels centres d'adults i la dels ensenyaments de règim especial i desenvoluparem la xarxa de centres públics de 0-3 des del diàleg amb les entitats titulars.

L'educació serà un pilar fonamental del govern però s'aplicaran criteris d'austeritat, i de qualificació professional, en el nombre de persones que ocupen càrrecs en l'administració educativa; i impulsarem la col·laboració de tots els sectors que prenen part en el procés educatiu per tal de rendibilitzar recursos, no duplicar efectius i coordinar actuacions de caràcter multiprofessional, interdisciplinari i de treball en xarxa amb les administracions educatives d'àmbit autonòmic, insular i local i les administracions competents en salut, medi ambient, treball i afers socials, entre d'altres.

EU ha defensat sempre que l'educació pública ha de ser una prioritat política perquè contribueix, de manera especial, a una major cohesió social i a la formació de persones més lliures, més crítiques i més iguals. Les nostres propostes programàtiques, tant en l'àmbit autonòmic com en el municipal, han de ser abans de res coherents amb el model educatiu que propugnam i que està recollit en els eixos fonamentals del nostre model educatiu i, en conseqüència, les propostes d'actuació que plantejam, responen als principis següents:

El dret universal a l'educació ha de ser garantit pels poders públics (central, autonòmic i municipal) "mitjançant una programació general de l'ensenyament, amb participació efectiva de tots els sectors afectats i la creació de centres docents" (art. 27.5 de la Constitució).

El dret a l'educació es desenvoluparà al llarg de tota la vida, comprnent l'educació infantil, l'educació secundària obligatòria i postobligatòria, la universitària, l'educació professional i la formació per a l'ocupació o formació contínua

L'educació pública, com a garant de l'exercici d'aquest dret en condicions d'igualtat i democràcia, ha de ser gestionada pels poders públics. El nostre compromís amb l'escola pública és una aposta per una educació plural i crítica, laica, participativa, coeducadora, inclusiva, compensadora de les desigualtats socials, lligada al seu entorn i gestionada democràticament. Aquests valors, autèntics senyals d'identitat de l'escola pública, són per a EU els indicadors efectius de la qualitat educativa.

Una educació pública de qualitat ha de comptar amb finançament suficient i ha de ser solidària, és a dir, que asseguiri el dret a l'educació a tots i totes per igual. Per això des d'EU hem reiterat, any rere any, la necessitat d'una Llei de finançament de l'educació pública i d'un Fons de compensació territorial per a assegurar un ensenyament de qualitat en condicions d'igualtat en el conjunt del sistema educatiu públic.

Una xarxa de centres públics suficient i vertebradora del sistema educatiu. L'ensenyament públic ha vingut sofrint agressions continuades per part de certs governs autonòmics, tant en el finançament com en la deterioració de la seva imatge i dels seus propis senyals d'identitat. Enfront d'això, la patronal de l'ensenyament privat (majoritàriament confessional) ha aconseguit potenciar el paper dels seus centres, mitjançant l'extensió dels concerts i la selecció del seu alumnat, la qual cosa condueix a la marginació de l'educació pública, abocada a convertir-se en nombroses zones en una xarxa educativa subsidiària i assistencial.

EU es ve oposant des de fa anys a les tendències privatitzadores de l'educació en els seus diferents nivells, i de manera especial a l'abusiva política de concerts que han fomentat alguns governs autonòmics, tant del PP com del PSOE. La LLOI, per la seva banda, no ha generat millors expectatives sobre aquest tema; al contrari, arriba a reconèixer a l'anomenada "iniciativa social" la seva plena capacitat per prestar el servei públic educatiu, "en igualtat de drets", i no de deures, que els centres de titularitat pública.

Enfront d'això, ens pronunciam obertament per potenciar una xarxa suficient de centres públics, de titularitat i gestió pública, que garanteixi, en la seva extensió i oferta educativa, el dret a l'educació en totes les etapes educatives, tant en els ensenyaments de règim general com en els de règim especial. Igualment proposam una moratòria i reducció progressiva dels concerts educatius, que tindran caràcter subsidiari i només es mantindran quan la xarxa pública no permeti atendre la demanda d'escolarització. En cap cas es faran cessions de sòl públic per a centres privats concertats, ni s'ampliarà la xarxa concertada quan existeixin places escolars públiques suficients. Així mateix propugnam l'engegada d'un procés que fomenti i faciliti la incorporació a la xarxa pública dels centres privats concertats. Mentrestant: equiparació del funcionament dels centres privats concertats amb els públics quant a admissió i permanència de l'alumnat, horaris i jornada escolar, gestió democràtica, control social dels fons públics, així com accés i condicions laborals del professorat i resta del personal amb càrrec al concert. I finalment supressió del concert als centres que segreguin l'alumnat per raó de sexe; que utilitzin mecanismes encoberts per a seleccionar el seu alumnat per raons econòmiques, ideològiques, d'orientació sexual, etc.; o que imposin el seu ideari sense respectar el dret a la llibertat de consciència de l'alumnat o del professorat

Pel que fa a la crisi, consideram que la política educativa ha de tenir caràcter de prioritat pressupostària per ser aquesta vital per al desenvolupament global de la nostra comunitat. Amb tot això posam de manifest que les retallades en matèria econòmica, de personal o de qualsevol altre nivell són inacceptables en matèria educativa.

Esquerra té com a objectiu una educació íntegrament de titularitat pública. Ara bé, mentre no pugui ser una realitat, s'ha de desenvolupar una normativa que obligui certament els centres concertats a oferir un servei públic amb els mateixos requisits i les obligacions dels centres públics.

Pel que fa a les construccions escolars, és evident la necessitat d'un pla d'infraestructures, perquè manquen centres nous que ens permetin assolir l'objectiu de reduir la ràtio alumne/aula. No obstant,

aquestes construccions han d'anar precedides d'un estudi demogràfic, d'increment i mobilitat de la població; possiblement ens duria a la necessitat de fer centres integrats de primària i secundària obligatòria, per evitar fer escoles que a curt o mitjà termini restin buides per manca de demanda. I amb crisi o sense crisi, la Conselleria s'ha de marcar seriosament l'objectiu del creixement progressiu del seu pressupost, fins arribar al 6% del PIB.

Defensem sense matisos l'escola pública. L'escola concertada només té sentit per suplir les mancances existents en el servei públic d'educació. Amb això no defensem ni la retirada de concerts ni, molt manco, el tancament d'escoles concertades. Ara bé, sí creim que tots els alumnes tenen dret, si això ho desitgen les seves famílies a acudir als centres públics, per altra part, els centres concertats -sostinguts amb fons públics- més enllà del seu ideari propi s'han de comprometre de bon de veres amb la defensa dels valors comuns de la societat en què vivim, i que són recollits en la legislació vigent: tolerància per la diferència, respecte al laïcisme de les famílies si és el cas, defensa de la llengua i cultura pròpia, coeducació, etc.

En un altre ordre de coses és un error parlar simplement de Pla d'Infraestructures Escolars. Cal elaborar els mapes escolars -només es feren la legislatura 1999-2003 quan el PSM tenia en les seves mans les responsabilitats educatives- perquè el Pla ha de néixer del coneixement, no sols del que es necessita ara i que s'ha de fer sense dubte, sinó de la previsió del que es necessitarà demà i demà passat i que ja s'ha de planificar. El Pla d'Infraestructures Escolars és la llista d'intencions immediates d'un govern, i s'ha de fer, però el mapa escolar s'ha de concebre com un compromís de tota la societat amb l'educació, i, en conseqüència, ha de bastir el sistema de finançament i la necessària Llei d'Educació.

Pel que fa a la crisi econòmica, seríem ingenus i deshonestos si neguéssim que afectarà el món educatiu. Però, així com deim això, també exposem clarament que si el PSM torna a tenir les responsabilitats educatives obrirà un gran debat en el si de la comunitat educativa, perquè entre

tots puguem establir les prioritats i a la vegada assenyalar la seqüència de despesa. L'autonomia dels centres és també la peça cabdal per a l'optimització de recursos. I sense dubte s'ha de reduir l'aparell burocràtic existent, més dedicat al control de l'activitat docent que al seu suport.

EIVISSA PELCANVI

Nosaltres defensem l'educació pública de qualitat com a base d'una societat cohesionada, tolerant i cívica. Entenem que la xarxa privada ha de tenir exclusivament un paper subsidiari de la pública la qual cosa implica, entre altres qüestions, la necessària derogació dels concerts d'ensenyaments postobligatoris amb centres privats o de la redistribució de l'escolarització de l'alumnat d'ensenyament obligatori en relació als nouvinguts o alumnes amb necessitats especials.

Pel que fa als equipaments, assumim les reivindicacions plantejades pel Consell Escolar Insular d'Eivissa. Execució de les obres previstes i no començades o acabades dels Plans d'Infraestructures 2008-2009 i 2009-10 i inclusió al Pla d'Infraestructures de la pròxima legislatura de les següents actuacions:

- Nou IES al municipi de Sta. Eulària
- Ampliació i condicionament del CEIP Santa Gertrudis
- Nou CEIP al municipi de Santa Eulària
- CEIP a Sant Llorenç, que substitueixi l'escola unitària de Balàfia
- Edificis propis per a les Escoles d'Adults d'Eivissa i de Sant Antoni, així com instal·lacions adequades per a les seus de Santa Eulària i de Sant Josep
- Renovació i modernització del CEIP Sant Ciriàc
- Canvi del CEIP Sant Jordi per un nou centre de dues línies que porti inclòs el nivell 0-3 anys
- Nou CEIP a Cala de Bou, Sant Josep de sa Talaia
- Nou CEIP al municipi d'Eivissa

La crisi ja està afectant totes les conselleries, i a la d'Educació, en particular. Com hem assenyalat la reducció d'ingressos condicionarà els pressuposts de la CAIB. Nosaltres consideram que l'educació ha de ser objectiu prioritari d'inversió.

8.- Quina és la universitat que voleu? Què pensau que li manca a la UIB?

La Universitat és el pilar bàsic del coneixement superior de la nostra societat. En l'anterior legislatura, el Partit Popular ja fou sensible a la seva importància capital, per tant recuperarem la nostra Universitat fent-la més competitiva i internacional, que prioritzi l'excel·lència, fomenti la formació, investigació, innovació i la retenció de talents i intensifiqui la col·laboració entre el coneixement i el món productiu. Entre altres mesures proposarem una oferta acadèmica de qualitat adaptada a l'Espai Europeu d'Educació Superior. Ampliarem l'oferta de dobles titulacions, ampliant el nombre de matèries específiques establertes en el pla d'estudis de Grau en anglès. Millorarem el sistema de finançament, potenciant els contractes-programa, amb una major aportació de fons privats i promovent la transferència de coneixement al sector empresarial. Consensuarem i impulsarem un pla d'infraestructures i equipaments per als estudis universitaris i superiors: Disseny, Música, Dansa, Art dramàtic i especialitats esportives. Quant a mancances de la UIB, les analitzarem conjuntament amb els responsables i mirariem de trobar la solució de manera privada. Cal anotar que per dur-lo a terme necessitarem la col·laboració de tots els implicats en aquesta tasca.

De l'any 1978 fins a l'actualitat, la Universitat de les Illes Balears ha sofert un procés de canvi arrossegada pel model estatal. A dia d'avui amb una universitat quantitativament elevada queda com a objectius l'eficiència i l'excel·lència dels seus estudis, professorat i alumnat. I el gran repte és aconseguir l'adaptació a l'Espai Europeu d'Educació Superior perquè no es converteixi en una lacra per a la consecució d'una universitat pública, de qualitat i d'accés per a tothom. Apostam pel desenvolupament d'una llei de finançament educatiu que reverteixi directament en la despesa que els alumnes han de suportar per cursar el seus estudis. L'excel·lència universitària i la seva qualitat no passa per la pujada de taxes.

La universitat és, i ha d'ésser, símbol i autoritat màxima de coneixement i desenvolupament social,

i per tant la política del Govern ha de caminar cap a la transformació dels contractes becaris i d'investigació altament precaris, ha d'apostar per la titularitat pública de totes les seves titulacions, evitant el consorci d'aquestes a escoles privades, el suport en el desenvolupament de la investigació, l'afrontament de l'aprenentatge al llarg de la vida com a signe de fortalesa de la nostra societat. Cal encarar el desenvolupament propi d'una llei que empari i tenguí en compte les característiques de la nostra terra, ajudant l'arrelament de la UIB a la nostra societat i que serveixi per salvar les dificultats i desigualtats per motius de la insularitat.

L'avaluació de la Universitat s'ha de realitzar analitzant el context socioeconòmic i demogràfic del nostre país. Les condicions econòmiques de les Illes Balears: un PIB de mitjana per damunt de la Unió Europea i un monocultiu turístic com a únic sector de producció. La Universitat

presenta un nivell d'infraestructura i de finançament per estudiant per sota de la mitjana nacional i molt lluny de la mitjana europea. I la proporció d'estudiants universitaris per cada mil habitants sensiblement menor a la mitjana europea. Si analitzam les dades de l'any 2001, hi havia un total de 13.621 alumnes matriculats, dada que en 6 anys sols ha augmentat en 78 alumnes. I si analitzam les dades del nombre de titulats, hi observam una tendència negativa: any 2003/2004: 2.806 titulats, any 2004/2005: 2.581 titulats i any 2005/2006: 2.438 titulats. Centrant-nos en l'oferta educativa la Universitat compta amb un total de 41 titulacions de cicle curt i llarg, fent-se notar mancances històriques com medicina o periodisme (implantada al centre privat Alberta Jiménez). L'adaptació al marc europeu a través del procés de Bolonya marquen el futur. Al llarg del curs 2005/2006 s'han desenvolupat projectes pilot que han demostrat la gran mancança de recursos d'infraestructura, de professorat i econòmics que presenta la Universitat. I han resultat en molts d'estudis projectes de fracassats. La inversió en aquest procés serà un element clau. Per aital motiu, consideram les següents propostes de remodelació del repartiment de beques per a l'adequació a les necessitats dels seus usuaris i usuàries:

- Per a l'alumnat de municipis llunyans a la UIB per a transport i habitatge.
- Destinades a subvencionar l'activitat investigadora universitària de l'alumnat. Destinar ajudes per a la presentació de treballs d'investigació a congressos, així com ajudes per a publicacions

científiques. Millora de la subvenció de la universitat: baixada de les taxes universitàries i augment de les inversions públiques.

Establiment com a objectiu polític estratègic d'un increment del percentatge mitjà del PIB destinat a educació superior. Dotar d'infraestructures i recursos les seues universitàries de Menorca i Eivissa. Implantar estudis a les seues de Menorca i d'Eivissa que no s'ofereixin al campus de Palma.

Creació d'una xarxa de transport públic sostenible que uneixi la part forana amb la Universitat sense necessitat d'entrar dins Palma. Potenciar la producció científica i d'investigació de la universitat, convertint-la en referent de les accions i projectes desenvolupats pel Govern. Potenciar els convenis específics, no només amb l'Administració sinó també amb empreses per a projectes de recerca.

Creació de noves titulacions de consens amb la pròpia universitat. Establiment d'una facultat de medicina com a gran objectiu de nova titulació durant la legislatura.

Elaboració d'una llei autonòmica d'universitat que, a l'empara de la reforma de la LOU, permeti dibuixar un model propi d'universitat. Reforma del Decret de professorat creant figures autonòmiques pròpies i establint que el coneixement de la llengua catalana sigui mèrit a valorar de manera obligada en les places que s'ofereixin a la UIB. Impulsar la Universitat com a òrgan d'assessorament principal per al desenvolupament de projectes del Govern i les distintes institucions públiques, mitjançant la creació i utilització de comissions d'experts universitaris per a desenvolupar polítiques i projectes de qualitat. Potenciar l'autonomia de la Universitat, mantenint el seu caràcter independent. Reconeixement efectiu de l'autoritat lingüística de la Universitat en matèria de normalització.

Des d'EU tenim com a prioritat garantir l'autonomia universitària i el lliure funcionament de les universitats públiques, així com assegurar el compliment per part del govern autònom de les seves obligacions econòmiques envers el sistema universitari públic, garantint una inversió pública creixent i constant a la nostra universitat pública, impedit la seva submissió als interessos del capital privat. Consideram imprescindible la revisió de les taxes acadèmiques, reduint-les de manera progressiva fins a la seva eliminació, el replantejament de la LOU i el pla Bolonya, així com les seves derivacions, que tenen com a objectiu un evident avanç cap a la privatització de l'ensenyament universitari, una reducció de la qualitat formativa, l'eliminació de la consciència crítica i la construcció d'un model educatiu superior guiat exclusivament per principis econòmics i atenent els interessos exclusius del mercat i el pensament neoliberal. Enfront d'això, s'ha de democratitzar la universitat en totes les seves estructures, especialment en les referents a l'alumnat. Es fa imprescindible una oferta de

carreres universitàries que s'adaptin a la demanda social de la nostra comunitat, per evitar en tant que sigui possible les sortides forçades dels alumnes a altres comunitats.

Pensem en una universitat que dispensi una formació de qualitat, que afavoreixi el retornament a la societat d'especialistes qualificats i que, a la vegada,

pugui obtenir un reconeixement, un prestigi internacional pel que fa a la recerca i les investigacions bàsiques.

Pel que fa a la UIB, potser en la seva dimensió social hauria de manifestar un major lligam amb la societat, treballar per una major implicació mútua. I tampoc no disposa encara d'aquell reconeixement i pes internacional del que parlàvem, potser s'aconseguiria insistint i potenciant el model actual del ParcBIT.

Seria fàcil caure en els tòpics i repetir l'enfilall de característiques d'una "universitat ideal". Això seria enganyar la població. Hem de partir del que tenim, de la realitat per poder millorar-la. L'element bàsic és incentivar la innovació, la investigació i la projecció exterior. Per això, cal una dotació del Govern

que sigui suficient –no sols per a atendre les seves necessitats– sinó per ser el si de la societat del coneixement que ens pot fer guanyar el futur. El Govern ha de propiciar una gran entesa entre institucions, universitat i sector productiu per a fer de la innovació l'eina del futur... i tot això des de l'arrelament a la nostra cultura, la defensa de la nostra llengua i la difusió dels nostres trets d'identitat.

Volem una universitat pública, de qualitat, amb excel·lència investigadora i que atengui les demandes d'estudis de la societat. Pel que fa a Eivissa, és necessària una diversificació de

l'oferta d'estudis universitaris i de postgrau i una inversió notable en recursos humans, materials i equipaments.

9.- Quina seria la vostra política territorial i mediambiental si aconseguíu governar?

No creiem que aquesta pregunta estigui directament relacionada amb la proposta educativa, però l'agraïm.

Sols amb una comparació sobre les àrees protegides en l'anterior legislatura de Govern del Partit Popular i

les dues legislatures del PSOE, anterior i posterior a la citada, es pot veure clarament que els fets demostren el tarannà real del nostre partit sobre la protecció mediambiental. Una altra mostra més del nostre tarannà, per si algú, poc informat o malintencionat, ho pogués posar en dubte, cal recordar que ara, al Congrés dels Diputats, el Partit Popular ha votat en contra d'efectuar prospeccions petrolíferes vora les nostres illes, mentre el PSOE ha votat que sí a efectuar-les amb el consegüent risc i perjudici mediambiental.

Apostam per continuar treballant amb el canvi de model ambiental que hem iniciat aquesta legislatura a través de la Conselleria de Mobilitat i Medi Ambient. Creim que cal seguir aplicant polítiques que garanteixin una mobilitat col·lectiva i pública de forma eficaç, eficient i econòmica, potenciant el transport no motoritzat a les zones urbanes per recuperar espais per a les persones, i impulsant la xarxa de busos i ferrocarril entre els nuclis de població, per a així aportar diferents solucions a les necessitats de transport de la ciutadania.

No obstant el redimensionament de les infraestructures de comunicació insulars no basten per si soles per treballar cap un nou model. Nosaltres ens comprometem a dur endavant una Llei del sòl que reguli el conjunt dels usos del nostre territori de forma sostinguda i racionalitzada. Això, complementat amb una correcta gestió dels recursos ambientals. Pel que fa a la gestió de residus feim una aposta ferma per la recollida selectiva, la qual ha de resultar ésser una opció econòmicament atractiva pels ciutadans i alhora una llei de residus valenta que coordini la gestió a tots els nivells. De cara a la gestió de l'aigua, la nostra política se centraria fonamentalment a desenvolupar el Pla Hidrològic de les Illes Balears el qual hem aprovat recentment i que ha de

marcar una gestió integral, abordant temes tant de cabals com sobre la protecció de zones humides i torrents. Aquest darrer aspecte fa que retornem de nou a les polítiques sobre el territori integrant la importància ecològica, i alhora social, del nostre territori. Les zones humides en són un exemple, ja que cal protegir i dotar en determinats casos d'instruments de planificació i protecció específica. No obstant les polítiques territorials també han de donar resposta a les necessitats socials i per tant volem donar un impuls a aquelles activitats econòmiques que aposten per la innovació i potenciïn l'ocupació verda, des de la diversificació del turisme (turisme ornitològic i de la natura) fins als sectors més convencionals que amb la incorporació de la vessant verda i la respectiva formació, creen ocupació.

Consideram que la primera peça, l'element clau, és el de la planificació territorial, entesa com una eina que ajustaria el paper a desenvolupar pel sector de la construcció, i que ha de facilitar que el conjunt de l'estructura productiva pugui desenvolupar-se sense hipotecar el

patrimoni natural. Només des d'una perspectiva especulativa es pot afirmar que estam condemnats a identificar protecció del territori i atur o recessió econòmica.

Seguidament la nostra política mediambiental seguiria els següents eixos:

Crear un Observatori socioambiental de les Illes Balears i establir un sistema d'informació socioambiental. Adoptar un sistema d'indicadors de sostenibilitat que serveixin per guiar i avaluar les polítiques. Elaborar una Llei de responsabilitat ambiental (transposició de la Directiva europea i desenvolupament i millora del projecte de Llei estatal). Adaptar totes les lleis i polítiques als principis de la sostenibilitat. Incorporar els indicadors de sostenibilitat a lleis, plans i projectes, de manera que serveixin per mesurar el compliment dels objectius de sostenibilitat amb la instauració d'un sistema d'avaluació. Elaborar estàndards ambientals mínims, que hagin de ser complits per llei. Definició d'un model per a la sostenibilitat que impliqui canvis en la política econòmica, comercial, territorial, turística, productiva, etc. Algunes de les directrius d'aquest model haurien de ser:

Contenció urbanística: limitar el sostre d'acollida, la capacitat d'allotjament o sostre edificat. Canvi en la política turística, adoptant criteris de contenció i millora de la sensibilitat ambiental dels

eleccions autonòmiques i municipals 2011

nostres visitants. Canvi del model de transport i del disseny regional de mobilitat. Gravar les activitats contaminants en aplicació del principi contaminador/pagador (p.ex. productes químics, biocides, etc). Incentivar la producció local (reduir la motxilla ecològica dels productes, reduir les milles alimentàries). Canvi de l'economia fòssil a la solar. Incentivar les activitats econòmiques amb baix impacte ecològic i els criteris de la comptabilitat i responsabilitat social corporativa. Avançar en la democràcia ambiental. Garantir i aprofundir en el dret a la informació ambiental. Els indicadors han de servir per obrir un debat ciutadà permanent i afavorir un procés participatiu en la presa de decisions.

La que sempre hem defensat: desenvolupament sostenible. Infraestructures ajustades al territori, preservació de la diversitat biològica, compatibilitat entre turisme i reserva natural, potenciació del sector agrícola com a preservador del medi natural, restauració paisatgística, prohibició de construcció en rústic, realçar els valors ambientals de Menorca, defensa i desenvolupament del Pla Territorial de Menorca, etc. Tot això ja ho dèiem al Manifest Fundacional del PSM de Menorca, el 1977, i per aquest fet, se'ns acusà de radicals forassenyats...

bicció de construcció en rústic, realçar els valors ambientals de Menorca, defensa i desenvolupament del Pla Territorial de Menorca, etc. Tot això ja ho dèiem al Manifest Fundacional del PSM de Menorca, el 1977, i per aquest fet, se'ns acusà de radicals forassenyats...

eivissa PELcanvi

A ExC pensam que el teló de fons de l'actual crisi econòmica és la crisi ecològica i que estam vivint un model insostenible. Amb les propostes programàtiques en matèria d'economia, mobilitat, medi ambient i territori intentam posar les bases de l'objectiu a llarg termini que les vertebrava i cohesionava: la sostenibilitat d'Eivissa, sostenibilitat mediamambiental i socioeconòmica. Aquest és el nostre horitzó de futur. Avançar cap a la sostenibilitat implicarà actuacions profundes i ambicioses en els següents àmbits:

- Cap a la sostenibilitat territorial: El primer problema de la sostenibilitat d'un territori és la capacitat d'assumir una determinada població i unes activitats, així com la seua distribució territorial atès que no té els mateixos efectes la població i les activitats si estan agrupades o disperses. Per tant, el primer que hem de fer és no continuar creixent com fins ara. És especialment important que no s'ocupi ni una hectàrea més de sòl potencialment agrícola o forestal, i que no se segueixi amb la urbanització difusa del sòl rústic. Defensem la revisió de l'actual Pla Territorial Insular.

- Cap a la sostenibilitat energètica: s'hauria d'arribar a aconseguir que la generació d'electricitat a Eivissa fos basada íntegrament en energies alternatives amb un funcionament en xarxa d'edificis i centres de producció.
- Cap a la sostenibilitat del transport:
  - Consolidar un model de mobilitat basat en la millora de la xarxa viària minimitzant els impactes territorial, social, patrimonial i visual, potenciant l'ús del transport públic i de la bicicleta i optimitzant les inversions de recursos públics.
  - Fomentar el transport públic per reduir l'ús dels vehicles privats. Progressiva incorporació de vehicles elèctrics o no contaminants (gas, biodièsel) als diferents àmbits: privats, transport públic, discrecional i taxis. Novament el transport públic serà exemplar i pioner en aquest procés. Foment de l'ús de combustible no contaminant.
  - Promoure la producció local de biocombustible no contaminant per tal de reduir les emissions.
  - Foment de la instal·lació d'electrolineres per a la recàrrega ràpida dels vehicles elèctrics.
- Cap a la sostenibilitat dels recursos hídrics:
  - Optimització de l'ús d'aigua dessalada produïda amb energies alternatives i recuperació de la salmorra.
  - Aprofitament de les aigües grises als edificis públics i habitatges.
  - Incorporació de tractaments naturals eficients a les depuradores per tal de produir aigua apta per al regadiu.
- Cap a la sostenibilitat de l'agricultura:
  - Foment de l'agricultura i ramaderia ecològiques.
  - Promoure la producció agrícola i ramadera per tal de cobrir la major part de les necessitats alimentàries d'Eivissa.
  - Promoure la producció de fertilitzants naturals a l'illa.

Des d'ExC, concebem el camí cap a la sostenibilitat com un procés progressiu i necessari però, sobretot, com un projecte col·lectiu en el qual han de confluïr la voluntat política que ha de tenir el seu reflex en les iniciatives de les diferents institucions públiques amb la voluntat de la societat en el seu conjunt. És per això que volem concloure aquest document llançant una proposta al conjunt de la societat i als diferents grups polítics: "Un pacte per aconseguir una Eivissa sostenible al 100% per al 2050". Tenim ben present que el que està en joc, en definitiva, és el nostre futur i que l'Eivissa que volem per demà l'hem de començar a fer avui.

El nostre programa electoral sencer, aviat, es podrà consultar a la nostra pàgina web www.eivissalpelcanvi.cat

10.-Quin tipus de política educativa municipal desenvoluparia el vostre grup? Oferiria programes educatius als centres escolars? Inclouria en els pressupostos partides econòmiques per impulsar activitats extraescolars als centres? Com impulsaríeu la vostra política per convertir el poble o la ciutat en educatius?

Els ajuntaments governats pel Partit Popular participen de la mateixa filosofia político-educativa. Actualment i malgrat les deficiències que ha tingut l'Administració, tant del Govern com del Consell, els ajuntaments del PP han desenvolupat, en la mesura de les seves possibilitats, les guies educatives, els projectes educatius de ciutat, la col·laboració amb les activitats extraescolars dels centres, la col·laboració amb les Apimes, etc. No pensam canviar de línies, sí pensam millorar les relacions entre les institucions, i entre altres iniciatives establirem una coordinació real i efectiva amb els ajuntaments per al manteniment dels centres escolars, promourem un finançament compartit per a les *escoles* homologades en el qual hi participin Govern, consells, i ajuntaments, promourem un acord-marc amb els ajuntaments, titulars dels centres públics d'Educació Infantil i Primària per a resoldre les dificultats inherents al manteniment i vigilància dels citats centres, estructurarem l'oferta pública d'ensenyaments destinats a la formació al llarg de la vida, establint una col·laboració eficaç entre ajuntaments, Consell i Govern de les Illes Balears i potenciarem l'educació i formació a distància de persones adultes, como un element important en la formació i promoció al llarg de la vida.

Com ja hem apuntat abans, entenem que els programes de desenvolupament comunitari on tots els implicats en l'educació, això és família-escola-entorn, es responsabilitzen, planifiquen i executen -cada un en el marge de les seves competències-polítiques culturals i educatives comunes, són els que ara per ara aconsegueixen millors resultats. Des del PSM, IniciativaVerds i Entesa per Mallorca pensam que cal fomentar la participació i impulsar-la. Tant fomentant la creació de Consells Escolars Municipals com potenciant la relació escola-entorn, com facilitant a l'escola els recursos complementaris (educadors socials, treballadors socials, policies tutors, programació cultural, etc.), que afavoreixin la seva tasca educativa i que treballin envers objectius comuns. És evident que això no és possible sense la previsió de partides econòmiques que ho facin possible.

Mateu Isern, candidat del Partit Popular

En tant que administració més propera al ciutadà, els ajuntaments haurien de tenir un paper més destacat a l'hora de marcar les polítiques educatives dels centres del seu àmbit territorial. L'ajuntament no s'ha de limitar a les tasques de manteniment dels centres, sinó que ha de tenir una presència més activa en tots els nivells educatius, perquè entre d'altres coses pot aportar una visió de les diferents realitats i necessitats territorials.

Maite Salord, candidata del PSM Entesa Nacionalista de Menorca

Els ajuntaments, ara per ara, es veuen pressupos-
tàriament desbordats. Ho hem de tenir en compte,
com també l'excel·lent tasca de dinamització
educativa que, en general han portat a terme. Des
de fa anys, el PSM aposta per la ciutat educadora
(Tonucci) i els ajuntaments on tenim responsabi-
litats formen part de la xarxa de ciutats educadores.
Però som ben conscients que això només es podrà
mantenir si s'arriba a un gran acord, entre
Govern, Federació d'entitats locals de les Illes
Balears, associacions de mares i pares i associa-
cions cíviqes per a configurar un pla ambicions
que conjugui la tasca municipal, el suport
econòmic i en infraestructures del Govern, el
compromís cívic i la responsabilitat de pares i
mares. Crec que aquest és el camí. Camí que ha
d'anar acompanyat amb el compromís municipal
de donar la paraula –i fer cas- als infants, fer una
avaluació educativa als seus projectes de tota
mena, etc.

Ens identifiquem amb l'ideari de l'Associació
Internacional de ciutats educadores, entesa la
ciutat educadora com "agent educatiu permanent,
plural i polièdric capaç de contrarestar els factors
deseducatius". Això implica la dedicació d'una
part del seu pressupost en matèria educativa a
complementar les inversions dutes a terme per la
Conselleria competent que és la d'Educació. En
aquest sentit, és bàsica la coordinació interinsti-
tucional (Ajuntaments-Consell Insular-Conselleria
d'Educació).

Els representants municipals tenen la responsabi-
litat de participar activament als consells escolars
dels centres educatius i dinamitzar el Consell
Escolar Municipal. Així mateix, és fonamental l'e-
xecució de les competències municipals en relació
al manteniment dels centres educatius.

Un assumpte concret pendent de solució és el del
transport escolar per als alumnes d'ensenyament
postobligatori. En aquest sentit, defensam que s'ha
de garantir la seva gratuïtat mitjançant acords
entre Ajuntaments, Consell Insular i Conselleria
d'Educació.

Miquel Ramon, candidat d'Eivissa pel Canvi

11.-Impulsareu el model públic -tant en la seva gestió com en la prestació dels serveis- de Sanitat? Sou partidaris o no del copagament sanitari?

A diferència de l'actual legislatura, si governa el Partit Popular, la societat i la comunitat educativa tindrà l'avantatge que la coordinació entre les distintes conselleries serà més eficaç, perquè totes aniran amb el mateix objectiu, cosa que, actualment no s'ha produït. Com es prou conegut, tothom estirava cap al seu indret. En concret i en el punt sol·licitat, l'actuació conjunta amb Sanitat en l'atenció dins els propis centres per als alumnes amb necessitats mèdiques especials (diabetis infantil i altres) és, a més de bàsica, de sentit comú i necessària.

Defensem una sanitat pública i de qualitat, amb una xarxa sanitària única. Hem d'obrir els centres de decisió del nostre sistema nacional de salut als professionals i a la ciutadania. La sanitat pública no pot cedir el lideratge, la prioritització de projectes i la presa de decisions a concessionàries i consultores que no fan més que encarir el producte i donar unes prestacions més deficientes; per aquest motiu, reivindicam la gestió pública de la sanitat.

Amb la Llei 16/2010, de Salut Pública, s'aprovà la creació de la nova Agència de Salut Pública de les Illes Balears. Aquesta Agència ha de mantenir el caràcter d'institució pública, com a garant dels serveis públics, que s'ha de desenvolupar sense delegacions a entitats privades i amb una dotació pressupostària suficient per poder desenvolupar polítiques de difusió de la salut pública, de

promoció de la salut i de prevenció de la malaltia.

Per altra banda, no podem permetre que les Illes Balears sigui la comunitat autònoma amb menys despesa sanitària per habitant, enguany gastarà 285 euros per davall de la mitjana estatal.

Per aquest motiu proposam: assegurar que la gestió integral del sistema de salut públic es gestioni des de l'administració pública, i no mitjançant delegacions o concessions a entitats privades; reclamar un nou sistema de finançament que permeti assegurar els recursos necessaris per a una correcta gestió del servei de salut, i de prestació adequada dels serveis a la ciutadania; i, a fi de dotar tot el sistema de més autonomia, transparència i equitat, reforçarem i difondrem la figura del Defensor de l'Usuari Sanitari. A més, ens comprometem a promoure, de forma progressiva, la constitució de Consells Municipals de Salut com a vies de participació comunitària a fi de comprometre i d'implicar els ciutadans en els afers públics per consensuar les polítiques de salut de la població.

No estam d'acord amb el copagament sanitari, pensam que un dels pilars fonamentals de l'estat del benestar es una sanitat pública, gratuïta i universal, estam a favor de tot allò que suposi racionalitzar la gestió, però no de rebaixar prestacions i serveis bàsics, sobretot perquè no podríem garantir l'equitat de tractaments a totes les persones.

Biel Barceló i Fina Santiago, candidats de la coalició PSM-Iniciativa Verds-Entesa

eleccions autonòmiques i municipals 2011

El model que ha permès i permetrà garantir l'assistència universal, equitativa, solidària, constant, eficaç i participativa, i la protecció i promoció de la salut, és el sistema sanitari públic, universal i gratuït. Dotat de recursos propis suficients per atendre en condicions d'igualtat i sense discriminacions per raó d'ètnia, gènere, edat, situació socioeconòmica, residència o procedència, i distribuïts de manera equitativa en funció de les necessitats de la població. Un model amb gestió pública directa, participació democràtica dels professionals del sector sanitari i participació real del ciutadà en la presa de decisions. El sector sanitari públic no pot ser considerat solament com un sector de despesa, sinó com un element positiu de l'economia de les Illes i com un sector generador d'ocupació i desenvolupament social i tecnològic.

Evidentment, no som en absolut partidaris del copagament sanitari, que vol emascarar la realitat d'una privatització escalonada del sector.

Aina Comas, candidata d'Esquerra Unida

Esquerra defensa un model sanitari públic universal, equitatiu, de qualitat i gratuït en tot allò essencial; que garanteixi el dret a la salut de la

seva ciutadania: la protecció de la salut és una prioritat nacional bàsica. El càlcul correcte del finançament de la sanitat ha de respondre a la idiosincràsia del país: les característiques específiques de la població -envelliment, fluxos de població nouvinguda, atenció als desplaçats d'altres CCAA i de països europeus, les variacions de població flotant, els centres d'excel·lència, la capacitat investigadora i la inversió que s'hi destina, així com la inflació diferencial-, per assolir un finançament que es correspongui amb les necessitats reals de les Illes.

És cert que la situació de crisi econòmica i financera amenaça greument la sostenibilitat del sistema sanitari. Però no pot ser que aquest debat sanitari es plantegi només com un debat sobre ingressos i despeses, sinó com es realitza i es gestiona el servei, quines prestacions inclou i com es pot racionalitzar el sistema. Per això és erroni plantejar mesures de copagament, de taxes d'utilització del sistema sanitari o de retallades de les prestacions sanitàries públiques sense fer una anàlisi prèvia que permeti establir les mesures per fer front a les causes que generen aquesta situació.

Som partidaris del model públic. Som partidaris de la millora del model sanitari públic. Som partidaris d'un nou debat sobre incompatibilitats. Som partidaris d'incrementar la despesa pública en salut. Som partidaris de donar més veu als usuaris.

No som partidaris del copagament.

EIVISSA PEL canvi Defensem una assistència sanitària gratuïta, universal, eficaç i segura i una gestió pública rigorosa i eficient. Com a l'educació, la sanitat privada ha tenir un paper exclusivament subsidiari i els concerts s'han de revisar en funció de l'augment dels serveis oferts per la pública (per exemple, en el cas del nou Hospital d'Eivissa).

No som partidaris del copagament sanitari.

12.-Respectareu els acords negociats, signats i ajornats a l'àmbit de l'Administració autonòmica, garantint la seva aplicació, i si és el cas, intentareu millorar-los en la nova legislatura? Quines serien les línies generals en política de personal i de la Funció Pública?

Aquesta pregunta suposam que està dirigida als partits que els han incomplerts en la present legislatura. Nosaltres seguirem fent el que hem fet sempre: complir els acords. Ens remetem, en el camp educatiu, als precedents de la legislatura 2003-07 on arribarem a dos grans acords, tant pel que fa l'ensenyament públic (2006) com a l'ensenyament concertat (2004).

Els acords s'han de complir i aquest és el compromís de la coalició, lamentam els ajornaments que s'han produït i la reducció indiscriminada i unilateral de salaris que va adoptar el govern de l'Estat. Això no obstant, no podem ignorar que la difícil situació de les finances públiques pugui comportar modulacions en la negociació col·lectiva, depenent de l'evolució de la situació econòmica i social. En tot cas, s'ha de reivindicar el prestigi, la independència i unes condicions de treball i salaris adequades en la funció pública, els mecanismes de carrera i garanties de formació contínua, tot vetllant per l'eficàcia dels serveis administratius i la productivitat pública.

Efectivament, respectarem tot allò que estigui negociat i signat. En el cas concret de les plantilles, promourem l'estabilitat especialment en sectors especialment sensibles, com ara l'ensenyament, la sanitat o el benestar, en els quals no només cal pensar en el treballador públic sinó en el caràcter personalitzat del servei, de l'atenció que ofereix.

D'altra banda, impulsarem en matèria de Funció Pública plans que permetin adequar, flexibilitzar els horaris, i els corresponents sous, per fer-los compatibles amb les necessitats familiars i/o personals de determinats sectors laborals.

Cal respectar sempre els acords. En Funció Pública apostam, a grans trets, per regular clarament la carrera professional, per garantir els drets laborals, per fer un esforç conjunt -administració i organitzacions sindicals- de racionalització i optimització, per potenciar la transparència, per la professionalització en lloc de la lliure designació, per fer una tasca pública de valoració del treball dels funcionaris, pel lliure accés dels sindicats a la informació completa, per la participació del funcionari en les grans decisions que els afecten, i finalment, perquè la seva segureta jurídica, econòmica, professional no sigui malmesa per interessos o situacions conjunturals...

EIVISSA PEL CANVI

La nostra posició és la mateixa que l'expressada al punt 4.

Respecte a la Funció Pública, defensam el text del projecte de Llei de Funció Pública elaborat durant aquesta legislatura i consensuada amb els agents socials i que, finalment, i com a conseqüència de les maniobres obstructionistes del Partit Popular no es podrà aprovar. □

DES D'ITACOLOMÍ

Dakar 2011... l'FSM va tornar a Àfrica

Albert Sansano

Vaig tornar a creuar el toll. Però esta vegada el vol que m'emportava a Àfrica Occidental, només faria una llarga escala a Lisboa. La suficient per a saludar a unes amigues del sindicat Femprof i l'organització feminista UMAR amb les que ja vam coincidir en altres fòrums i prendre amb elles eixos meravellosos pastissos de crema de Belém.

Tot just arribar a Dakar ens vam omplir de la calor i el color de la manifestació d'obertura. Ens vam anar trobant amb companyes i companys que no véiem des de trobades semblants, contactant amb les delegacions africanes que et donaven la benvinguda amb els seus ulls i els seus abraços. I com no! Amb la delegació d'Intersindical Valenciana i Illes que anaven amb la pancarta de l'Espai dels Drets Col·lectius dels Pobles.

En finalitzar la manifestació i mentre Evo Morales parlava als assistents des de l'escenari, vam ser testimonis de la primera agressió a la delegació sahrauí per part d'un important sector de la delegació del Marroc. Tal actitud no ens estranyava, ja havíem presenciada alguna cosa igual de vergonyosa durant el Fòrum Social Mediterrani que es va celebrar a Barcelona. No obstant en esta ocasió, segons denúncia Mimoun Rahmani, secretari general d'ATTAC/CADTM - Marroc (1), hi havia una massiva delegació marroquina composta per policies i

individus representants d'associacions fantasmes o governamentals.

Vam ser poques les persones que ens vam solidaritzar amb el poble sahrauí en aquell moment. Leslie es va asseure amb elles i jo intentava mediar amb el meu francès. Malgrat les agressions de dies successius, l'organització del Fòrum no va reaccionar (hi ha qui diu que pressionats per la delegació marroquina), i així les coses, mentre que els marroquins acampaven pel Campus de la Universitat amb exposicions i "haimas" en llocs privilegiats, la seguretat del Fòrum impedia –per mandat de l'organització– que els sahrauís pogueren exposar la seua bandera o el mapa del Sàhara imprès en globus. Només l'Assemblea d'Educació va prendre la decisió de condemnar l'actitud de la provocació marroquina i de fer la denúncia en la clausura del Fòrum. Encara no sabem si el Consell Internacional va tractar el tema.

Quan l'endemà van començar les activitats del fòrum, ens vam trobar amb les conseqüències d'una gran desorganització sens dubte provocada pel nomenament d'un nou rector de la Universitat i la seua oposició a la decisió presa feia diversos mesos de posar a disposició del comitè organitzador els locals de la Universitat. Així, era difícil tancar un programa i amb només la meitat dels locals previstos, calia reorganitzar-ho tot cada dia,

editar la publicació amb les activitats per a cada matí i creuar els dits perquè l'aula assignada no estiguera ocupada pels estudiants i pels equips de traductors i traductores que l'hagueren trobada. Malgrat les queixes i el malhumor, els que ja havíem viscut els nivells organitzatius europeus en els fòrums d'Istanbul i Malmö (Suècia) no ens podíem queixar.

Una altra cosa era l'ambient i els debats en què anàvem a viure. La simpatia, amabilitat i bellesa del poble senegalès era motiu d'admiració, fins i tot per a un poble tan calorós com el llatí. Ni una crispació, ni un conflicte, ni tan sols quan havies de regatejar el preu dels taxis. En els debats, destacaríem els que es donaven quan les delegacions africanes podien mostrar eixa realitat tan llunyana a la nostra perspectiva. Així, a pesar de la importància que té el tema de les privatitzacions per als debats europeus, havies de llevar-te el barret en escoltar les raons sobre la preferència del treball entorn de l'educació no formal per a recuperar les cultures i les llengües nacionals. Els arguments eren demolidors. Es tractava de prioritzar-la davant d'una educació formal heretada de polítiques colonials i reproductores dels seus models curriculars. I tot això, al voltant d'un gran nombre de riques experiències.

Durant els dinars, o a la nit en l'hotel sorgien els debats entorn

dels temes organitzatius. Ni la presència d'Evo Morales, i el ministre, secretari general del Govern de la presidenta Dilma, Gilberto Carvalho en l'acte d'obertura, o de Lula en el propi Fòrum, provocaven un canvi de rumb. No es donava fi al model que algunes persones havíem criticat en els últims anys d'un FSM-Fira d'ONG, que es resistix a debatre les polítiques públiques progressistes que s'estan intentant desenrotllar en alguns països d'Amèrica Llatina i per tant, avançar en el debat d'alternatives pràctiques i no sols en el d'oposició a les polítiques neoliberals.

El debat encara està obert en el Consell Internacional. Alguns analistes, com Emir Sader (2), interpreten que en el CI es comença a entendre que ha canviat la situació política, que comença a reconèixer-se el paper dels governs progressistes d'Amèrica Llatina que estan construint un altre món possible, i que açò és visible en actes com la reunió que els MMSS i les ONG van tenir amb Gilberto Carvalho, on en parlar de la crisi financera, van recalcar que la seua lluita mai no va ser contra governs com el seu, sinó contra els governs neoliberals, acceptant la proposta d'un comitè permanent d'intercanvi entre el Govern de Brasil i el Comitè Internacional de l'FSM.

Este mateix corrent de pensament és el que participa de la idea que el pròxim fòrum, -que es portarà a terme a Porte Alegre- pot ser l'o-

portunitat d'experimentar un format diferent. Un país (Brasil) i un estat (Rio Grande do Sul) governats per l'esquerra, poden ser la base per al debat de les alternatives entre ells i els MMSS i l'FSM, especialment entorn de temes en què hi ha diferències i tensions -qüestions ambientals, la reforma agrària, l'explotació dels recursos naturals, la democratització dels mitjans de comunicació, etc.-, confrontant la teoria i la pràctica per a la construcció d'un altre món possible.

Al Fòrum Mundial d'Educació (FME), a diferència de l'FSM de Belém on l'FME va estructurar un programa específic previ a l'FSM, el debat educatiu va girar entorn de nombroses activitats autogestionades, entre les que s'inclouen les organitzades pel propi FME i les organitzacions que formen part del seu Consell Internacional. Quant al contingut, en activitats que va organitzar l'FME com "Estat e Perspectiva do Direito à Educação em Àfrica" representants d'Angola, Senegal o Burkina Faso van trencar l'acostumat debat eurocentrista i van situar el debat en la perspectiva africana.

Les dues activitats de confluència entre organitzacions educatives van ser la reunió del Consell Internacional de l'FME, on es van incorporar nous membres i es va elegir la Secretaria Executiva (SE CI FME). D'ella, vam seguir formant part la Federació d'MRP del País Valencià i STEs-

Intersindical, i com a representant del sindicat, he d'assenyalar que vaig ser encarregat de continuar amb la seua coordinació.

L'Assemblea d'Educació, celebrada el penúltim dia del Fòrum, dins de l'espai anomenat Assemblees de Convergència, va comptar amb la presència de 41 organitzacions i va aprovar la Declaració que es va llegir en l'Assemblea de les Assemblees de la clausura i està arreplegada en la web de l'FME <http://almanaquefme.org/> I així vaig haver de deixar Àfrica. Amb el record dels seus omnipresents baobabs, el sabor del seu "yassa", els seus ritmes i una nova i rica aportació a la manera de poder veure i voler transformar el món. □

1 Mime-un Rahmani: Els governaments algerien et marocain ont financé li FSM Dakar 2011. Où va li Forum social mondial? <http://www.cadtm.org/Les-gouvernements-algerien-et>

2 Emir Sader: Mudou Lula ou mudou o FSM? http://www.cartamaior.com.br/templates/postMostrar.cfm?blog_id=1&post_id=662

Mulan i les qüestions de gènere: de l'anonimat a la visibilització de l'heroïna Disney

Maria Victòria del Olmo Serra

Tot i que les pel·lícules de dibuixos animats puguin ser vistes, a primer cop d'ull i de manera superficial, com a simples pel·lícules d'entreteniment per als més petits, hem de tenir en compte que són més que això, ja que també transmeten uns valors concrets i els prejudicis de la societat als seus receptors models, és a dir, al públic infantil.

Sovint s'ha titllat la factoria Disney, que prendrà com a base per fer aquesta reflexió, de ser transmissora d'una ideologia i d'una manera de concebre el món compatible amb les societats capitalistes i patriarcals, és a dir, d'uns valors conservadors que, com diuen alguns, són compartits amb la classe dominant nord-americana. I és en aquest punt on es pot afegir que, pel fet que aquestes pel·lícules presentin molt sovint simpaties o directament representin societats patriarcals, s'hi fa present el sexisme.

Motius per a confirmar aquesta postura no en falten. Hem de destacar que, en la majoria d'aquestes pel·lícules, no hi podem trobar una diferenciació entre sexe i gènere. És a dir, aquella distinció per la qual lluitaven tots els corrents feministes i que defensava que el sexe és allò que ens ve donat biològicament i que no podem canviar i que el gènere és una simple construcció social i que, per tant, pot ser qüestionat i transformat, en aquestes pel·lícules no té validesa. Les dones, pel simple fet de néixer amb aquesta condició que elles no han triat, tenen una vida dissenyada d'acord amb el gènere que els ha correspost. Ser una heroïna Disney, doncs, implica necessàriament la imatge d'una dona perfecta, tímida, fina, delicada, passiva, conformista, pura, virginal, somiadora i una llarga llista més d'adjectius. Però la cosa no s'atura aquí. L'heroïna també ha de respondre a uns cànons de bellesa determinats: han de ser blanques i rosses (tot i que trobam alguns casos en què l'heroïna és de cabells negres o morena, com Blancaneus i la Bella). Fins i tot podem concretar quina ha de ser la seva actitud davant la vida: han d'estar sotmeses i ser dependents d'un personatge masculí perquè no tenen poder per actuar per elles mateixes, no són capaces de prendre decisions sobre què volen fer amb la seva vida, per

això necessiten d'un home que les guïï i les "salvi" de tots els problemes que puguin tenir, que les cuidi per tal de poder-se sentir protegides. A més, l'àmbit en què es mouen és bàsicament el domèstic: són les encarregades de fer net o de cuidar els infants. No tenen lloc en cap altre espai que requereixi una responsabilitat major, això es reserva als homes, que són els més "adients" i més "capacitats" per a ocupar posicions de poder. Tot això, la manera com ens són presentades aquestes heroïnes, ens recorda molt les típiques heroïnes romàntiques: delicades com a nines de porcellana, fràgils, innocents, indefenses, en plena harmonia amb la naturalesa i sovint immerses en el món dels somnis.

Per a representar aquesta descripció de les heroïnes Disney, m'agradaria comentar una mica els casos de Ventafocs i Blancaneu, tot i que molts altres exemples tendrien també cabuda entre aquestes línies. En el primer cas, Ventafocs viu de manera oprimida a causa de l'enveja que senten la seva madrastra i germanastres per la seva bellesa. Recordem que la Ventafocs de Disney és presentada físicament amb uns cabells que pareixen fils d'or i de pell blanca i delicada, al contrari de les seves germanastres, una de cabells negres i l'altra castanys, lletges, poc fines i travades. I com poden ofegar la

seva enveja cap a Ventafocs? Doncs molt senzill: obligant-la a realitzar totes les feines de casa, perquè, clar, com a dona que és, aquesta és la seva funció. Veurem que Ventafocs, davant tots els abusos que pateix, no serà capaç d'enfrontar-se a elles, sinó que de manera passiva, acceptarà el que li manin. Fins i tot, quan sap que amb la feineda que té no podrà assistir al ball, el seu gran somni, no lluita per aconseguir-ho, sinó que es posa a plorar, mostrant-nos que és una víctima desprotegida en lloc d'una dona valenta i lluitadora, i només amb l'ajuda de la fada aconseguen complir el seu desig: anar al ball. Per tant, veim que ho aconseguen no per ella mateixa, sinó amb l'ajuda d'un ésser màgic. I aquí la demostració del seu poc caràcter no acaba: les dolenties de la madrastra i les germanastres no finalitzaran fins que es casi amb el príncep i se'n vagi de casa. Ventafocs ha estat incapaç de defensar-se a si mateixa i defensar els seus drets, ha hagut de ser un home el que li ha hagut de resoldre els seus problemes davant la seva incapacitat per fer-ho i donar-li protecció. Un fet curiós és també el mateix nom de l'heroïna, Ventafocs, que la vincula amb el foc i les cendres: ella és l'encarregada de mantenir el foc a la llar, una feina domèstica que, com la resta, va lligada a la figura de la dona.

Per una altra banda, amb Blancaneu ens trobem amb una heroïna que, a partir del moment que mossega la poma enverinada, queda adormida fins que el

príncep la desperta. És a dir, el príncep és qui romp la maledicció, qui la retorna a la vida i lluita per a assegurar-li un bon futur i protecció per a sempre. Per tant, una vegada més l'heroïna ha estat incapaç de forjar el seu destí per ella mateixa. Aquí també es pot esmentar l'estreta vinculació que la societat estableix entre la dona i les feines de casa: quan Blancaneu arriba per primera vegada a la caseta dels nanets i veu que tot està molt brut i desordenat, el primer que fa és fer net i ordenar tota la casa. Els nanets, que tots són homes, no estan ensenyats per fer les feines de casa, per tant, no se'ls acusa de tenir la casa mal arreglada. Però Blancaneu, que és una dona, es veu amb l'obligació de netejar-la tot d'una que hi arriba.

Un cop analitzat què és el que ens transmeten aquestes històries i

quina visió del món ens ofereixen, ens podem adonar que tal vegada aquests no són els valors més adequats per a educar els nostres infants en un entorn d'igualtat. Però així i tot, hi ha algunes pel·lícules en què les heroïnes no són com les de fins ara, sinó que ens són presentades com atrevides, actives, valentes i autosuficients. Pens en l'heroïna Mulan, tot i que aquest no és l'únic cas: també poden formar part del mateix grup la sireneta Ariel, la Bella i Pocahontas, conegudes com les "princeses marginals" de Disney perquè són les que no casen amb el cànon d'heroïna abans descrit, el preferit de les nenes. He esmentat el cas de la sireneta Ariel en el grup de les heroïnes actives, tot i que hi ha diferents punts de vista respecte al paper que juga en la seva història. N'hi ha que interpreten el fet de

canviar la seva veu per unes cames per poder estar amb el seu enamorat com una renúncia a ser qui és per un home, és a dir, una submissió a la figura masculina. En canvi, jo crec que el fet d'enfrontar-se al seu pare, de dir-li que no vol ser una sirena i que ha decidit convertir-se en humana, és un símbol d'independència, de maduresa, d'autoafirmació i autoconfiança en una mateixa. Ella tria la vida que vol, no la vida que li venia donada.

Però amb qui m'interessa entretenir-me és amb Mulan. La seva història està basada en una llegenda tradicional xinesa que conta la història de Hua Mulan, una al·lota que es vesteix d'home per entrar a l'exèrcit i ocupar el lloc del seu pare, que ja és molt major. Hua Mulan obté els honors més alts a causa del seu gran servei al cos militar. Com a llegenda que és, té un caràcter verídic, versemblant, però tot i així ningú no pot afirmar si aquest personatge realment va existir històricament o si tan sols és un producte de la imaginació humana. A partir d'aquesta llegenda, són moltes les manifestacions artístiques que l'han presa com a hipotext, per exemple, el poema narratiu xinès *Balada de Mulan*, una novel·la escrita durant la dinastia Ming (1368-1644), una pel·lícula xinesa anomenada *Hua Mulan*, nombrosos videojocs i, per descomptat, la pel·lícula de la companyia Disney, *Mulan*.

Mulan té com a nucli central l'argument de la llegenda, tot i que

s'hi han incorporat altres elements, per exemple, la presència del dragonet Muschu i d'un grill de la sort que seran els companys de viatge de l'heroïna, la deshonra que suposa Mulan per a la seva família quan la casamentera li diu que no serà mai una bona esposa, i que accentua l'esforç i el valor de l'heroïna en el final feliç de la història, nombroses escenes humorístiques i cançons... Mulan és una al·lota que, segons la tradició, ja té edat de casar-se i acudeix a una casamentera perquè consideri si serà una bona esposa i així poder honrar la seva família. La visita a la casamentera és un desastre i és considerada com una gran deshonra. L'endemà es presenta al seu poble el secretari de l'emperador per fer una crida: un membre masculí de cada família ha d'ingressar a l'exèrcit perquè el poble xinès és atacat pels huns. El pare de Mulan, com que és l'únic home de la seva família, es veu obligat a accedir-hi. Però Mulan, que no pot permetre que el seu pare, que camina en crosses i ja és major hi vagi, es vesteix d'home i se'n va a l'exèrcit al seu lloc. Després d'uns dies de durs entrenaments i de preparació física, se'n van a lluitar amb l'enemic i Mulan aconsegueix acabar amb ells. Els seus companys i superiors, quan descobreixen que és una dona, l'abandonen i van a veure l'emperador per celebrar multitudinàriament la derrota dels seus enemics. Però Mulan se'n adona que els huns no són morts i que pretenen matar l'emperador i va a la cele-

bració per advertir-los. Com que és una dona, ningú no l'escolta, però al final convenç els seus amics perquè l'ajudin. Després d'una heroica actuació, aconsegueix matar el cap dels enemics i l'emperador reconeix la seva valentia i honor davant tota la societat.

Aquesta pel·lícula està ambientada a la Xina de la dinastia Ming. Ens trobam davant una societat purament patriarcal: els membres masculins són els que mantenen tradicionalment un predomini social, cultural i econòmic sobre la dona i són també els que tenen més possibilitats d'accedir a posicions de poder. Aquest tipus de societat subordina les dones als homes, que es consideren superiors, la qual cosa les oprimeix. Per tant, s'hi fa present una desigualtat entre sexes. Això ho podem veure en el fet que els que tenen càrrecs de poder són homes: l'emperador, el seu secretari, els generals... i, a més, el pare és el cap de família, el qui mana i pren les decisions que troba adients en cada moment. Per exemple, el pare de Mulan decideix que anirà a fer de soldat tot i que la resta de la família trobi que no està capacitat i que el seu ingrés a l'exèrcit significarà la seva mort. Aquesta desigualtat entre els dos sexes es basa sobretot en la concepció que el sexe d'una persona determina el gènere al qual ha de pertànyer, idea que es podria resumir en la frase "Una dona neix dona, no s'hi fa", que seria el contrari de tot el que Simone de Beauvoir va defensar en la seva vida. És a dir,

si un infant neix amb un sexe femení, això ja li indica quines funcions ha de tenir en vida: en tenir l'edat de casar-se, ha de trobar un bon home que li pugui assegurar un bon futur (ha de ser, doncs, dependent), ha d'encarregar-se de la casa, tenir fills i cuidar-los. I això no és tot: també sap quina és l'actitud i quin caràcter ha de tenir per poder ser una bona esposa. Vegeu-ne un exemple al vídeo <http://www.youtube.com/watch?v=NezmRcgQrEk>. Com diu la cançó, mentre la vesteixen per anar a veure la casamentera, "...debes ser muy cortés, calma, obediente, no des traspiés, buenos modos...". Una vegada ja és amb la casamentera, aquesta també li diu com ha de comportar-se: "y ahora sirve el té, para complacer a tus futuros suegros debes demostrar cierto sentido de dignidad, refinamiento y también debes guardar la compostura". La prova que li fa passar la casamentera a Mulan, servir el te, és una feina domèstica, i servirà per saber si serà una bona esposa. El text que Mulan ha de recitar a la casamentera és també significatiu: "Cumple con tus deberes con calma y respeto y reflexiona antes de actuar". A més, a les dones també se'ls exigeix, de manera indirecta, una determinada complexió física: que no siguin molt primes, ja que això dificultarà la seva tasca principal com a esposa: tenir fills. De fet, la casamentera li diu a l'heroïna: "Muy delgada, no es buena para tener hijos." Per tant, de tot això podem deduir que les dones havien de

ser de l'estil de les heroïnes passives que abans hem comentat. En canvi, néixer amb sexe masculí implica tenir un caràcter valent, independent, lluitador, madur, dur, actiu, ser qui du "els pantalons a casa", protegir la seva família i el seu poble. És a dir: "ser tot un home". Les dones tenen obstacles de tot tipus per a poder assolir les seves ambicions i poder ocupar càrrecs honorífics i de poder, tenen la necessitat d'una cambra pròpia, metàfora utilitzada per Virginia Woolf en el seu llibre titulat *A room of one's own*, que fa referència a un conjunt de característiques de tot caràcter que les dones necessiten que juguin al seu favor per tal de poder-se integrar en la societat de la mateixa manera que els homes.

Com hem vist, cada persona quan neix, segons el seu sexe, ja sap quin és el seu lloc i la seva funció en la vida. Però la funció dels homes és considerada més important i més valuosa que la de les dones. L'honor, valor molt preuat en una societat tradicional xinesa com és el cas de la història, no l'assoleixen de la mateixa manera dones i homes. En un fragment de la pel·lícula, es canta una cançó que diu així: "los hombres luchan para honrar a nuestro emperador, las chicas le han de dar sus hijos con amor". I, referint-se a les dones que van

a veure la casamentera: "la honra antigua y familiar podrá crecer también si logras bien casar y descubrir con quien". Els homes tenen unes funcions que, si les fan bé i tenen les actituds oportunes, podran ser reconeguts per tota la població, ja que la seva tasca és d'àmbit nacional, és més important, perquè la seva missió és salvar el seu poble. En canvi, les dones únicament poden aconseguir l'honor sent bones esposes i bones mares. El seu honor no els permet un gran reconeixement, per això són invisibles, estan immerses dins l'anonimat, són éssers neutralitzats. La seva tasca no és tan valuosa com la dels homes.

La condició biològica, que no s'ha triat, de tenir sexe femení i un cos modelat per a tenir fills s'usa per a justificar la inferioritat de la dona respecte

de l'home: la dona és el sexe dèbil, no presenta una complexió física tan forta com la de l'home. L'home, més fort físicament i, per extensió, psicològicament, és el que ha de lluitar pel seu país, ha de protegir la seva família, ha de prendre les decisions, decidir els assumptes més importants (anar a la guerra, per exemple) i ocupar els càrrecs de poder. Per tant, en aquest punt ja hem fet una passa més: no només no es fa una distinció neta i clara entre sexe i gènere, sinó que la dona passa a ser l'altre, una simple complementació de l'element central representat per l'home. La dona és l'ésser dèbil que necessita d'un home per a poder-se protegir i sobreviure. El cos de la dona, doncs, suposa una autèntica presó per a poder triomfar per ella mateixa. Una mostra del caràcter dèbil de la dona i de la seva incapacitat per fer les tasques que corresponen a un home és el moment en què el general diu als soldats: "M'han enviat nenes, tal vegada a jugar".

Tot i que amb això que he dit pot semblar que Mulan sigui una heroïna més del tipus que he comentat abans, una "heroïna romàntica", el procés pel qual passa Mulan, la seva evolució i el final de la història, ens indiquen tot el contrari. Així, la història de Mulan representa una crítica cap a totes aquestes idees sexistes que abans he analitzat. La conclusió que se n'extreu és que amb esforç, independentment del sexe que siguis, qualsevol cosa es pot aconseguir,

per molt difícil que resulti. Mulan aconsegueix ser una gran guerrera amb molt d'esforç i disciplina (com mostra el final del vídeo anterior), aconsegueix salvar els seus companys i el seu general dels enemics i després l'emperador i tota la població. Però tot això ella no ho fa per reivindicar la igualtat de les dones o algun postulat feminista, sinó que ho fa per amor al seu pare, per alliberar-lo d'una mort segura anant a l'exèrcit. D'aquesta manera Mulan aconsegueix esbrinar qui és realment i renunciar a ser una heroïna passiva, obedient, callada i sotmesa per poder ser una vertadera heroïna valenta, independent, madura, autosuficient, enèrgica i activa. De fet, el primer indicatiu que tenim en la pel·lícula que aquesta al·lota no serà una heroïna com les altres és el seu físic: ja no és una noia de pell blanca, rossa i d'ulls blaus, sinó ben al contrari: és de pell morena i de cabells i ulls negres. Mulan aconsegueix l'honor no sent una bona esposa i només honorant la seva família, sinó sent una bona guerrera i honorant tot el país. S'ha fet visible, ha sortit de l'anonimat, ha duit a terme una autèntica desautomatització de la figura de l'heroi típicament masculí perquè ha fet veure a tota la població que una dona pot arribar a aconseguir el mateix que un home, fins i tot més: acabar amb l'enemic que feia anys assetjava el poble xinès i que cap home encara havia pogut derrotar. Ha aconseguit fer veure la igualtat entre homes i dones, que els dos tenen les

mateixes capacitats per fer qualsevol cosa, que no hi ha feines d'homes i feines de dones. Per tant, Mulan és una vertadera heroïna feminista que desafia el model hegemònic masculí (tot i que inconscientment) i d'aquesta manera proposa als infants alternatives als models típics d'homes i dones representats.

Per acabar, m'agradaria plantejar algunes qüestions. La primera és que, encara que Disney ha estat acusat de presentar unes històries des d'un punt de vista molt conservador i sexista, veim que en alguns casos, com el cas de *Mulan*, això no és així. Fins i tot, una de les darreres pel·lícules que ha tret aquesta factoria, *Tiana y el sapo*, és una pel·lícula on la princesa és una heroïna activa a l'estil de les "heroïnes marginals". Així i tot, s'hauria d'analitzar si la ideologia masculista que traspua algunes d'aquestes històries ja apareixien en els relats en els quals Disney es basa per a construir les pel·lícules (relats de la tradició oral, sovint recollits per Perrault, els gemans Grimm...) o si és un element que Disney hi afegeix per reflectir la realitat que vivim. Per una altra banda, tal com deia Virginia Woolf, em sembla que hi ha una gran desigualtat entre la representació de la dona en la vida real i la seva representació en la literatura i les pel·lícules, ja que clarament Mulan és una heroïna mitificada i la seva proesa i reconeixement per part de tota la població i l'emperador no seria possible avui en dia en totes les cultures. □

Cultura i País: mancances i reptes

Montserrat Nadal Fullana,
professor de secundària i membre de l'STEI-i

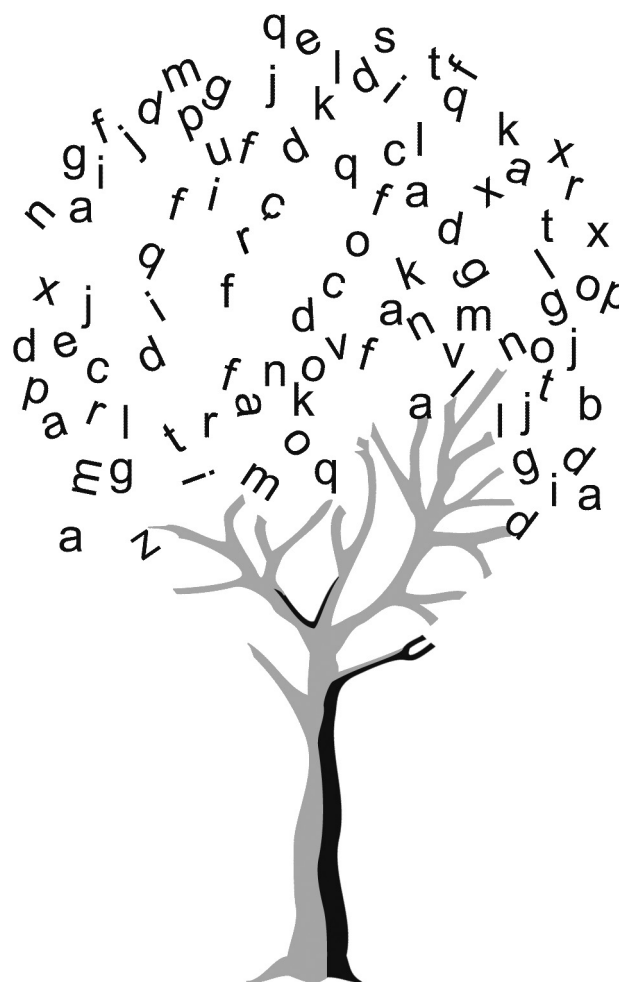
En el marc de "Els dilluns de l'Obra", que l'Obra Cultural Balear organitza setmanalment a la ciutat de Manacor, un horabaixa del passat mes de març gaudírem de la conferència que pronuncià el catedràtic de filologia catalana de la Universitat de les Illes Balears, Damià Pons, titulada "Cultura i País: mancances i reptes". Amb la seva vehemència habitual, i amb un devesall de bones raons i arguments encara millors, l'escriptor campaneter desvetllà els nostres esperits en la reivindicació de la nostra llengua i cultura, fent una crida a la necessitat de seguir resistint. Les seves paraules són una crida a l'acció entusiasta, un far en la nit dels nostres desànims, l'espantall de bubotes de majories absolutes de gent engominada que vol passar a la història amb el trist honor de convertir-se en els botxins de la nostra petita, malmesa i dissortada llengua.

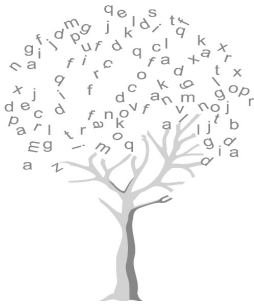
Damià Pons començà la seva conferència amb el plantejament de quina consideració ha de tenir la nostra cultura, quin és el seu estatus. Per a l'escriptor campaneter, la nostra és una cultura plenament "nacional", inserida dins la seva pròpia nació, un entorn geogràfic que abraça l'àmbit lingüístic dels països de parla catalana, sense matisos ni mitges tintes, en tota la seva totalitat. A continuació, esmentà en una llarga dissertació, quins són els requisits que ha de tenir una cultura perquè pugui ser considerada de caire "nacional", i proposà als oients que intentassin esbrinar si la nostra disposa d'aquests.

Els requisits que ha de tenir són els següents:

- Sol anar lligada a la llengua, ja que ella n'és un element substancial i molt important, però no n'és l'únic. A més, en el temps que vivim de globalització i de tendència homogeneïtzadora, anul·ladora de les diferències, la llengua guanya més valor i els productes culturals que s'elaboren amb ella guanyen qualitat i són més autèntics.
- És una cultura completa, capaç d'oferir qualsevol producte cultural, des de l'oferta d'oci més elemental i senzilla fins als productes d'un nivell intel·lectual més elevat. Des del darrer best-seller de consum massiu fins a l'últim assaig filosòfic amb una hermenèutica d'una complexitat més aviat aclaparadora. Si no és així, és una cultura coixa, incompleta.

- No està subordinada a cap altra cultura, actua sense dependències de cap tipus; es tracta d'una cultura que va fent, que va creant, al seu

ritme. En un pròleg que va escriure Jordi Rubió i Ors, titulat "La independència literària", l'escriptor català parlava de la necessitat d'emancipació de la literatura catalana, del trencament de la dependència amb Espanya: "Catalunya no és una província castellana". Perquè una cultura sigui normal, ha de tenir una actitud de diàleg permanent amb les altres cultures del seu entorn; en aquest aspecte, el binomi identitat-universalitat no són dos conceptes antagònics sinó que es completen i es complementen, no es tracta en cap cas d'una relació irreconciliable.

Per tal d'il·lustrar aquesta idea, Pons es va referir al poema de Costa i Llobera, titulat "Els joves", en què parla de l'àguila com una metàfora d'allò que la nostra cultura, des del seu àmbit de solvència i d'independència, ha d'anar prenent de les altres cultures, de totes aquelles influències externes que la poden influir:

*"Siau qui sou; mes no atiant vells odis
de raça, ni amb emfàtiques
declamacions lloant tot lo que és vostre,
fins les mateixes úlceres..."*

*Siau qui sou; mes no us tanqueu, ombrívols,
dins una llar històrica
sens horitzons. Volau sobre les terres
enfora, amunt, com l'àguila!*

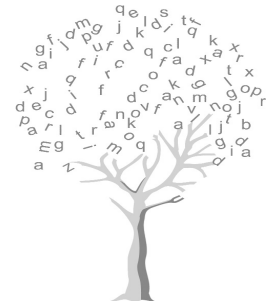
*Ella ama el niu de les materns roques,
però amb gran vol arranca-s'hi
i, travessant mil horitzons, domina
espais de llum esplèndida.*

*Per planes, mars, abismes i muntanyes,
amb vista potentíssima,
tantost afina desitjada presa,
impetuosa llança-s'hi
de la regió del llamp. Mes no trasmuda
d'essència l'au indòmita.*

*Ans bé, de tot lo que trescant aferra,
gustant-ne fibres íntimes,
se n'assimila la potència, i torna
cap a son niu més àguila."*

- Una cultura que viu una situació de normalitat ha de ser internament diversa, no ha de ser de caràcter estrictament monolític sinó que ha de poder encabir diferents ideologies i ha de ser capaç de reflectir múltiples punts de vista. La pluralitat és un dels seus trets més distintius.
- La cultura no representa ni expressa una realitat eterna i inamovible, del tot insensible als batecs dels nous temps i als impulsos de les noves tendències; ja que és permeable a allò que li ve de l'exterior, es nodreix dels manlleus aportats per altres entorns culturals. Els seus membres, a la vegada, són sensibles a l'adaptació social i històrica de la cultura a les distintes generacions, la senten com a seva, no la perceben com quelcom desconnectat del passat, ni com una foto fixa.
- La cultura "nacional" delimita un territori, que en el nostre cas és tot el nostre àmbit lingüístic de parla catalana; amb fluxos interns d'intercanvi que es donen d'una manera constant.
- La cultura nacional rep el suport dels poders públics; un poder polític que la defensa i la promou, amb la promulgació de lleis que l'emparen, amb l'execució de pressupostos que fan possible la seva promoció. En aquest cas concret, a les nostres illes, un dels candidats dels partits que es presenten a les eleccions del proper mes de maig, fa campanya per derogar precisament les lleis que pretenen "normalitzar" la nostra llengua... Qui ho pot entendre, això?
- La cultura "nacional" té el suport de la seva gent, de la societat a la qual pertany, de totes les classes socials i de tots els sectors professionals. En aquest sentit, la cultura és "mimada" per la seva gent, en rep el seu ànim i la lleialtat activa més entusiasta per part dels seus ciutadans que viuen aquesta relació com un fet de normalitat, sense que això hagi de suposar un plus afegit de "militància".

Per això, la ciutadania llegeix els seus escriptors en la seva llengua, compra els llibres que s'han

traduït en la llengua que n'és la pròpia, escolta i llegeix els seus mitjans de comunicació, com si fos el més natural del món, sense més ni més.

Damià Pons es referí al moment històric en què la nostra cultura visqué l'època de plenitud màxima, allò que els historiadors i crítics literaris coneixen com el "Segle d'or" de les lletres catalanes. I és que la nostra va ser una cultura de molt de prestigi durant la primera part de l'Edat Mitjana, en la qual es produí no només l'expansió territorial de la Corona d'Aragó sinó una producció cultural de primer ordre, concentrada sobretot en l'excelsa figura de Ramon Llull, primera persona que expressà en llengua "romanç" els temes que fins aleshores havien estat tractats d'una manera exclusiva en llatí.

Anys després, a partir del Renaixement, la cultura dels països de parla catalana començà a perdre el suport del poder polític i inicià el procés que alguns han considerat com de "decandiment"; un llarg camí de declivi que es veurà agreujat amb l'arribada dels Borbons a la cort espanyola i la seva decidida acció en contra de la cultura feta en català. Des d'aquelles dates, amb la promulgació del Decret de Nova Planta com a màxim exponent del pa que s'hi dona, s'executa un objectiu polític clar, consistent en eliminar el que les autoritats espanyoles consideraven una "anomalia", la presència d'una cultura amb totes les seves manifestacions distinta de la castellana.

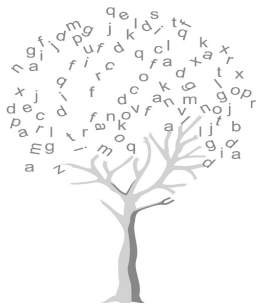
Des de llavors, la llarga travessa del redreçament cultural de les terres de parla catalana i de la represa de la producció literària ha estat llarg i ple d'obstacles; però la nostra cultura i la nostra llengua han mostrat sempre una capacitat de resistència, que Damià Pons qualificà d'una "supervivència extrema". Aprofità per recordar que la cultura occitana, en altre temps amb més parlants fins i tot que el català i amb

una cultura prou esponentosa, avui dia està pràcticament arraconada pels implacables vents de la història i la pesant bota del centralisme de l'estat francès.

A pesar de tots els mecanismes que es posaren en marxa per fer-la no-res, per reduir-la a la mínima expressió, pels intents de donar-li un estatus de llengua inferior, reclosa d'una manera estricta en l'àmbit familiar i amb uns usos socials molt limitats, la llengua catalana i la nostra cultura mai no han deixat de recórrer els viaranyes dels distints corrents estètics i culturals que s'han produït arreu d'Europa al llarg dels darrers segles, amb una producció literària de qualitat, per bé que en alguns moments amb un nombre de lectors més tost reduït; en cap moment ha esdevingut un fòssil, una cultura rànica enquistada en anar repetint els tòpics del passat més llegendari, amb una anèmia de renovació cultural que la situarien a l'UCI dels moviments culturals de la seva època.

Els símptomes de la recuperació de la nostra llengua i la nostra cultura revifien de maneres distintes als distints indrets dels Països Catalans: la primera eclosió es produeix a finals del segle XIX a les terres del Principat, amb les figures insignes d'Àngel Guimerà, Narcís Oller o Jacint Verdaguer. A les Illes, la revifalla més intensa es dona durant la primera dècada del segle

XX, amb personatges com Miquel del Sants Oliver, Miquel Costa i Llobera i Joan Alcover.

Al País Valencià l'embranchida cultural arribarà més tard, pels volts dels anys 50 i 60, amb l'obra d'escriptors tan emblemàtics per a aquelles terres com Vicent Andrés Estellés o Joan Fuster. Al Principat d'Andorra, la saba nova del renaixement cultural brostarà a partir dels anys 70 i 80.

Amb l'arribada de la democràcia i l'aprovació dels distints estatuts d'autonomia, les institucions del poder polític comencen a legislar, amb algunes excepcions, a favor de la nostra llengua i cultura i per l'assoliment de la seva normalitat.

Invertir en cultura en temps de crisi?

Damià Pons entrà a fons en l'anàlisi de la qüestió que encapçala aquest apartat de la seva ponència, davant aquelles veus que posen en dubte la necessitat d'invertir en cultura quan tanta gent les passa ben magres i els índex d'atur són tan elevats. Va recordar que, si a un sector tan maltractat per l'Administració en temps de bonança com és el de la cultura se li afegeix ara els menyspreu pressupostari que les retallades exigeixen, ben aviat no en quedaran ni les ombres. A més, insistí en la idea que cal canviar de mentalitat i que la cultura i l'educació no són un afegit sobrer de la nostra societat, sinó que esdevenen bàsics si volem sortir aviat de la crisi i en unes bones condicions.

Pons posà com a exemple que aquells països que amb més rapidesa han començat a aixecar el cap, davant el fort embat de la crisi que de fa una partida d'anys ens assetja, són aquells que disposen d'un bon capital humà, de gent ben formada, i amb un pas pel sistema educatiu reeixit i ben aprofitat. Es preguntà com és possible que a les Illes Balears, amb l'augment de la dotació presupostària a educació, amb la millora en la dotació de professorat, amb la construcció de nous centres docents, des de la rebuda de les transferències ençà, els resultats d'èxit escolar no millorin. Ho atribuï a diversos factors, entre els quals esmentà els següents:

- Hem estat víctimes, a l'Estat espanyol, d'un model econòmic pervers; on hi ha hagut molt pocs estímuls a l'hora de fomentar la formació i l'estudi, i on el jovent era temptat fàcilment cap a una vida ociosa de cap de setmana agradable, sense veure-hi molt més enllà.
- El capital cultural de moltes famílies és més aviat baix; factor que resulta decisiu i l'autèntica clau de volta en tots els estudis que s'han fet sobre fracàs escolar. L'entorn sociocultural de les famílies és determinant a l'hora de vincular la inversió educativa que es fa i l'assoliment dels objectius bàsics d'aprenentatge per part dels nostres alumnes. Si l'entorn no fomenta l'estudi, la inversió en formació, l'afany de superació i de millora –si l'educació no és percebuda per les famílies com un vertader "ascensor social"– la tasca de l'escola massa sovint té la sensació de fer retxes dins l'aigua.

Damià Pons acabà la seva ponència referint-se a un dels reptes més grans que es presenten a la nostra llengua i cultura: al llarg dels darrers 15 anys la població de les Illes Balears ha augmentat en més de 250.000 nous residents. Segons les darreres dades, fetes públiques avui mateix (principis d'abril de 2011), el percentatge d'homes i dones estrangers a la nostra Comunitat ja arriba al 22% del total de la població.

Si volem que l'anhel de cohesió social sigui qualque cosa més que una bella declaració retòrica, no n'hi ha prou amb poder oferir a tota la gent que arriba a les nostres contrades uns bons serveis públics i de qualitat; no podem prescindir del seu coneixement envers l'element lingüístic i cultural que és propi de la nostra terra. Si ho feim així, la seva integració sempre serà coixa, parcial i poc sòlida, amb uns fonaments molt febles. Segons Pons, el país d'acollida té dret a demanar que els novinguts considerin important el respecte i l'aprenentatge de la llengua i cultura del país que els ha donat una oportunitat per a la millora de les seves condicions de vida; només d'aquesta manera esdevindran ciutadans amb totes les garanties i arrelats de bon de veres al territori que els ha acollit. □

ELS POEMES DE COMBAT DE "LA TERRA ENCESA" DE JOAN ALFONS MARÍ

Antoni Lluís Trobat

La màxima La poesia és revolucionària és la que millor definiria el poemari "La terra encesa" (Documenta Balear, 2009), la primera obra publicada de l'activista polític i cultural Joan Alfons Marí i Torres. Amb aquest poemari l'autor recupera un llegat històric de la poesia catalana, la tradició de fer del vers una arma de compromís i de lluita que, certament, no és gaire habitual dins el ric panorama poètic de casa nostra, però que precisament quan ens ha arribat, darre-rament, ha estat de Mallorca, i en les veus de Joan Alfons Marí i del també poeta, i activista social i polític, Tomeu Martí. Les seves són veus que s'assemblen. Estils directes, forts, descarnats, un punt insolents, un punt batalladorament incisius, un punt salvatges, un molt rebels. I no és d'estranyar que la biografia, que la trajectòria vital de Joan Alfons Marí ens indiqui la seva naixença a Palma l'any 1963 i el seu compromís, des de ben jove, amb la militància a l'esquerra nacionalista i als moviments socials i polítics que defensen una Mallorca i uns Països Catalans lliures i justos.

Llegir els poemes de "La terra encesa" és viatjar per aquests gairebé trenta anys de militància des de la base. Del compromís coratjós, i sacrificat, del lluitador que, molt sovint des de l'elegància de la discreció –un valor importantíssim en aquest país nostre de capitans sense soldats– pot veure's representat en els

versos de l'autor. Persones normals. Herois del combat quotidià que són, amb la seva existència i la seva feina diària, els artífexs (ells i no pas els acadèmics, els intel·lectuals de saló i de míting de balconada) dels grans processos de canvi, de les transformacions –o de les resistències, depenent del període històric– que ajuden a bastir una humanitat millor.

Autèntics revolucionaris com en Jaume Serra i Obrador (1922-1998), la persona a qui està dedicat aquest poemari i l'ombra del qual plana a cada mot, a cada lletra, a cada so. Un mallorquí rebel compromès amb el seu temps. Republicà, antifeixista, nacionalista i comunista. Que visqué, essent tan sols un adolescent idealista, la salvatge repressió del calorós estiu del 36 (*No us bull la sang / quan avui, dir la veritat / encara ofèn els botxins?*). Visqué l'exili a l'Alger i a França i després retornà a Mallorca on s'incorporà activament a la resistència i a la militància política des de la humilitat del militant suposadament anònim. El seu exemple cívic i humà, profundament patriòtic, el convertí en el veritable fil conductor que fonia en un puny les noves fornades de patriotes, amb la generació esqueixada d'abans de la guerra. Jaume Serra marcà un jove Joan Alfons Marí i tots els que el conegueren. Jaume Serra ens deixà l'any 1998, només un grapat de mesos abans que les Illes Balears

visquessin la que probablement seria la primera experiència de govern progressista de la seva història. Per justícia, per tant, em consta que "La terra encesa" havia d'estar dedicat a ell i amb ell, als milers d'homes i dones que, al llarg de la història, feren de l'espera en un futur millor tota una arma contra els tirans i l'opressió (*Esperar i esperar, saber esperar... / tenir la paciència de l'estàtua / que s'ho mira tot, però no es mou – Esperar i esperar, saber esperar... / que els silencis parlin... / i a respondre com cal.*).

Llegir el poemari que tendreu a les mans és un viatge pels pensaments i les reflexions que fructifiquen al llarg d'anys de lluita. Un viatge ple de sensacions de tot tipus, molt sovint amargues, però que ens deixa albirar, a la fi, una porta oberta a l'esperança. Així, a la primera part, titulada pròpiament "La terra encesa", d'un regust èpic i d'essència medieval –no debades, i per ventura, connectat amb el naixement de Mallorca com a país català el segle XIII i el final de la Majurka islàmica– fa cavalcar el lector sobre els lloms de la guerra per guanyar la vida, la llibertat i la nació. Angoixa i patiment s'hibriden amb el coratge i la voluntat de ser, i de llegar, sobretot de llegar, en un quòrum potent però amb un balanç difícil i que ens recorda (tornant al militant contemporani, reflex de les lluites socials mallorquines del darrer quart de segle) que, a moments,

hom defalleix, malgrat saber que cal no parar el combat fins a la victòria final.

La segona part, de nom "Passadís d'ombres" més reflexiva, igualment engolidora, memòria viva del combatent que, talment com un "voyeur" de la post-modernitat i l'inconformisme, intenta travessar el desert de la millor forma per arribar als desitjats oasis de llibertat; incorpora una crida, directa, expressa, a la revolta, a plantar cara sense eufemismes (*Seré l'espina de la rosa / seré trinxera, seré llosa.*). Amb influències musicals evidents de Frank Zappa a l'Elèctrica Dharma; i dels Doors a punk-rock britànic, i amb una

estilística heterodoxa que no dubta a conjujar Joan Brossa, Pere Quart, Estellés o Vinyoli. Una heterodòxia, tanmateix, dels purs, com Andreu Vidal, que també esdevé present en aquest poemari. Un altre heroi –potser víctima també– del seu temps. Vidal, ens deixà molt aviat, als 39 anys, i també l'any 1998, com en Jaume Serra.

El convit està, doncs, servit. "La terra encesa" és un conjunt de poemes de batalla per a cridar, mastegar, tronar, estimar, regalar. Poemes fets de ràbia i de convicció; d'experiència i de rauxa; de decepcions i d'alegria. D'AMOR a totes les causes justes. Poemes en què Joan Alfons

Marí recull l'herència insurrecte de 700 anys de lluites als Països Catalans i arreu del món. Segur que els agermanats mallorquins i valencians, els segadors principatins i els partisans de l'Europa dels anys quaranta; els revolucionaris francesos del XVIII i els dels pobles sotmesos als tsars l'any 1917; els irlandesos de Connolly a la Revolta de Pasqua i els maquis de la postguerra incivil, tots ells, en la seva mesura, trobarien el seu esperit rebel i transformador reflectit. Els poemes de "La terra encesa" fan la seva funció: desperten, deixondeixen i ens preparen. Perquè, i aquest és el missatge últim, d'aquest poemari, el nostre poble se'n sortirà. □

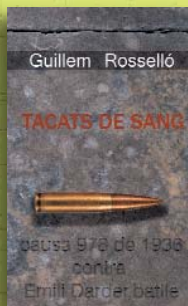

Sand, George (2010)
Història de la meua vida

Palma. Edicions UIB amb el suport del Consell de Mallorca
Aquest llibre és l'obra magna auto-

biogràfica de George Sand en què, d'una forma molt matisada i exacta, amb una llengua magnífica i exuberant, ens conta des de la seva ascendència familiar a la seva visió de l'escriptura amb tot de digressions, crítiques, comentaris, reflexions, dietaris, descripcions de viatges, retrats de persones, amistats i amors, receptes, etc. En aquestes planes, compagina la seva vida íntima amb la literària, les seves idees amb les seves obsessions. Ens desplega la complexitat vital i intel·lectual de la que podem considerar la primera escriptora europea del seu temps, una dona republicana militant i una ecologista *avant la lettre*, una dona avançada.

Rosselló Bujosa, Guillem (2010)
Tacats de sang. Causa 978 de 1936 contra Emili Darder, batlle
Palma. Editorial Moll (Tomir,66)
24-02-1937, 06.00:
Emili Darder, batlle de Palma i un dels dirigents més signi-

ficats d'Esquerra Republicana Balear, va esser assassinat a les tàpies del cementiri de la ciutat, després d'haver estat condemnat a mort en un consell de guerra. L'assassinaren, falangistes. Ordenaren l'assassinat, militars. Emili Darder ha estat un referent insubstituïble de les virtuts que va representar la República i que han alimentat l'imaginari democràtic. La seva figura s'ha engrandit a mesura que els historiadors han aprofundit en el coneixement de la seva biografia. Ara l'autor ho fa des d'una altra perspectiva, la dels creadors; i no es limita a contar-nos uns fets, sinó que s'hi implica emocionalment i aconsegueix implicar-hi, de rebot, els lectors.

Casasses, Enric (2010)
Històries d'animals, tretze
Palma. Edicions Documenta Balear (Cuca de Suro, 1)

Són tretze històries d'animals explicades amb senzillesa. La majoria són coses que han passat de veritat i un parell o tres són filles de la imaginació. L'ànima dels animals s'anima tant com la dels humanets. Són versos que són petits contes, a voltes petitíssims. Els poemes són senzills, els dibuixos hi posen la filosofia. Els versos són lleugers, els colors tenen molta fondària.

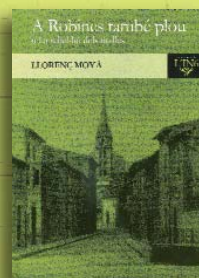

Bellver, Maria (2010)
Reravera
Palma. Edicions Documenta Balear (Cuca de Suro, 2)
És un llibre de

primavera. Dels colors de tot l'any i d'algunes sensacions que poden sentir tant nins com joves i grans. Tot expressat des de la senzillesa, com si fos sempre la primera vegada. És un llibre de paraules i dibuixos on el mot s'omple de color i el color es deixa mesclar pel mot. Unes pàgines que són com portellons: darrere s'hi amaga un espai molt més obert del que sembla. *Reravera* convida els lectors a imaginar-se tots els paisatges que vulguin i a obrir de bat a bat totes les finestres.

Moyà, Llorenç (2010)
A Robines també plou o La rebel·lió dels titelles
Palma. Departament de Cultura i Patrimoni del Consell de Mallorca (L'IN6)

Una visió descarnada del destí i de la impossibilitat de rebel·lar-s'hi, explicada per Llorenç Moyà a partir de les vivències imaginàries –o no– del titella Giravolt, el gris senyor Llopis, l'esportista cleptomà Francesc Mirabell i el doctor en Dret don Benvenuto Biancamano, entre molts d'altres.

Volney, Àlex (2010)
Des de la frontera. Dietari 1989-1990

Palma. Editorial Moll (Tomir, 67)
Els textos d'aquest llibre són el resultat d'una selecció d'impressions,

anècdotes i opinions que l'autor deixà descansar durant vint anys. En forma de dietari, ens dibuixa el panorama d'un home que és tret del seu lloc en la societat per servir l'*Armada Española*. El que diferencia els humans dels animals és precisament aquest dret moral a rebutjar la vida gregària en un món, cada cop més, dirigit pels mediocres i pels violents. En aquest segle XXI, com tots sabeu, abans de començar, aquesta idea ja havia fracassat, però no ha perdut, encara avui, la seva legitimitat. Per altra banda, un bon militar és aquell que, com els millors bombers, només cerca que no hi hagi foc. Aquest llibre no és una crítica a aquestes persones, aquest dietari només intenta reflectir com un individu, també, pot ser capaç de defensar-se davant la força que per imperatiu legal imposava l'estat, en altre temps, contra la sagrada llibertat individual, tan rellevant en l'evolució dels pocs progressos que ha anat fent, molt de tant en tant, la humanitat.

Dolç, Miquel (2010)
Ofrena de sonets – Flama

Palma. Departament de Cultura i Patrimoni del Consell de Mallorca (Mixtàlia, 17)

Segons Maria del Carme Bosch "Ofrena de sonets respon plenament als postulats de l'anomenada Escola Mallorquina: exigència de la forma, animadversió a tota estridència, amor al paisatge i la complaença en la contemplació d'un passat perdut", i *Flama*, segons Josep Maria Llompart "és, per damunt de tot, una penyora de fidelitat [...] El llibre d'en Dolç, pulcre i bell com tots els seus, és l'expressió d'una actitud honesta, i proclama el deure que té l'artista d'esser fidel al seu propi esperit, sense acceptar compromisos.

reacciona

crea **imagina**

intenta

riu **respira**

abraça inspira't

doblega **tria actua**

llança't

balla
escolta